

373 12 0072

ป 4650

ร. 1

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่

ปริญญานิพนธ์

ของ

ปรีชา บุญคมรัตน์

12 ส.ค. 2533

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปริญญาตรี

กันยายน 2532

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

169744

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิต และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....ประธาน

(รศ.ดร.ทรงศักดิ์ ศรีภาพสิทธิ์)

.....กรรมการ

(รศ.ดร.ประชุม รอดประเสริฐ)

.....กรรมการ

(รศ.ดร. ส.วาสนา ประवालพฤกษ์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(รศ.ดร.ทรงศักดิ์ ศรีภาพสิทธิ์)

.....กรรมการ

(รศ.ดร.ประชุม รอดประเสริฐ)

.....กรรมการ

(รศ.ดร. ส.วาสนา ประवालพฤกษ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ดร.อาคม จันทสุนทร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่...3...เดือน...ตุล.ค.ม.....พ.ศ..2532....

ประกาศขอบคุณการ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของหลายฝ่าย คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม รอดประเสริฐ และ รองศาสตราจารย์ ดร. ส.วาสนา ประवालพุกษ์ ที่รับเป็นกรรมการที่ปรึกษาในการทำปริญญานิพนธ์ ใต้ให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดียิ่ง ดร.อาคม จันทสุนทร หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กรุณาเป็นกรรมการเพิ่มเติมในการสอบปริญญานิพนธ์ด้วยความเต็มใจ ผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนทุกคนที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือทุกคนในสกุล "บุญคมรัตน์"

ผู้วิจัยขอขอบคุณอย่างสูงยิ่ง สำหรับทุกฝ่ายที่กล่าวนามข้างต้น ด้วยความจริงใจ

ผู้วิจัย

กันยายน 2532

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลังของปัญหาการวิจัย	2
	คำถามของการวิจัย	4
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
	กรอบความคิดของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	7
	เนื้อหา	7
	ประชากร	7
	กลุ่มตัวอย่าง	7
	ตัวแปรที่ศึกษา	7
	ข้อตกลงเบื้องต้น	9
	ความสำคัญของการวิจัย	10
	สมมติฐานของการวิจัย	10
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	12
2	เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
	การบริหารงานวิชาการ	14
	ความหมายของการบริหารงานวิชาการ	14
	ความสำคัญของงานวิชาการ	16
	ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ	16

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	25
ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	25
องค์ประกอบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	26
การบริหารงานวิชาการและความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	30
การจัดการเรียนการสอน	31
การวัดผลและการประเมินผลการเรียน	36
การนิเทศการศึกษา	39
การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา	47
การบริหารห้องสมุด	50
การบริหารงานแนะแนว	52
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ	54
3 วิธีดำเนินการ	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
ประชากร	57
กลุ่มตัวอย่าง	57
แหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล	58
เครื่องมือการวิจัย	59
ฉบับที่ 1 แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการ	59
ฉบับที่ 2 แบบกรอกข้อมูลด้านวุฒิและประสบการณ์	61
ฉบับที่ 3 แบบกรอกผลการสอบของนักเรียน	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล	61
การจัดกระทำกับข้อมูล	62
การตรวจให้คะแนน	62
การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล	63

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน	65
จำนวนข้อมูล	66
ลักษณะของข้อมูล	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน	78
ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 6	78
ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 และข้อที่ 7	87
ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 และข้อที่ 8	91
ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 และข้อที่ 9	95
ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 และข้อที่ 10	100
ผลการวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	103
การวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิด	110
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	124
ความมุ่งหมายของการวิจัย	124
วิธีดำเนินการวิจัย	125
การวิเคราะห์ข้อมูล	125
สรุปผลการวิจัย	126
อภิปรายผล	128
ข้อเสนอแนะ	137
ข้อเสนอแนะทั่วไป	137
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป	138
บรรณานุกรม	139

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	150
ภาคผนวก ก. เครื่องมือการวิจัย	151
ภาคผนวก ข. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	166
ภาคผนวก ค. รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจแก้แบบสอบถาม	174
บทคัดย่อ	175
ไทย	176
อังกฤษ	178
ประวัติผู้วิจัย	181

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนโรงเรียนที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภาคและอำเภอที่ตั้ง	58
2	จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภาคและอำเภอที่ตั้ง	66
3	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง	67
4	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการ ในแต่ละด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง	68
5	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการ ในแต่ละด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	69
6	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการ ในแต่ละด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนในภาคเหนือ	70
7	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการ ในแต่ละด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคกลาง	71
8	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการ ในแต่ละด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคใต้	72
9	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการ ในแต่ละด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิปริญญาตรี	73
10	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการ ในแต่ละด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิตั้งสูงกว่าปริญญาตรี	74
11	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการ ในแต่ละด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์ได้บ่อย	75

12	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการ ในแต่ละด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียน ที่ผู้บริหารมีประสบการณ์มาก	76
13	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการ ใน แต่ละด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยภาพรวม ทั้งประเทศ	77
14	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	79
15	อำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานวิชาการ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออก , เจริญเหนือ	80
16	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ สัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	80
17	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเหนือ	81
18	อำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานวิชาการ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ	82
19	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ	82
20	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนในภาคกลาง	83
21	อำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานวิชาการ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง	84

22	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ สัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง	84
23	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ สัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง	85
24	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนในภาคใต้	86
25	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง	88
26	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง	89
27	อำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานวิชาการ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง	90
28	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ สัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง	90
29	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิปริญญาตรี	92
30	อำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิปริญญาตรี	93
31	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ สัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิปริญญาตรี	93
32	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิสอง ปริญญาตรี	94

33	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์น้อย ...	96
34	อำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานวิชาการ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์น้อย	97
35	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์น้อย	97
36	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์มาก	98
37	อำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานวิชาการ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์มาก	99
38	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์มาก ..	99
39	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยภาพรวมทั้งประเทศ	101
40	อำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยภาพรวมทั้งประเทศ	102
41	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ โดยภาพรวมทั้งประเทศ	102
42	การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง กับโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง	103
43	การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ภาคภูมิศาสตร์ที่ต่างกัน	105

44	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียน ที่ตั้งอยู่ในภาคภูมิศาสตร์ที่ต่างกันเป็นรายคู่	107
45	การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิวิทยุาตรีกับสูงกว่าวิทยุาตรี	108
46	การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์น้อย กับ ประสบการณ์มาก	109
47	ข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอน	110
48	ข้อเสนอแนะด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน	112
49	ข้อเสนอแนะด้านการนิเทศการศึกษา	114
50	ข้อเสนอแนะด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา	116
51	ข้อเสนอแนะด้านการบริหารห้องสมุด	118
52	ข้อเสนอแนะด้านการบริหารงานแนะแนว	120
53	ข้อเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ	122

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน	6
2	แสดงองค์ประกอบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของซาร์นิเฟเกอร์และไวเลย์	27
3	แสดงรูปแบบของการเรียนในโรงเรียนของ สำเร็จ บุญเรืองรัตน์	28
4	แสดงการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน	37
5	แสดงขั้นตอนการจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน	42
6	แสดงขั้นตอนการดำเนินงานของผู้ให้การนิเทศ	44

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีเด็กที่มีอายุระหว่าง 13-18 ปี ประมาณร้อยละ 7 ของประชากรทั้งประเทศ เด็กในวัยนี้เป็นเด็กที่กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นวัยที่เต็มไปด้วยพลังทั้งทางด้านร่างกาย และความคิด ควรจะได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถที่จะออกไปเป็นประชากรที่มีคุณค่าของประเทศต่อไปในอนาคต (พะยอม แก้วกำแหง. 2530 : คำนำ) ในการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีความเหมาะสมบรรลุผลได้มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการ คือ ประการแรก การบริหารงานของผู้บริหาร และประการที่สอง ได้แก่ คุณภาพและประสิทธิภาพการสอนของครู (นงเยาว์ ธาราศรีสุทธิ. 2528 : 31) ซึ่งทั้งสองประการเป็นเรื่องของงานวิชาการ การบริหารวิชาการ นับเป็นภารกิจหลักที่เป็นหัวใจของสถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท นักการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันต่างก็เห็นพ้องกันในเรื่องนี้ ดังเช่น สุกใจ เหล่าสุนทร (2505 : 7) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของหน่วยงานทางการศึกษา งานวิชาการจึงสำคัญเป็นอันดับแรก สถาบันจะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับงานวิชาการ ถ้างานวิชาการอ่อน งานอื่นก็อ่อนตามไปด้วย เกรียง เอี่ยมสกุล (2522 : 16) ได้ชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนทุกระดับการศึกษาต้องพึงสำนึกไว้ว่า งานด้านวิชาการของโรงเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งกว่างานใด ๆ เพราะเป็นผลประโยชน์โดยตรงที่เด็กจะได้รับ และ มิลเลอร์ (Miller. 1965 : 175) กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน และที่สำคัญที่สุดได้แก่ การจัดโปรแกรมการเรียนการสอน และการปฏิบัติตามโปรแกรมการสอนนั้น การบริหารงานวิชาการจึงเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ เดรก และ โร (Drake and Roe. 1986 : 151) ที่ได้กล่าวว่า หน้าที่หลักของหัวหน้าสถานศึกษา คือ เป็นผู้นำทางการศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนให้ดีขึ้นในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาเน้นว่างานหลักของโรงเรียนก็คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามหลักสูตร (กรมสามัญศึกษา. 2530 : 1)

อนึ่ง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจะเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับมาตรฐาน หรือคุณภาพทางการศึกษาของโรงเรียนอย่างมาก ซึ่งผลงานทางด้านวิชาการนั้น จะได้รับการพิจารณาขั้นมูลฐานจากมาตรฐานหรือคุณภาพของการศึกษาในส่วนที่เห็นเด่นชัด คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในเรื่องของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เทรเวอร์ส (Travers. 1958 : 396) กล่าวว่า องค์ประกอบที่ไม่ใช่ความสามารถทางด้านสติปัญญาต่างมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่น้อยไปกว่าองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ อนาสตาซี (Anastasi. 1967 : 141 - 143) และ วราจคณา บันลายนาค (2526 : 3) ได้กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นสิ่งที่บ่งบอกได้ว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไร ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อปรับปรุงการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ภูมิหลังของปัญหาการวิจัย

การจัดการศึกษาในเวลาที่ผ่านมามีความถูกเร่งรัดให้คำนึงถึงปริมาณของนักเรียนเป็นสำคัญ แต่เกิดปัญหาทางด้านคุณภาพ คุณภาพการศึกษายังไม่บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร แม้การเรียนการสอนมุ่งเน้นความรู้วิชาการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก็ยังไม่เป็นที่น่าพอใจนัก (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2528 : 26) จากการตรวจสอบคุณภาพการศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั่วประเทศในปีการศึกษา 2526 โดยประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลัก 5 หมวดวิชา ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา พละนาฏย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ในการประเมินได้ตั้งเกณฑ์ที่พึงปรารถนาคือ ร้อยละ 60 ผลปรากฏว่า จำนวนของนักเรียนที่มีคะแนนร้อยละ 60 ของแต่ละวิชามีน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีเพียงร้อยละ 9 เท่านั้น ที่ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป วิชาภาษาไทย ร้อยละ 17.7 วิชาสังคมศึกษา ร้อยละ 14.2 วิชาพละนาฏย ร้อยละ 23.4 และวิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 23.3 จากการตรวจสอบระดับร้อยละของผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าร้อยละ 60 สรุปได้ว่า วิชา

วิทยาศาสตร์มีคุณภาพในระดับที่ควรจะได้รับปรับปรุงมากที่สุด (กรมวิชาการ. 2529 : 1 - 2) จากข้อมูลดังกล่าวจึงน่าจะต้องเร่งรัดพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมการศึกษาให้มีคุณภาพบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในด้านความรู้ ทักษะ และ เจตคติ มุ่งเน้นให้กระบวนการสอนแต่ละวิชา และการจัดกิจกรรมการศึกษาก่อให้เกิดการเรียนรู้ ในด้าน สติปัญญา ทักษะ ภาวะปฏิบัติ คุณธรรม ค่านิยม ตามลักษณะวิชาและกิจกรรมการศึกษา นั้น ให้นักเรียนสามารถนำประสบการณ์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการคิด การทำ การ แก้ปัญหา และการปรับตัวตามสภาพของเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่กำลังเปลี่ยนแปลง ไป เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนางานอาชีพ และพัฒนาสังคม โดยกำหนดให้มีมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาและการประเมินผลเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น (สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2528 : 26, 36)

สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้น เกิดขึ้นได้จากองค์ประกอบหลายประการ ดังเช่น โคลแมน และคณะ (Coleman and others. 1966) ได้เสนอรูปแบบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนไว้ว่าประกอบด้วยกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพื้นฐานและสภาพแวดล้อมทางบ้านของ นักเรียนกับกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวกับโรงเรียน ตัวแปรที่เกี่ยวกับพื้นฐาน และสภาพแวดล้อม ทางบ้านของนักเรียน ได้แก่ อุปกรณ์การอ่านในบ้าน ระดับการศึกษาของบิดามารดา ขนาด ของครอบครัว การมีภูมิลำเนาในเมือง มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง เป็นต้น กลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวกับ โรงเรียน ได้แก่ จำนวนหนังสือในห้องสมุดต่อนักเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องปฏิบัติการ วิทยาศาสตร์ จำนวนกิจกรรมพิเศษ การมีหลักสูตรเร่งรัด ขนาดของโรงเรียน การมีที่ตั้งของ โรงเรียนอยู่ในเมือง จำนวนผู้แนะแนว ระดับการศึกษาของครู ประสบการณ์ในการสอนของครู เป็นต้น ผลการศึกษาพบว่า พื้นฐานและสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียนเป็นตัวแปรสำคัญ ที่มีอิทธิพลต่อความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

หากมองในด้านการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะมีส่วนสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนโดยตรงน่าจะ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ เพราะการบริหารงานวิชาการถือเป็น หน้าที่อันสำคัญยิ่งอันหนึ่งของการบริหารการศึกษาหรือการบริหารโรงเรียน เพราะวิชาการเป็น เป้าหมายอันสำคัญที่เกี่ยวกับการเรียนโดยตรง การบริหารงานวิชาการ จึงเป็นงานที่เกี่ยวข้อง กับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา เพื่อดำเนินการและพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมี

ประสิทธิภาพมากที่สุด (กิตติมา ปรีดีติลก. 2529 : 110) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เซนตรา และ พอตเตอร์ (Centra and Potter. 1980 : 273) ที่พบว่า ตัวแปรด้าน กระบวนการในชั้นเรียน และตัวแปรด้านพฤติกรรมของครูมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รูปแบบของผลการเรียนควรจะสามารถเสนอแนะแก่ผู้บริหาร นักพัฒนา หลักสูตร ครูและนักเรียนว่าควรทำอะไรบ้าง เพื่อที่จะช่วยยกระดับผลการเรียนของนักเรียน (บุญชม ศรีสะอาด. 2524 : 6) ดังนั้น จึงควรศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงาน วิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อปรับปรุงการบริหารงานวิชาการให้มี ประสิทธิภาพมากที่สุดต่อไป

คำถามของการวิจัย

สาระสำคัญที่ต้องการทราบจากการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา การบริหารห้องสมุด การบริหารงานแนะแนว และการจัดกิจกรรมทางวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหรือไม่
2. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในแต่ละด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแตกต่างกันอย่างไร

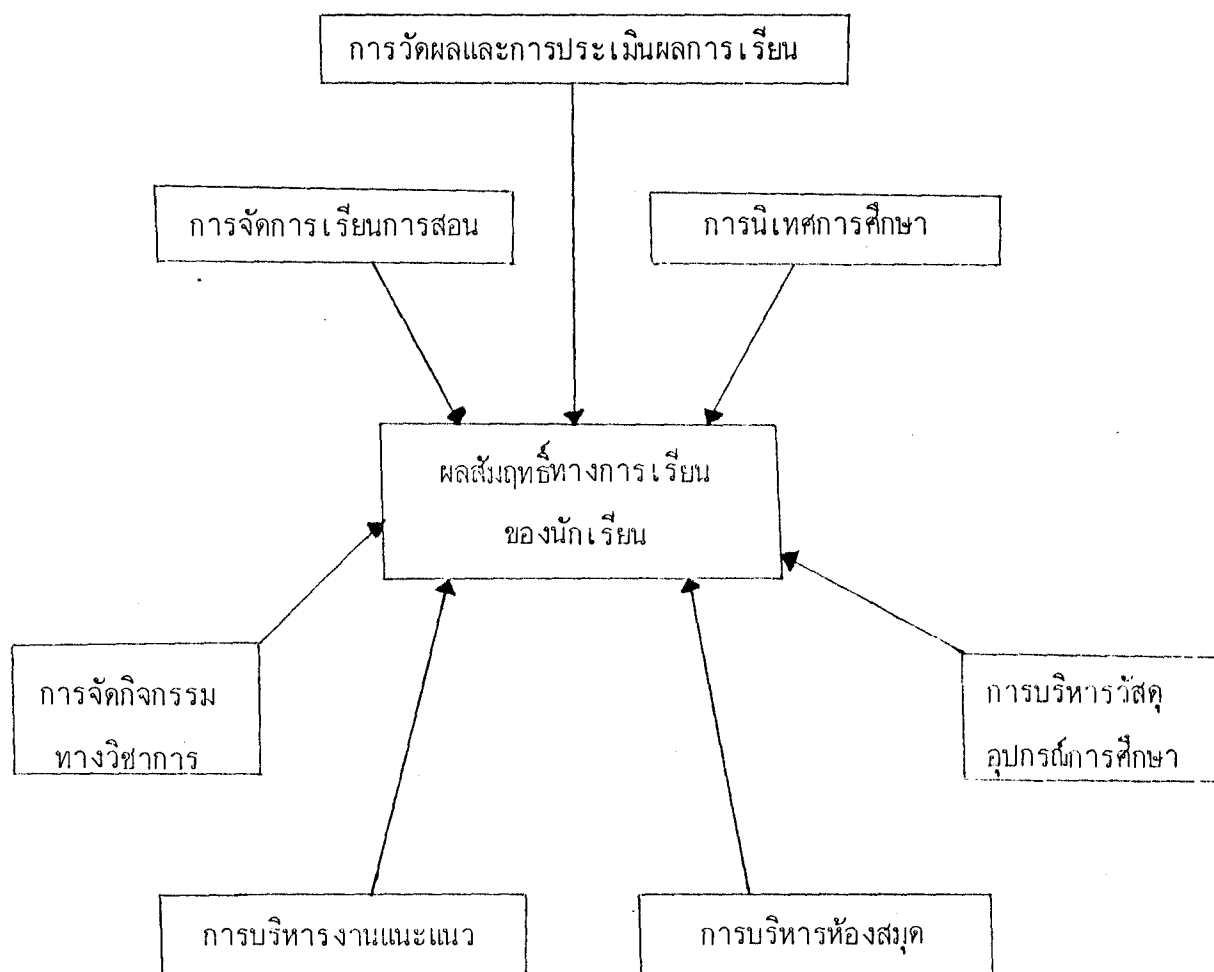
ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางและสิ่งที่ต้องการจากการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยตั้งความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

กรอบความคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ได้รับแนวคิดเบื้องต้นมาจากแนวคิดของ ฮาร์นิเฟเกอร์ และ ไวเลย์ (Harnischfeger and Wiley. 1978 : 224) ที่กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบ 5 ประการ คือ ภูมิหลังของครู ภูมิหลังของนักเรียน องค์ประกอบสถาบันทางหลักสูตร กิจกรรมของครู และกิจกรรมของนักเรียน และจากงานวิจัยของ ราซิกิน (Razikin. 1986 : 490 - A) ซึ่งศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 5 มิติคือ องค์ประกอบด้านโรงเรียน บุคลิกภาพของนักเรียน ภูมิหลังทางบ้าน อิทธิพลของสังคม และกิจกรรมนอกหลักสูตร ซึ่งจะเห็นได้ว่า เรื่องของงานวิชาการมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ด้วย จึงน่าจะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ซึ่งกรอบแนวคิดการวิจัยมีลักษณะดังนี้

ภาพประกอบ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตของการวิจัยประกอบด้วย

เนื้อหา

เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้คือ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ 7 ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการเรียน การนิเทศ การศึกษา การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา การบริหารห้องสมุด การบริหารงานแนะแนว และการจัดกิจกรรมทางวิชาการ

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมีตำแหน่งผู้อำนวยการ และเปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนทั้งสิ้น 489 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง 90 โรงเรียน และนอกเขตอำเภอเมือง 100 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 190 โรงเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรต้น ตัวแปรควบคุม และตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรควบคุม ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้คือ

1.1 สภาพภูมิศาสตร์ที่แสดงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน

1.1.1 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.1.2 ภาคเหนือ

1.1.3 ภาคกลาง

1.1.4 ภาคใต้

1.2 เขตอำเภอที่ตั้งโรงเรียน

1.2.1 ในเขตอำเภอเมือง

1.2.2 นอกเขตอำเภอเมือง

1.3 วุฒิของผู้บริหาร

1.3.1 ปริญญาตรี

1.3.2 สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 ประสบการณ์ด้านบริหารของผู้บริหาร

1.4.1 ประสบการณ์น้อย (มีจำนวนปีเท่ากับค่าเฉลี่ยและต่ำกว่า คือ

14 ปีลงมา)

1.4.2 ประสบการณ์มาก (มีจำนวนปีสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ 15 ปีขึ้นไป)

2. ตัวแปรต้น ประกอบด้วยการบริหารงานวิชาการ 7 ด้านคือ

2.1 การจัดการเรียนการสอน

2.2 การวัดผลและการประเมินผลการเรียน

2.3 การนิเทศการศึกษา

2.4 การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา

2.5 การบริหารห้องสมุด

2.6 การบริหารงานแนะแนว

2.7 การจัดกิจกรรมทางวิชาการ

3. ตัวแปรตาม คือ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่.

ข้อตกลงเบื้องต้น

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า นอกจากการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ แล้วยังมีองค์ประกอบหลายประการที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งอาจมีมากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันออกไป แต่ก็พอสรุปเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ได้คือ

1. ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน
2. สถานที่ตั้งของโรงเรียน
3. วุฒิและประสบการณ์ของครูและผู้บริหาร

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงควบคุมตัวแปรทั้ง 3 โดยใช้การแบ่งกลุ่มเพื่อการวิเคราะห์ ดังนี้คือ

1. ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนแบ่งเป็นภาคทางภูมิศาสตร์ 4 ภาค (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2530 : 281 - 283) คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้

2. สถานที่ตั้งของโรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง และนอกเขตอำเภอเมือง

3. วุฒิ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานบริหารของผู้อำนวยการ แบ่งเป็น ปริญญาตรี กับสูงกว่าปริญญาตรี ในส่วนของประสบการณ์แบ่งเป็นประสบการณ์น้อย และประสบการณ์มาก

ส่วนวุฒิของครูนั้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ครูมีวุฒิปริญญาตรี และอนุปริญญา มีปริญญาโทอยู่บ้าง แต่จำนวนน้อยและที่ต่ำกว่าอนุปริญญา มีน้อยที่สุด ขอยกตัวอย่างในเขตการศึกษา 3 ซึ่งคิดเป็นร้อยละได้ดังนี้ ปริญญาตรี 73.80 อนุปริญญา 23.41 ปริญญาโท 1.1 และต่ำกว่าอนุปริญญา มีเพียงร้อยละ 0.77 เท่านั้น (สำนักงานศึกษาธิการเขตการศึกษา 3. 2529 : 39) ดังนั้น จึงควบคุมตัวแปรวุฒิ และประสบการณ์ของผู้บริหารเท่านั้น

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องนี้จะให้ประโยชน์ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการแต่ละด้านทั้ง 7 ด้านในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งค้นพบจากการวิจัยเรื่องนี้ จะใช้เป็นแนวทางที่สำคัญในการนำไปพิจารณาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
2. ระดับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งค้นพบจากการวิจัยเรื่องนี้จะทำให้ผู้บริหารสามารถวางแผนบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้โรงเรียนดำเนินงานด้านวิชาการได้อย่างมีคุณภาพ
3. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อกรมสามัญศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงและกำหนดนโยบาย เพื่อให้การบริหารงานวิชาการได้ส่งผลถึงคุณภาพของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานเพื่อตรวจสอบผลของการวิจัยไว้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในแต่ละภาคภูมิศาสตร์ ในแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในและนอกเขตอำเภอเมืองในแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3. การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ที่มีวุฒิ
ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ในแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

4. การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารน้อย และมากในแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

5. การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในแต่ละด้าน

ทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

6. การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในแต่ละภาคภูมิศาสตร์ในแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในระดับมากน้อยต่างกัน

7. การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในและนอกเขตอำเภอเมือง ในแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในระดับมากน้อยต่างกัน

8. การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ที่มีวุฒิปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ในแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในระดับมากน้อยต่างกัน

9. การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ที่มี
ประสบการณ์ด้านการบริหารน้อย และมาก ในแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในระดับมากน้อยต่างกัน

10. การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในแต่ละ
ด้านทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ในระดับมากน้อยต่างกัน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

การให้คำนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับงานวิชาการ 7 ด้านของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา อันประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอน การวัดผล และการประเมินผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา การบริหารห้องสมุด การบริหารงานแนะแนว และการจัดกิจกรรมทางวิชาการ

1.1 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดแผนการเรียน การจัดทำโครงการสอนและบันทึกการสอน การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดแบบเรียน การจัดครูเข้าสอน และการจัดสอนซ่อมเสริม

1.2 การวัดผลและประเมินผลการเรียน หมายถึง การจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลการเรียนตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ การจัดทำข้อสอบมาตรฐาน และการส่งเสริมให้ครูนำผลการสอบมาปรับปรุงการเรียนการสอน

1.3 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การตรวจและติดตามผลการปฏิบัติงานของครู การนิเทศการเรียนการสอนภายในโรงเรียน และการจัดให้มีการศึกษานอกสถานที่ ตลอดจนการฝึกอบรม

1.4 การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา หมายถึง การจัดทำแผนการด้านการบริการวัสดุอุปกรณ์การศึกษาให้เพียงพอ แนะนำให้ครูใช้ได้อย่างเหมาะสม ดูแลบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ให้ใช้อย่างคุ้มค่า การนำเอาทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน

1.5 การบริหารห้องสมุด หมายถึง การดำเนินการปรับปรุงระบบบริการของห้องสมุดให้ทันสมัยอยู่เสมอ สนับสนุนให้นักเรียนและครูใช้บริการห้องสมุด และจัดบุคลากรรับผิดชอบห้องสมุด

1.6 การบริหารงานแนะแนว หมายถึง การจัดทำแผนการแนะแนว ช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์ต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมแนะแนวได้สอดคล้องกับหลักสูตร

1.7 การจัดกิจกรรมทางวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การสอนและการจัดนิทรรศการทางวิชาการ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง คะแนนจากการทดสอบด้วยข้อสอบมาตรฐานของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ในปีการศึกษา 2530 ประกอบด้วยวิชาภาษาไทย สังคมศึกษา พลานามัย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ โดยใช้คะแนนรวมทุกหมวดวิชาทำให้ได้คะแนนเพียงค่าเดียวในแต่ละโรงเรียน

3. โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ผู้บริหารโรงเรียนมีตำแหน่งผู้อำนวยการ และเปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6

4. ความสัมพันธ์ หมายถึง การแปรผันตามกันระหว่างการบริหารงานด้านวิชาการ ของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งคำนวณโดยเทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบแต่ละขั้น (Step - wise Multiple regression analysis)

5. ประสบการณ์ของผู้บริหาร หมายถึง จำนวนปีที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการ อันได้แก่ ครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ ซึ่งแบ่งเป็น มีประสบการณ์น้อย และ ประสบการณ์มาก โดยใช้ค่าเฉลี่ยของจำนวนปีที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารเป็นตัวแบ่ง

5.1 ประสบการณ์น้อย หมายถึง มีจำนวนปีที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารเท่ากับค่าเฉลี่ย และต่ำกว่า คือ 14 ปีลงมา

5.2 ประสบการณ์มาก หมายถึง มีจำนวนปีที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ 15 ปีขึ้นไป

6. หัวหน้าหมวดวิชา หมายถึง หัวหน้าหมวดวิชาสามัญ 5 หมวดวิชา คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา พลานามัย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ซึ่งทำหน้าที่บริหารชั้นต้น รับผิดชอบควบคุมดูแลแนะนำครูภายในหมวดวิชาของตน

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทนี้ประกอบด้วย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการบริหารงานวิชาการ และความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการจะกล่าวถึง ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ความสำคัญของงานวิชาการ และขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด (ภิญโญ สาร. 2526 : 324) การบริหารงานวิชาการภายในโรงเรียนนั้นไม่ใช่เฉพาะแต่เพียงการเรียนการสอนในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังหมายถึง กิจกรรมทุกอย่างภายในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และการศึกษาศึกษาของเด็กให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดในการส่งเสริมวิชาการในโรงเรียนก็คือ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียนนั่นเอง (สุวิทย์ คุณานุกร. 2518 : 16 - 18) สุวิทย์ บุญช่วย (2526 : 50) ได้กล่าวถึง การจัดงานวิชาการในโรงเรียนไว้คล้ายคลึงกันว่า เป็นการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน ตลอดจนการอบรม ศีลธรรมจรรยา ความประพฤติของนักเรียน เพื่อให้เป็นคนดี มีความรู้ มีความสามารถที่จะทำมาหาเลี้ยงชีพได้มีความสุข มีความพอใจ ตามมาตรฐานและสภาพความเป็นอยู่ช่วยเหลือเพื่อนบ้าน

ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ (2517 : 48 - 49) ได้เสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนว่า ควรจะกระจายอำนาจรับผิดชอบให้แก่ผู้ที่ทำหน้าที่ทางวิชาการอย่างเต็มที่ เพื่อให้ เสรีภาพทางวิชาการ อันจะเป็นผลทำให้เกิดความรู้และวิธีการใหม่ ๆ ทำให้โรงเรียนก้าวหน้า ไปโดยไม่หยุดยั้ง ซึ่งสอดคล้องกับที่กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการปฏิบัติอยู่ คือ มีตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายต่าง ๆ เช่น ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ คือ ผู้รับผิดชอบงานด้านวิชาการ รองจากผู้บริหาร มีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยสั่งการ และตัดสินใจในขอบข่ายของงานด้าน วิชาการที่ได้รับมอบหมาย และร่วมมือประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลงานที่สมบูรณ์ มีประสิทธิภาพ (กรมสามัญศึกษา. 2522 ข : 387 - 388)

กรมสามัญศึกษา (2525 : 25) ได้กำหนดงานที่รับผิดชอบของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ไว้ดังนี้

1. ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียน
2. เป็นที่ปรึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับงานวิชาการ
3. ควบคุมการเรียนการสอน จัดตารางสอน จัดครูเข้าสอนในชั้นต่าง ๆ
4. จัดให้มีการสอนที่สมบูรณ์ มีอุปกรณ์พร้อมทุกสาขาวิชา
5. ประมาณการค่าวัสดุ ค่าทดสอบทุกรายวิชาตามจำนวนเงินที่เรียกเก็บจากนักเรียน
6. นิเทศการสอน และประสานงานกับหัวหน้าหมวดวิชาในด้านการเรียนการสอน
7. ตรวจสอบความถูกต้องของการวัด
8. จัดโปรแกรมการเรียนเท่าที่โรงเรียนจะเปิดสอนได้
9. ประเมินนิเทศครูเข้าใหม่เพื่อทราบถึงนโยบาย และวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน ของโรงเรียน
10. ให้บริการแก่สังคมทางด้านวิชาการ
11. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

การบริหารงานวิชาการนับว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุดของโรงเรียน หรืออาจกล่าวได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะบังเกิดผลได้ก็ต่อเมื่อโรงเรียนบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ✓

ความสำคัญของงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน หน้าที่ของโรงเรียน คือ การให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียนเป็นสำคัญ ส่วนงานอื่น ๆ ในโรงเรียนเป็นเพียงส่วนประกอบที่เป็นปัจจัยส่งเสริมงานวิชาการให้มีคุณภาพ และช่วยให้งานวิชาการดำเนินไปด้วยดีเท่านั้น (Stoops and Johnson. 1967 : 176) ซึ่งตรงกับสมิธ และคณะ (Smith and others. 1961 : 170) ได้จำแนกปริมาณงานของผู้บริหารการศึกษา ไว้ดังนี้

1. งานวิชาการ	ร้อยละ 40
2. งานบริหารบุคคล	ร้อยละ 20
3. งานกิจการนักเรียน	ร้อยละ 20
4. งานการเงิน	ร้อยละ 5
5. งานอาคารสถานที่	ร้อยละ 5
6. งานสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	ร้อยละ 5
7. งานธุรการอื่น ๆ	ร้อยละ 5

จะเห็นว่า งานวิชาการมีปริมาณและความสำคัญมากกว่างานด้านอื่น ๆ ดัง ภิญโญ สาธร (2526 : 324) ให้ความเห็นว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ กอร์ดัน (Gorton. 1983 : 71) ที่กล่าวว่า บทบาทหลักของผู้บริหารโรงเรียน คือ เป็นผู้นำทางด้านวิชาการ

จึงกล่าวได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนอย่างแท้จริง

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

พัลส์ หันนาคินท์ (2524 : 62 - 65) ได้เสนอแนวทางไว้ว่า ผู้บริหารเป็นผู้ควบคุมโรงเรียน ซึ่งเป็นสถาบันทางวิชาการโดยตรง ผู้บริหารจึงต้องมีความรอบรู้ทางวิชาการ และจะต้องมีความรับผิดชอบงานด้านวิชาการที่สำคัญ ดังนี้

1. งานด้านเกี่ยวกับตัวครู ได้แก่ การจัดหาครูที่จัดทำการสอน การปกครองครู การสร้างขวัญในการทำงานให้แก่ครู การนิเทศการทำงานของครู การตรวจบันทึกการสอนของครู การพัฒนาตัวครู เช่น สนับสนุนให้ครูมีความสามารถในการเชิงวิชาการและวิชาชีพยิ่งขึ้น
2. งานด้านเกี่ยวกับตัวนักเรียน ได้แก่ การจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสามารถ ความถนัด หรือความต้องการ การส่งเสริมนักเรียนในด้านวิชาการ การจัดบริการห้องสมุด และแหล่งสำหรับบริการด้านวิชาการ การจัดการสอนซ่อมเสริม การติดต่อกับผู้ปกครอง
3. งานด้านการจัดโปรแกรมการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดหาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อสะดวกในการค้นคว้าของครู เช่น หลักสูตร ประมวลการสอน คู่มือครู การจัดหาวิทยากรท้องถิ่นหรือแหล่งความรู้ในท้องถิ่น การออกไปสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับผลการเรียน และปรับปรุงโครงการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ
4. งานด้านการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์การสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้แก่ การจัดหาอุปกรณ์ เจ้าหน้าที่เพื่อบริการแก่ครู
5. งานด้านเกี่ยวกับบุคลากรด้านการสอน เช่น การจัดทำทะเบียนประวัติและระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวครู

สังัด อุทรานันท์ (2525 : 30 - 34) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหารจะคำนึงถึงแต่งานวิชาการด้านเดียวนั้นไม่ได้ จะต้องคำนึงถึงงานด้านอื่น ๆ ควบคู่กันไป ฉะนั้น ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการควรจะประกอบไปด้วย 20 งาน ดังนี้

1. งานเกี่ยวกับการบริหารบุคคล ได้แก่ งานจัดหาบุคลากร งานพัฒนาบุคลากร งานบำรุงขวัญบุคลากร
2. งานที่เกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ งานพัฒนาหลักสูตร งานทำแผนการสอน งานจัดทำตารางสอน งานเลือกหนังสือแบบเรียน งานพัฒนาหลักสูตรสำหรับชุมชน
3. งานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ งานเตรียมการสอน งานพัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการเรียนการสอน
4. งานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ งานระเบียบนักเรียน งานห้องสมุด งานบริการสื่อการสอน งานแนะแนวการศึกษา

5. งานที่เกี่ยวข้องกับการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ได้แก่ งานข้อสอบมาตรฐาน และคลังข้อสอบ งานวัดและประเมินผลการเรียน งานประเมินโครงการ

6. งานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ งานการใช้แหล่งวิทยาการ ในชุมชน งานบริการทางวิชาการแก่ชุมชน

ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูของคุรุสภา ได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และลักษณะที่ปฏิบัติของผู้บริหาร ในที่นี้ได้จัดคัดแยกออกมาเฉพาะงานด้านวิชาการ รวบรวมได้ดังนี้

ผู้บริหารปฏิบัติงานในหน้าที่ที่มากน้อยโดยตำแหน่งตามลำดับ ดังนี้ ข้อ 1 - 7 เป็นการปฏิบัติหน้าที่ครูใหญ่ ข้อ 1 - 15 เป็นการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ใหญ่ และข้อ 1 - 17 เป็นการปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการ

1. วางแผนการปฏิบัติงาน
2. กำหนดวิธีดำเนินงานและติดตามผลด้านวิชาการ
3. ควบคุมดูแลการเรียนการสอน การวัดผลการศึกษา ให้เป็นไปตามหลักสูตร
4. จัดทำรายการสอน โครงการสอน คู่มือประกอบการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ การศึกษา
5. มอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ
6. ติดตามงาน แก้ปัญหา และนิเทศ
7. จัดให้มีกิจกรรม มีการประเมินผลงาน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาให้ก้าวหน้า
8. จัดทำรายการสอน โครงการสอน ทั้งวิชาสามัญและอาชีพ จัดโปรแกรมการเรียน
9. จัดบริการแนะแนว ห้องสมุด และโสตทัศนศึกษาให้ใช้ได้ในเรื่องเรียน
10. จัดฝึกอบรมและให้คำแนะนำ เพื่อส่งเสริมวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการ
11. จัดระบบงานกำหนดลักษณะงาน มีการวิเคราะห์ วิจัย และประเมินผลงาน
12. รวบรวมข้อมูลและจัดทำสถิติต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
13. นำเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ทางการศึกษาทั้งวิชาสามัญ และวิชาชีพมาใช้เผยแพร่
14. พัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของประชาชน

15. เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการต่าง ๆ ตามที่ได้รับแต่งตั้ง ตลอดจนปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

16. ควบคุมการฝึกอบรมและจัดทำระเบียบ

17. จัดบริการตามข้อ 9. ให้สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้

(กรมสามัญศึกษา. 2522 ก : 14 - 17)

แคมป์เบลล์ และคณะ (Campbell and others. 1972 : 137) กล่าวว่า งานของหัวหน้าสถานศึกษาในด้านวิชาการนั้น เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงาน และการประเมินผลโปรแกรมการศึกษาในด้าน

1. การวางจุดมุ่งหมายเฉพาะของสถานศึกษา
2. การวางโครงการของการเรียนการสอน
3. หลักสูตรและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรของชาติ
4. การจัดและเลือกใช้สื่อการเรียนและอุปกรณ์การสอน
5. การประเมินผลการสอน

มินูดีน (Mirudin. 1987 : 2403 - A) ได้วิจัยพบว่า บทบาททางด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประกอบด้วยหน้าที่หลัก 6 ประการคือ

1. การประเมินผลโครงการของโรงเรียน
2. สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีการศึกษาและประสบการณ์เพิ่มขึ้น
3. กำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน
4. ควบคุมโครงการและกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งหมดของโรงเรียน
5. สอนในบางระดับชั้น
7. รู้และเข้าใจกฎข้อบังคับในการเรียนรายวิชาต่าง ๆ

นอกจากนี้ หน้าที่ความเป็นผู้นำของอาจารย์ใหญ่ จะต้องจัดให้มีการประชุมร่วมกัน เพื่อสร้างบรรยากาศให้เกิดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพสูงขึ้น

แอนเดอร์สัน และ แวนไดค์ (Anderson and Vandyke. 1963 : 10 - 11)

มีความเห็นว่า ภาระหน้าที่ของผู้บริหารเกี่ยวกับงานวิชาการ คือ

1. เป็นผู้ดำเนินการวางแผนหลักสูตร
2. ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีทางการศึกษาโดยเฉพาะทางการมัธยมศึกษาและครู
3. จัดโปรแกรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน
4. ให้ครูและนักเรียนได้รับความสะดวกในการเรียนการสอนอย่างเต็มที่
5. จัดครูเข้าสอนในสายวิชาต่าง ๆ ให้เกิดคุณภาพทางการสอน

แอนดรูส์ และ โซเคอร์ (Andrews and Soder. 1987 : 9) กล่าวว่า อาจารย์ใหญ่ต้องมีความตั้งใจเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่เสมอ และจะต้องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงพฤติกรรมในชั้นเรียน เพื่อให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

อนึ่ง ในการประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนประจำปีการศึกษา 2525 ซึ่งกรมสามัญศึกษา ได้จัดขึ้นและได้จัดทำหนังสือคู่มือการบริหารงานบุคคล กล่าวถึง มาตรฐานการกำหนดตำแหน่งในชื่อตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ และกำหนดลักษณะงานที่ปฏิบัติในด้านวิชาการ คือ ควบคุมการเรียนการสอน การวัดผลการศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตร จัดทำรายการสอน โครงการสอนทั้งวิชาสามัญและวิชาอาชีพ จัดโปรแกรมการเรียนรู้ คู่มือประกอบการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์การศึกษา จัดบริการแนะแนวห้องสมุด โสตทัศนศึกษา จัดฝึกอบรม และให้คำแนะนำ เพื่อส่งเสริมวิชาอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและท้องถิ่น (กรมสามัญศึกษา. 2525 : 34)

เพื่อให้ทราบขอบข่ายของงานวิชาการอย่างครอบคลุมและถูกต้อง ผู้วิจัยจึงศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการด้วย ซึ่งขอแนะนำดังนี้

วิรัตน์ ศิริวิบุรณ์ (2518 : 57) ได้ศึกษาสมรรถภาพในการบริหารงานของครูใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11 พบว่า บทบาทการบริหารงานด้านวิชาการ เมื่อวิเคราะห์รายชื่อไม่ปรากฏว่าชื่อใดอยู่ในเกณฑ์สูงเลย และชื่อที่รับบทบาทการบริหารงานทางด้านวิชาการต่ำสุดคือ การประชุมปรึกษาในสายวิชาต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดบริการนิเทศการสอน การส่งเสริมให้ครูค้นคว้าทดลอง และการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยาย

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัย เรื่อง งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษาต่าง ๆ รวม 10 เขตการศึกษา ซึ่ง กิตติพงศ์ วงศ์สุนทร (2527 : 36) ได้รวบรวมงานวิจัยของเพ็ญศักดิ์ เรือนใจมั่น อติเรก รัตนปัญญา เสงี่ยมร จันทรสุนทร

ประจวบ วัฒนรัตน์ จริ สิริธิ โกศล วิชัยดิษฐ์ ชัชวาล อำมาตย์มณี ทองขาว โคตรโยธานพชัย ฐัธรรม และ ถวัลย์ บุญแสน ในเขตการศึกษา 5 3 4 7 12 เขตกรุงเทพมหานคร เขตการศึกษา 8 11 1 และเขตการศึกษาเขต 6 ตามลำดับ ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ และผู้ปกครองนักเรียน ได้สรุปผลออกมาเช่นเดียวกันว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษาต่าง ๆ ปฏิบัติงานด้านวิชาการไม่มากเท่าที่ควร แม้แต่ผู้บริหารเองยังมีความเห็นว่า โรงเรียนปฏิบัติงานวิชาการในระดับปานกลางเท่านั้น บางพฤติกรรมโรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติ เช่น การจัดครูเข้าสังเกตการสอนของผู้อื่น และโรงเรียนไม่ได้บริหารงานตามทฤษฎีและหลักการของสถานศึกษาเท่าที่ควร

สุดใจ ไสสุก (2519 : 7) ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" พบว่า ผู้บริหารงานวิชาการและผู้ปฏิบัติงานวิชาการมีความเห็นเหมือนกันว่า มีการปฏิบัติงานวิชาการเกือบทุกด้าน อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นงานด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการด้านวิธีสอน และตารางสอน การกำหนดให้ครู อาจารย์ ปฏิบัติงานวิชาการการแนะแนว ด้านที่ผู้บริหารและครูอาจารย์เห็นขัดแย้งกัน โดยผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติตามแต่ครูอาจารย์ เห็นว่า ปฏิบัติน้อย มีดังนี้ การกำหนดให้ครู อาจารย์ ปฏิบัติงานวิชาการการแนะแนวกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน วิธีสอนและตารางสอน กิจกรรมนักเรียน วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนและห้องสมุด หลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร การวัดผลประเมินผลการศึกษา การใช้ทรัพยากรและหลักสูตร และแหล่งความรู้ในห้องเรียน การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ การนิเทศงานวิชาการ ตามลำดับ การมีความคิดเห็นขัดแย้งกันระหว่างครูอาจารย์ และผู้บริหารเช่นเดียวกับผลการค้นพบของแมคคาร์ธี (McCarthy.

1971 : 705 - A) ได้วิจัยเรื่องบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเจอร์ซีย์ จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาและครู ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มครูมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ เรื่อง การสังเกตการสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารงาน ด้านวิชาการและความรับผิดชอบในการตัดสินใจของคณะกรรมการ นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรจะมีบทบาท มีความรับผิดชอบ และบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

นอกเหนือจากการบริหารงานด้านอื่น ๆ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัตน์ เจียตระกูล (2521 : 198) วิจัยเรื่อง การบริหารวิชาการในโรงเรียนภาคเหนือ พบว่า จากงานวิชาการ ทั้ง 11 ด้าน ทั้งผู้บริหารงานวิชาการและครูอาจารย์โดยส่วนรวมเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย แต่ในด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ และด้านวิธีสอนและตารางสอนนั้น ผู้บริหารวิชาการกับครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นขัดแย้งกันอยู่ ผู้บริหารเห็นว่าได้มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก แต่ครู-อาจารย์ เห็นว่า มีการปฏิบัติในระดับน้อย จากค่าเฉลี่ยโดยส่วนรวม การกิจและการปฏิบัติงานวิชาการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การกำหนดงานให้ครู-อาจารย์ ปฏิบัติงานวิชาการ การแนะแนว วิธีสอนและตารางสอน และกิจกรรมนักเรียน ขบวนการบริหารงานวิชาการ วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน และห้องสมุด การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ การใช้ทรัพยากรและแหล่งความรู้ในห้องถิ่น หลักสูตรและเอกสารใช้หลักสูตร และการนิเทศงานวิชาการ

พิสิฐ คงเมือง (2520 : 189) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวด หรือสายวิชา และครู-อาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคใต้ จำนวน 23 โรงเรียน ใน 6 จังหวัด ได้แก่ ปัตตานี สงขลา พัทลุง ตรัง พังงา และภูเก็ต แยกเป็นผู้บริหารงานวิชาการ 199 คน ผู้ปฏิบัติงานวิชาการ 329 คน ผลการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

1. การมอบหมายงานวิชาการ โดยส่วนรวมผู้บริหารโรงเรียนมอบให้ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการมอบให้แก่ หัวหน้าหมวดวิชา และครู-อาจารย์ที่ไว้วางใจ ส่วนหัวหน้าหมวดวิชามอบหมายงานให้แก่ครู-อาจารย์ ที่ไว้วางใจเป็นผู้ดำเนินงานแทน

2. การกิจและการปฏิบัติงานวิชาการที่เป็นจริงในโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้ โดยส่วนรวมทั้งกลุ่มผู้บริหารงานวิชาการ และกลุ่มผู้ปฏิบัติงานวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณางานวิชาการทุก ๆ ด้าน งานด้านวิธีการสอนและตารางสอนเพียงอย่างเดียวที่ผู้บริหาร และครู-อาจารย์มีความเห็นขัดแย้งกันโดยผู้บริหารเห็นว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติมาก แต่ครู-อาจารย์เห็นว่ามีการปฏิบัติน้อย

3. เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคใต้ ปรากฏว่า ส่วนใหญ่แล้วโรงเรียนมีบุคลากรไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บุคลากรผู้สอนวิชาเลือก และบุคลากรฝ่ายบริการ ครู-อาจารย์ ขาดความจริงจังและไม่มี ความกระตือรือร้นในอันที่จะร่วมมือกันแก้ปัญหาด้านวิชาการอย่างจริงจัง ผู้บริหารงานวิชาการ ยังไม่มีความเชี่ยวชาญทางวิชาการพอที่จะควบคุม หรือนิเทศการปฏิบัติงานวิชาการของครู- อาจารย์ได้ดีพอ ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสนใจต่องานด้านธุรการ อาคารสถานที่มากกว่า งานวิชาการ และขาดการบำรุงขวัญที่ดี นอกจากนี้ โรงเรียนยังขาดประสิทธิภาพในการ ประสานงานระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายปฏิบัติการ และระหว่างหมวด หรือสายวิชาด้วยกัน

ประกาศ เช่นกลาง (2524 : 174) ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตการศึกษา 11 พบว่า

1. ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ปฏิบัติงานวิชาการอยู่ในเกณฑ์มาก มี 8 ด้าน คือ การจัดการสอน การดำเนินงานเรื่องเวลาเรียนของนักเรียนด้านกิจกรรม นักเรียน การปฏิบัติงานด้านวิชาการของครู การวางแผนงานวิชาการ การจัดหาเอกสาร ประกอบการใช้หลักสูตร การดำเนินงานตามหลักสูตร และการช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า และส่งเสริมนักเรียนที่เรียนดี

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของงานวิชาการ ปรากฏผลการจัด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ การดำเนินงานตามหลักสูตร การวางแผนงานวิชาการ การจัดหาเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร การปฏิบัติงานด้านวิชาการของครู และการจัด ตารางสอน

3. ปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติงานวิชาการได้แก่ ครูขาดความรู้ และความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ เอกสารประกอบการใช้หลักสูตรไม่เพียงพอ และหาซื้อได้ยาก และไม่ทัน กำหนด งบประมาณไม่เพียงพอ ครูขาดความรับผิดชอบในการสอน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ไม่มีอำนาจในการควบคุมการเรียนการสอน การจัดอบรมครูทางวิชาการทำน้อย ครูยังใช้วิธีสอน แบบเดิม ระเบียบการประเมินผลไม่ชัดเจนเปลี่ยนแปลงบ่อย ขาดการนิเทศงานวิชาการ ครูขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่มีในหลักสูตร

ปกรณ ศรีดอนไผ่ (2523 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครูในเขตการศึกษา 6 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 501 คน ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และค่อนข้างต่ำ และบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกับบทบาทที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกกลุ่มมีความคาดหวังที่จะให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานด้านวิชาการให้มากกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่จริง งานวิชาการที่แบ่งย่อยออกเป็น 5 ด้านนั้น ทุกกลุ่มต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานในด้านกิจกรรมทางวิชาการมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านบริการอุปกรณ์การศึกษา ด้านนิเทศการศึกษา และด้านการวัดผลการศึกษา ตามลำดับ ซึ่งมีส่วนสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพงศ์ วงศ์สุนทร (2527 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กจะเน้นการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา และการฝึกอบรมครู การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องเรียน การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน ตามลำดับ โรงเรียนขนาดกลางจะเน้นการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด และการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องเรียน การวัดผล และการประเมินผลการศึกษา การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการบริการชุมชน การนิเทศการศึกษา และการฝึกอบรมครู ตามลำดับ และโรงเรียนขนาดใหญ่จะเน้นการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ และการบริการชุมชน การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุดและการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องเรียน ตามลำดับ

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว พอสรุปได้ว่า งานวิชาการมีขอบเขตที่กว้างขวาง ซึ่งมีได้หมายความว่าถึงเพียงการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น แต่หมายรวมถึง กิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียนที่ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถบรรลุความมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่จากงานวิจัยที่ผ่านมาได้มีผู้แบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ เป็น 11 ด้านบ้าง

5 ด้านบ้าง สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้พิจารณาปรับปรุงการกำหนดออกเป็นด้านต่าง ๆ โดยยึดความเป็นเอกภาพของแต่ละด้าน และความครอบคลุมในงานวิชาการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ด้านใหญ่ ๆ ดังนี้คือ

1. การจัดการเรียนการสอน
2. การวัดผลและการประเมินผลการเรียน
3. การนิเทศการศึกษา
4. การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา
5. การบริหารห้องสมุด
6. การบริหารงานแนะแนว
7. การจัดกิจกรรมทางวิชาการ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะกล่าวถึง ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน องค์ประกอบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถของบุคคลที่เกิดจากการเรียนการสอน เป็นพฤติกรรมที่พัฒนางอกงามขึ้นจากการฝึกอบรมสั่งสอนโดยตรง (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2530 : 9) ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมต่าง ๆ 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้-ความคิด (Cognitive Domain) ความรู้สึก (Affective Domain) และการปฏิบัติ (Psycho-moter Domain) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านความรู้และความคิด เป็นความสามารถในการคิด ซึ่งเป็นกระบวนการทางด้านสมองของมนุษย์ แบ่งออกเป็น 6 ชั้น ได้แก่ ความรู้-ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

2. ด้านความรู้สึก เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้สึก ได้แก่ ความสนใจ หัสนคติ ความซาบซึ้ง คุณค่า และการปรับตัว ฯลฯ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ชั้นคือ การรับรู้สิ่งเร้า การตอบสนอง การสร้างคุณค่า การจัดระบบคุณค่า และการสร้างลักษณะนิสัย

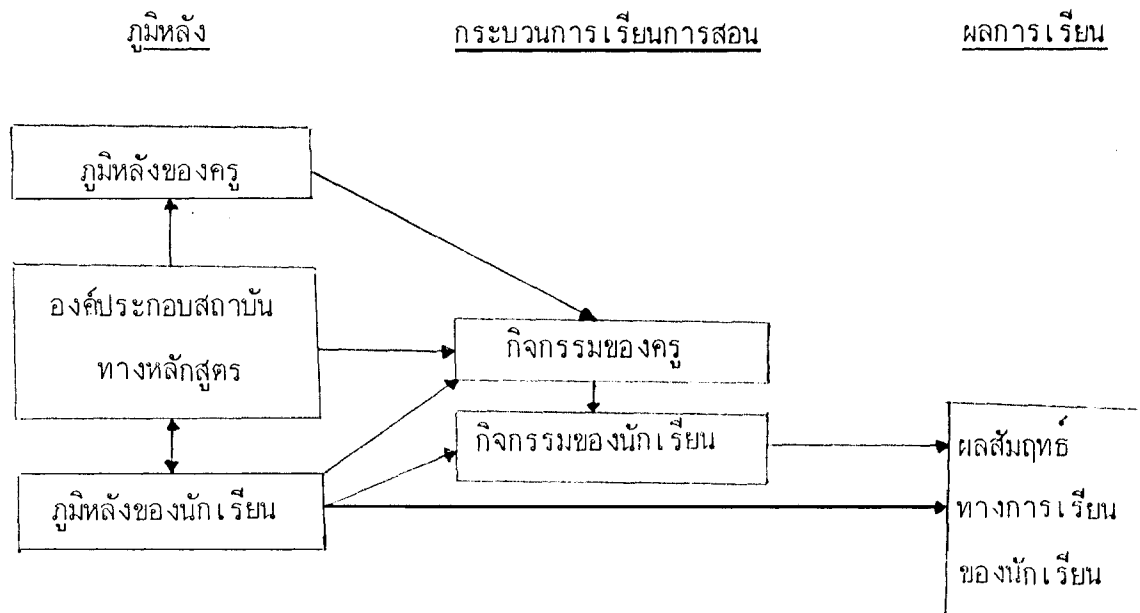
3. ด้านการปฏิบัติ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการกระทำในการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ แบ่งตามระดับความซับซ้อนของการกระทำของกล้ามเนื้อได้ 5 ชั้นคือ การรับรู้ การเตรียมพร้อมปฏิบัติ การตอบสนองตามที่คนนำ ปฏิบัติได้ การตอบสนองที่ซับซ้อน (โกวิท ประวาลพุกษ์ และ สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช. 2523 : 20 - 29)

โรงเรียนทุกแห่งจะต้องทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยอาจใช้ข้อทดสอบมาตรฐาน หรือข้อทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง วัดดูประสงค์หลักของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ความต้องการทราบว่านักเรียนได้เรียนรู้อะไรไปบ้าง 35 - 36) ซึ่งสอดคล้องกับ สมบูรณ์ ชิตพงศ์ (ม.บ.ป. : 1) ที่กล่าวว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพสมอง ซึ่งเป็นผลจากการได้รับการฝึกฝนอบรมภายในช่วงเวลาที่ผ่านมา

องค์ประกอบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เนื่องมาจากสิ่งแวดล้อม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะเกิดขึ้นได้ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ฮาร์นิเฟเกอร์ และ ไวเลย์ (Harnischfeger and Wiley. 1978 : 224) ได้เสนอองค์ประกอบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงองค์ประกอบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ของ ชาร์นีเฟเกอร์ และ ไวเลย์

จากภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ของ ชาร์นีเฟเกอร์ และ ไวเลย์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบห้าประการ ซึ่งแบ่งออกเป็นสองด้านใหญ่ ๆ ได้แก่ ด้านภูมิหลังและกระบวนการเรียนการสอน ด้านภูมิหลังประกอบด้วยภูมิหลังของครู ภูมิหลังของนักเรียนและองค์ประกอบสถาบันทางหลักสูตร (Curriculum Institutional) ส่วนด้านกระบวนการเรียนการสอนประกอบด้วย กิจกรรมหรือการสอนของครู และกิจกรรมของนักเรียน

กิจกรรมของครูได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบสถาบันทางหลักสูตรภูมิหลังของครูและภูมิหลังของนักเรียน มีผลต่อการเรียนของนักเรียนโดยผ่านทางกิจกรรมของนักเรียน ภูมิหลังของนักเรียนมีผลโดยตรงต่อการเรียน และมีผลทางอ้อมต่อการเรียน โดยผ่านทางกิจกรรมของนักเรียน องค์ประกอบสถาบันทางหลักสูตรและภูมิหลังของนักเรียนต่างก็มีผลต่อกันและกัน

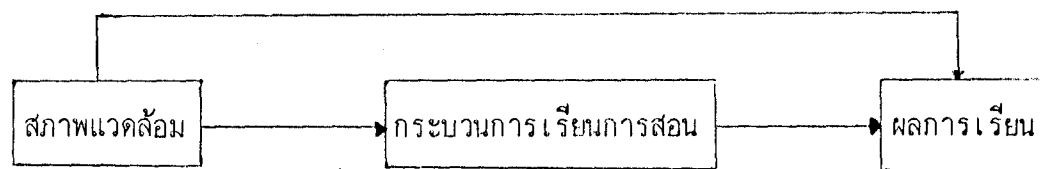
ภูมิหลังของครูประกอบด้วย ภูมิหลังทางครอบครัวและสังคม อายุ เพศ การศึกษาของครู

ภูมิหลังของนักเรียนประกอบด้วย ภูมิหลังทางครอบครัวและสังคม อายุ เพศ ความรู้เดิม แรงจูงใจ และความถนัด

องค์ประกอบสถาบันทางหลักสูตรประกอบด้วย คุณลักษณะของประเทศ ชุมชน ท้องถิ่น และโรงเรียน เช่น ตัวหลักสูตร ความอุดมสมบูรณ์ของท้องถิ่น ขนาดของท้องถิ่น หรือ โรงเรียน เป็นต้น

กิจกรรมนักเรียน หมายถึง สิ่งที่นักเรียนกระทำในกระบวนการเรียนการสอน เช่น ฟังครูอธิบาย ชักถามปัญหา ตอบคำถาม เป็นต้น และในปีเดียวกันนี้ สำเริง บุญเรืองรัตน์ (Boonruangrutana. 1978) ได้ศึกษารูปแบบผลการเรียนในโรงเรียน ปรากฏผลดังนี้

ภาพประกอบ 3 แสดงรูปแบบของการเรียนในโรงเรียนของ สำเริง บุญเรืองรัตน์

จากภาพประกอบ 3 รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน ของ สำเริง บุญเรืองรัตน์ ผลการเรียนจะขึ้นกับกระบวนการเรียนการสอนเป็นกลไกสำคัญที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียน ตัวแปรที่เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนที่สำคัญ ได้แก่ เวลาที่ใช้ในการเรียนกับคุณภาพของการสอน องค์ประกอบสภาพแวดล้อมเป็นตัวแปรนอกเหนือจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีผลต่อการสอน และผลสัมฤทธิ์ สภาพแวดล้อมมีสี่พวก ได้แก่ สิ่งแวดล้อมในชั้นเรียน การจัดระบบชั้น การจัดระบบโรงเรียน และสิ่งแวดล้อมทางครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรองค์ประกอบสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ คุณภาพของครู ซึ่งเป็นตัวแปรในด้านการจัดระบบโรงเรียน และอาชีพของบิดามารดา ซึ่งเป็นตัวแปรในด้านสิ่งแวดล้อมในครอบครัว

ต่อมาในปี พ.ศ. 2524 บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 20) ได้เสนอรูปแบบของผลการเรียน เขียนในรูปสมการฟังก์ชัน ได้ดังนี้

$$Y = f(S, F, T, C, O)$$

- เมื่อ S แทน องค์ประกอบด้านนักเรียน
 F แทน องค์ประกอบด้านพื้นฐานทางครอบครัว
 T แทน องค์ประกอบด้านครู
 C แทน องค์ประกอบด้านบรรยากาศในชั้นเรียน
 O แทน องค์ประกอบด้านจัดระบบ
 Y แทน ผลการเรียนรู้

จากการวิจัยของ สมิธ (Smith. 1986 : 745 - A) พบว่า ตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ รายได้ต่อหัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ราซิกิน และ จรียา เสดบุตร และคนอื่น ๆ (Razikin. 1986 : 490 - A ; จรียา เสดบุตร และคนอื่น ๆ. 2526 : 64 - 65) ที่พบว่า ภูมิหลังทางบ้านและอิทธิพลของสังคมมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยเช่นกัน แต่ที่น่าแปลกมากก็คือ ผลการวิจัยของ แจคสัน (Jackson. 1986 : 1171 - A) ซึ่งวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของแบบความเป็นผู้นำของอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนรัฐบาลในรัฐ-มิสซิสซิปปี และคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนระดับ 8 วัตถุประสงค์ของการวิจัยต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบของความเป็นผู้นำของอาจารย์ใหญ่ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกจากนั้นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คือ จำนวนนักเรียนที่ได้รับประทานอาหารกลางวันฟรี ตามโครงการอาหารกลางวัน สิ่งที่ค้นพบที่น่าจะสนับสนุนว่าตัวแปรด้านเศรษฐกิจและสังคมมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530 : 23) ซึ่งได้ศึกษาองค์ประกอบบางประการที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า เมื่อพิจารณาถึงเขตอำเภอที่ตั้งโรงเรียน นักเรียนจากโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองสามารถทำคะแนนได้ดีกว่านักเรียนจากโรงเรียนที่อยู่นอกเขตอำเภอเมือง

นอกจากองค์ประกอบต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว วุฒิและประสบการณ์ของครูต่างก็เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะในการปฏิบัติงานวิชาชีพใด ๆ ก็ตาม ประสบการณ์ย่อมมีความสำคัญมาก วิชาชีพครูไม่ว่าจะเป็นผู้ปฏิบัติการสอน หรือผู้บริหารประสบการณ์จะทำให้เกิดความชำนาญในงานที่ตนปฏิบัติอยู่มากขึ้น บีเบอท์ (Alexander and Simons. 1975 : 48 - 55 Citing Beebout) ศึกษาพบว่า วุฒิ และประสบการณ์ของครูมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหลาย ๆ คน ดังนี้ ไคสลิง คาร์นอย และ ไธอัส บาร์ซากา บริดจ์ จัดต์ และ มุคค์ และ นิวแมน (Keisling. 1971 : 24 - 27 ; Alexander and Simons. 1975 : 31 - 36 ; Citing Carnoy and Thais. 1974 ; Barsaga. 1978 : 24 ; Bridge, Judd and Mook. 1975 : 243 - 248 ; Newman. 1980 : 3766 - A)

กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530 : 34 - 35) ได้สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ยังอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุงในทุกรายวิชา ยกเว้น วิชาพลานามัย ส่วนองค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประกอบด้วย องค์ประกอบด้านตัวผู้เรียน องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจของครอบครัว และองค์ประกอบด้านโรงเรียน สำหรับองค์ประกอบด้านโรงเรียนตัวพากรณที่ดี คือ พื้นที่ของห้องเรียนต่อนักเรียน 1 คน จำนวนคาบที่สอนของครูใน 1 สัปดาห์ และวุฒิของครู

จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบด้านโรงเรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของงานวิชาการ

✓ การบริหารงานวิชาการและความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากการวิจัยของ โอลานียิ (Olaniyi. 1985 : 1469 - A) ซึ่งได้วิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของอาจารย์ใหญ่ บรรยาภาศในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไนจีเรีย การศึกษาครั้งนี้เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของอาจารย์ใหญ่ ตามทัศนะของ

ตนเอง และบรรยากาศของโรงเรียนตามทัศนะของครูและนักเรียน และหาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศของโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ซึ่งใช้คะแนนที่ได้จากการสอบโดยใช้แบบสอบถามของโรงเรียนอัสสัมชัญวันตก ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของอาจารย์ใหญ่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ 7 ด้าน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 5 ประการใหญ่ ๆ คือ

1. การจัดแผนการเรียน โรงเรียนจะต้องจัดแผนการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจและความสามารถ กรมสามัญศึกษา ได้ให้ความหมายว่า แผนการเรียน หมายถึง การกำหนดรายวิชาให้เรียน มีวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรีอย่างมีเป้าหมาย ซึ่งโรงเรียนจะต้องศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร และรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรให้เข้าใจโดยละเอียด (กรมสามัญศึกษา. 2526 : 18) และจากการติดตามผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาเท่าที่ผ่านมา โรงเรียนมักจัดแผนการเรียน ดังนี้

1.1 จัดตามทรัพยากรที่โรงเรียนมีอยู่ คือ ครู เครื่องมืออุปกรณ์ มีอย่างไร ก็จัดอย่างนั้น

1.2 จัดตามความเห็นชอบของโรงเรียนและคณะครู

1.3 การใช้แหล่งวิทยากร สถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระ

โรงเรียนส่วนมากจัดไม่ได้ (กรมวิชาการ. 2524 : 35)

จำเนียร น้อยท่าช้าง (2524 : 41) ได้เสนอแนะในเชิงสรุปว่า การจัดแผนการเรียนของโรงเรียน นอกจากแผนการเรียนที่เน้นหนักทางวิชาการ คือ มีวิชาอาชีพต่าง ๆ เป็นวิชาเลือก จะเป็นวิชาอาชีพที่เรียนจบในภาคเรียนเดียวปีเดียว หรือจะจัดเป็นแผนการเรียนเช่นนี้ โรงเรียนทุกขนาดย่อมจัดได้แตกต่างกันไปตามสภาพความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และครูผู้สอน โรงเรียนขนาดใหญ่ เช่น โรงเรียนระดับจังหวัด หรือโรงเรียนระดับอำเภอ

ขนาดใหญ่ ๆ ควรจะจัดแผนการเรียนการเปิดกว้างมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก เพราะมีความพร้อมด้านต่าง ๆ มากกว่า

2. การจัดทำโครงการสอนและบันทึกการสอน ในการจัดทำโครงการสอน ผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่ เพราะโครงการสอนเป็นหน้าที่ของแต่ละโรงเรียนที่จะต้องกำหนดกันเอาเอง โดยยึดหลักสูตรเป็นหลัก โดยกำหนดด้วยวัตถุประสงค์ที่ว่า จะสอนอะไร ชั้นไหน เมื่อไร ในบางแห่งมีการตั้งคณะกรรมการจัดทำโครงการสอนขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ (กิตติมา ปรีดีติลล. 2529 : 91) ซึ่งสอดคล้องกับ วิชัย ราษฎร์ศิริ (2522 : 112 - 114) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตร เพื่อจะได้แนะนำช่วยเหลือครูให้สามารถจัดทำโครงการสอน และบันทึกการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บันทึกการสอนเป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลา ของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า ยึดโครงการสอนเป็นหลัก ในการจัดทำบันทึกการสอน ผู้สอนจะต้องทำการบันทึกไว้เป็นประจำ อาจเป็นประจำวัน หรือประจำสัปดาห์ก็ได้ จุดมุ่งหมายเพื่อเป็นคู่มือในการสอนในแต่ละวันแต่ละคาบเวลา และให้เป็นไปตามที่วางไว้ล่วงหน้า ถือเป็นการเตรียมการสอนของผู้สอน (กิตติมา ปรีดีติลล. 2529 : 91)

ดังนั้น เพื่อประสิทธิภาพของการสอน ผู้บริหารควรเอาใจใส่ในเรื่องการจัดทำโครงการสอนและบันทึกการสอนด้วย

3. การจัดตารางสอน ตารางสอน คือ กำหนดวิชาและเวลาที่จะให้เรียนโดยละเอียด ประจำวันตลอดสัปดาห์

ในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไป ตารางสอนรวมของโรงเรียนจะอยู่ในห้องผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการ เพราะผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดตารางสอน โดยอาจมีหัวหน้าหมวดวิชา หรือคณะกรรมการจัดตารางสอนเป็นผู้ร่วมปฏิบัติงาน ในการจัดตารางสอน วิจิตร วรุตบางกูร และ สุพิชญา ธีระกุล (2520 : 35 - 36) ได้เสนอแนะการจัดไว้ดังนี้

- 3.1 จะต้องบรรจุวิชาและเวลาเรียนให้ครบตามหลักสูตรกำหนดไว้
- 3.2 การวางวิชาใดก่อนต้องคำนึงถึงผู้เรียนและผู้สอนด้วย
- 3.3 ควรกระจายวิชาที่สลับซับซ้อนให้สมดุลย์กันตลอดสัปดาห์

3.4 ตารางสอนควรจัดทำไว้สามชุด คือ ประจำชั้น ประจำตัวครู และโรงเรียน

3.5 ควรเฉลี่ยปริมาณชั่วโมงสอนของครูให้พอ ๆ กัน

จากผลการวิจัยของ เกอร์เลย์ (Gourley. 1987 : 2986 - A) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในการจัดการการสอนแบบแท่ง (Block Method)

7 คาบเรียน และ 8 คาบเรียน ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนในการจัดการการสอน 7 คาบเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงในเรื่องคำศัพท์ การอ่านเพื่อความเข้าใจ คณิตศาสตร์ และการสะกดคำ นักเรียนที่มีความสามารถต่ำและปานกลางปฏิบัติงานได้ดี และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักเรียนที่เรียนในการจัดการการสอนแบบ 8 คาบเรียน

กรมสามัญศึกษา (2522 ข : 422) ได้เสนอหลักการใหญ่ ๆ ในการจัดการสอนไว้ดังนี้

ก. โรงเรียนควรสนองความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด คือ จัดให้นักเรียนได้เรียนตามที่ต้องการ

ข. การจัดการสอนควรเริ่มจากชั้นที่ยากที่สุดก่อน และจัดจากวิชาที่ยากที่สุด คือ วิชาการงานและอาชีพ เพราะยึดหยุ่นได้น้อยที่สุด

ค. จัดวิชาที่มีนักเรียนเลือกน้อยที่สุดก่อน เพราะนักเรียนทุกคนที่เลือกเรียนวิชานั้นจะต้องเรียนในเวลาเดียวกัน วิชาที่จัดสุดท้ายคือ วิชาที่มีจำนวนกลุ่มมาก

ง. จัดวิชาบังคับเป็นอันดับสุดท้าย

ไม่ว่าโรงเรียนจะเลือกการจัดการสอนวิธีใด สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ จำนวนคาบที่ครูสอนต่อสัปดาห์ เพราะจากผลการวิจัยของ นงลักษณ์ ประเสริฐ (2516) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับจำนวนคาบที่ครูสอนต่อสัปดาห์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530 : 23) ได้ทำการศึกษารายละเอียดประกอบบางประการที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผลจากการศึกษาพบว่า จำนวนคาบที่ครูสอนในหนึ่งสัปดาห์เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

4. การจัดครูเข้าสอน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชา มีบทบาทในการพิจารณาในการจัดครูเข้าสอน ดังนั้นผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จึงควรมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับครูแต่ละคน เพื่อความเหมาะสมและประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนการสอน กรมสามัญศึกษา (2524 : 21) ได้เสนอแนวทางในการจัดครูเข้าสอนไว้ดังนี้

4.1 สำรวจความพร้อมของโรงเรียนก่อนเปิดระบบการเรียน

4.2 กำหนดคุณสมบัติสำหรับผู้สอนรายวิชาในแผนการสอน

4.3 จัดตามความถนัดของครูผู้สอน

4.3.1 จัดตามวิชาเอกที่เรียนมา

4.3.2 จัดตามวิชาโทที่เรียนมา

4.3.3 จัดตามรายวิชาที่ผู้สนใจ

4.3.4 จัดตามรายวิชาที่ผู้มีโอกาส

4.4 การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครู

4.4.1 จัดครูคนเดียวให้สามารถสอนได้หลายวิชา

4.4.2 จัดครูฝ่ายสนับสนุนการสอนช่วยฝ่ายปฏิบัติการ

4.4.3 จัดคาบเรียนให้ตรงกัน

4.5 การจัดหาบุคลากรภายนอกมาช่วยสอนในโรงเรียน

4.6 การจัดครูสอนแทนเมื่อครูไม่มาทำการสอน

4.7 การใช้เงินบำรุงการศึกษาจ้างครูสอนเพื่อแก้ปัญหการขาดแคลนครู

ในการจัดครูเข้าสอนนั้น การคำนึงถึงวุฒิของครู และประสบการณ์เป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง เพราะจากผลงานวิจัย คาร์นอย และ ไซมอนส์ (Alexander and Simons. 1975 : 31 - 36 ; citing Carnoy and Thais. 1974) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับผลการเรียนในโรงเรียนโดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนในเขตเมืองและชนบทในประเทศตุนิเซีย จำนวน 6,195 คน ผลการศึกษาพบว่า วุฒิของครูมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บาร์ซากา และ บีเบอท์ (Barsaga. 1978 : 24 ; Alexander and Simons. 1975 : 49 - 55 ; Citing Beebout. 1972) ที่ศึกษาพบว่า วุฒิของครูและประสบการณ์ของครู มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ซึ่งในเรื่องนี้ตรงกันไม่ว่าจะเป็นการศึกษาระดับใด ดังเช่น คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2520 : 38 - 39, 45) ศึกษาประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สาม จากทั่วประเทศจำนวน 23,555 คน พบว่า จุดทางการศึกษาของครูเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ กิรติ ศรีวิเชียร (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนของนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี พบว่า ระดับการศึกษาทางบาลีของครูเกี่ยวข้องกับผลการเรียนของนักเรียน

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การจัดครูเข้าสอนได้อย่างเหมาะสมนั้น น่าจะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

5. การจัดสอนซ่อมเสริม การสอนซ่อมเสริม หมายถึง การสอนเป็นกรณีพิเศษ นอกเหนือไปจากการสอนตามแผนการสอนโดยปกติ เพื่อแก้ไขส่วนบกพร่องที่พบในตัวนักเรียน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

- 5.1 สอนซ่อมเสริมก่อนการเรียนการสอน
- 5.2 สอนซ่อมเสริมในขณะทำการสอน
- 5.3 สอนซ่อมเสริมรายวิชาเพื่อสอบแก้ตัว
- 5.4 สอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความถนัด เรียนรู้ได้เร็วกว่าคนอื่น

(กรมสามัญศึกษา. 2526 : 91 - 93)

การสอนซ่อมเสริมเป็นวิธีที่จะช่วยให้นักเรียนที่เรียนช้าสามารถเรียนทันเพื่อน ช่วยให้นักเรียนที่เรียนไม่เข้าใจ มีความเข้าใจมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนที่เรียนแล้วยังไม่สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมาย หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้สัมฤทธิ์ผล ช่วยให้นักเรียนที่เรียนดี เรียนเก่ง มีความฉลาดเฉลียวอยู่แล้วได้มีโอกาสเสริมความรู้ให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

การสอนซ่อมเสริมมีวิธีการจัดดังนี้

- ก. สอนซ่อมเสริมในระหว่างชั่วโมงสอนปกติ
- ข. ครูผู้สอนดำเนินการเองโดยใช้ชั่วโมงว่างหรือนอกเวลาเรียน
- ค. การสอนซ่อมเสริมพิเศษแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน
- ง. การสอนซ่อมเสริมที่จัดทำไว้ในหลักสูตรให้จัดทำสัปดาห์ละครั้ง (กรมสามัญ

ศึกษา. 2526 : 94 - 95)

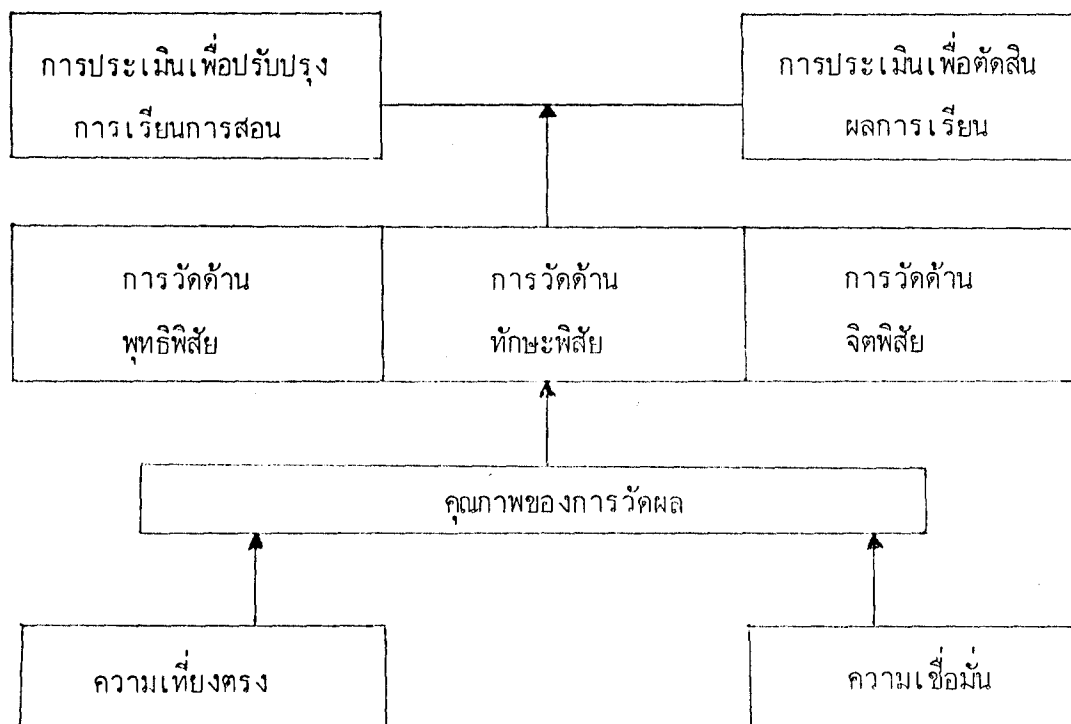
การสอนซ่อมเสริม มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับหลักสูตรใหม่ เพราะนักเรียนอาจจะไม่ผ่านการทดสอบในบางวัตถุประสงค์ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการจะต้องร่วมกับหมวดวิชาในการดำเนินงานการสอนซ่อมเสริมให้มีประสิทธิภาพ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และจากการวิจัยของ จาร์รัช (Jarrach. 1983 : 3559 - A) พบว่า กระบวนการทบทวนทักษะพื้นฐานอย่างพิสดาร สนองตอบต่อการเพิ่มขึ้นของคะแนนของนักเรียน ดังนั้น การจัดสอนซ่อมเสริมอย่างมีประสิทธิภาพ น่าจะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

การวัดผลและการประเมินผลการเรียน

งานหลักของโรงเรียน ก็คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้ตามหลักสูตร และในการจัดการเรียนการสอน ก็ต้องมีการวัดผลและประเมินผลควบคู่กันไปหรือพูดได้ว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอนเหมือนกับการทำงานทุกอย่างที่มุ่งจะให้เกิดผลดีนั้น จะต้องมีการวัดผลและการประเมินผลควบคู่ไปกับการทำงานนั้น (กรมสามัญศึกษา. 2530 : 1)

ในการวัดผลและการประเมินผลอาจทำได้ในสองลักษณะ คือ การวัดและประเมิน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน (Formative Evaluation) ได้แก่ การวัดผลและการประเมินผลที่ทำควบคู่ไปกับการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา เพื่อนำผลการวัดมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนดีขึ้น และการวัดผลและประเมินผลรวม (Summative Evaluation) ได้แก่ การวัดผลและประเมินผลเป็นการตัดสินผลการเรียนว่านักเรียนได้ระดับคะแนนเท่าใด ในการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียนควรเข้าใจภาพรวมดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2530 : 4 - 5)

ภาพประกอบ 4 แสดงการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน

เพื่อให้การวัดผลและประเมินผลเกิดประโยชน์สูงสุด จึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องเอาใจใส่ในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง สำหรับผู้บริหารโรงเรียน พันธ์ หันนาคินทร์ (2524 : 137 - 138) เสนอว่า ควรมีหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดนโยบายโดยทั่วไปเกี่ยวกับการวัดผล คือ

1.1 ประเภทของข้อสอบที่จะใช้หรือเครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์หรือการเขียนตอบ

1.2 ระยะเวลาที่จะใช้ในการสอบปีหนึ่งจะสอบกี่ครั้ง เก็บคะแนนหรือไม่ จะเก็บเท่าไร

1.3 มาตรฐานอันพึงยึดถือในการสอบหรือการวัดผล

1.4 การเตรียมแบบ (Form) สำหรับรายงานผลการสอบผู้ปกครอง

2. จัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการสอน เช่น เครื่องพิมพ์ดีด กระดาษไข กระดาษโรเนียว ตลอดจนจัดเจ้าหน้าที่เพื่อการนั้น

3. พยายามหาทางส่งเสริมครู ให้มีความสามารถในการวัดผลเพิ่มขึ้น ทั้งเทคนิค การออกข้อสอบ การให้คะแนน การวิเคราะห์ข้อสอบ ตลอดจนการรายงานผลการสอบ เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก ถ้าตัวข้อสอบไม่ดีแล้ว การวัดผลทั้งหลายก็จะคลาดเคลื่อนหมด

4. การจัดตารางสอบ กำหนดครูผู้คุมสอบ เวลาที่ใช้ในการสอบ

5. การจัดห้องสอบ ที่นั่ง การสร้างบรรยากาศให้เหมาะแก่การสอบ

6. กระทรวงศึกษาธิการ ได้วางระเบียบเรื่องผู้เข้าสอบและผู้ควบคุมการสอบไว้ โดยละเอียด ครูใหญ่จะต้องให้ครูได้ทราบและเข้าใจระเบียบนั้นชัดเจน เพื่อจะได้ปฏิบัติเป็น แนวเดียวกัน

7. เมื่อสอบเสร็จแล้ว ครูใหญ่ควรจะได้ทำการประเมินการสอบที่ได้ผ่านไปแล้ว หากมีข้อบกพร่องเกิดขึ้นก็จะต้องหาทางแก้ไขต่อไป หรือหากมีความคิดใหม่ ๆ เกิดขึ้นก็จะได้ บันทึกไว้สำหรับจัดทำต่อไป

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 สรุปหลักเกณฑ์บางประการที่ผู้บริหารโรงเรียนควรรู้ไว้ดังนี้

1. ให้โรงเรียนมีหน้าที่ประเมินผลการเรียน

2. ให้ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา และตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชานั้น

ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ควรมีบทบาทเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผล ดังนี้

1. จัดให้มีหนังสือ เอกสาร คู่มือและระเบียบเกี่ยวกับการประเมินผล

2. นิเทศอบรมครูให้มีความรู้เกี่ยวกับการประเมินผล

3. จัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการสอบ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด กระดาษไข กระดาษโรเนียว

4. ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ข้อสอบ และปรับปรุงข้อสอบ (มณี ภักเกษม. 2528

จากที่กล่าวมานี้พอจะสรุปได้ว่า ผู้บริหารหรือผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จะต้องตระหนักว่าการวัดผลและการประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการให้การศึกษา และจะต้องจัดดำเนินการให้สอดคล้องเกี่ยวเนื่องจุดประสงค์การเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ เพราะจากการวิจัยของ จาร์รัช (Jarrach. 1983 : 3559 - A) พบว่า สิ่งที่ทำให้คะแนนของนักเรียนเพิ่มขึ้น คือ การเน้นทักษะการปฏิบัติในการทดสอบของครู ซึ่งสรุปได้ว่า การที่ครูมีความเข้าใจและปฏิบัติในเรื่องการวัดผลประเมินผลได้ถูกต้องเป็นอย่างดี ทำให้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้

การนิเทศการศึกษา

การพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถภาพในการทำงานที่ได้รับมอบหมายนั้น ที่ปฏิบัติกันอยู่คือการนิเทศหรือสอนงาน ซึ่ง สายหยุด จำปาทอง (2514 : 2) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษามีหมายถึง การปรับปรุงการเรียนการสอนในชั้นเรียนและในโรงเรียนให้ดีขึ้น การเรียนการสอนจะดีหรือไม่ขึ้น ย่อมขึ้นอยู่กับตัวประกอบหลายอย่างเช่น หลักสูตร วิธีสอน อุปกรณ์การศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครองและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน ดังนั้นการนิเทศการศึกษาจะมีส่วนสัมพันธ์กับสิ่งเหล่านี้และมีบทบาทที่จะปรับปรุงสิ่งเหล่านี้ได้เป็นอย่างมาก ส่วน สุพิชญา อีระกุล กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ และ วิจิตร (อีระกุล) วรุตบางกูร (2524 : 3) ได้สรุปความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง การชี้แจง การแสดงหรือการจำแนกเกี่ยวกับการเล่าเรียน การฝึกฝน และการอบรม ซึ่งเป็นความหมายที่แปลจากคำว่า นิเทศและการศึกษา และ ยง วัชชวัลลภ (2524 : 2) กล่าวเสริมว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการทางวิชาการที่ช่วยส่งเสริมให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ ชารี มณีศรี (2521 : 1) มีข้อเสนอว่า ความหมายของการนิเทศการศึกษา ไม่มีข้อจำกัดแน่นอนตายตัว และได้กล่าวสั้น ๆ ว่า การนิเทศการศึกษา คือความพยายามอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่าง ที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษามีคุณภาพทั้งด้านการเรียนการสอน ซึ่งคล้ายกับความเห็นของ วิลส์ (Wiles. 1967 : 5) ที่กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกิจกรรมบริหารที่จะช่วยครูทำงานในหน้าที่ของตนให้ดียิ่งขึ้น การนิเทศประกอบด้วยกิจกรรมทั้งหลายที่จะปรับปรุงการสอน เช่น การอบรมครู และการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมดังกล่าว

จะช่วยสร้างขวัญและกำลังใจ และมนุษยสัมพันธ์ด้วย ในการนิเทศการสอนผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้ทำหน้าที่ได้ดี โดยทำงานร่วมกับครู เพื่อช่วยเหลือแนะนำ และช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการเรียนการสอน (Jacobson and others. 1973 : 135 - 136) และ อภิรมย์ ฌ นคร (2517 : 48 - 49) ได้เสนอแนะงานนิเทศของผู้บริหารไว้ดังนี้

1. ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับงานโครงสร้างและวิชาการการจัดโปรแกรมทั่วไป และสถานะการเรียนการสอนภายในโรงเรียน
2. ปรึกษารื้อกับครูแต่ละคน และรวมทั้งกลุ่มครู
3. ทำงานร่วมกับครูภายในชั้นเรียนโดยการสังเกตการสอนและให้คำปรึกษา
4. บำรุงและรักษาขวัญกำลังใจของครู

กรมสามัญศึกษา (2526 : 187 - 189) มีความเห็นในแนวเดียวกับที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เพิ่มการนิเทศภายในด้วย โดยกล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ทำหน้าที่ทางวิชาการควรมีการนิเทศภายใน เพื่อให้การทำงานด้านการเรียนการสอนเป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตร เข้าใจจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยส่วนรวมของเนื้อหาวิชา และเพื่อครูจะได้ใช้หลักสูตรอย่างประหยัด ซึ่งวิธีการนิเทศอาจทำได้หลายแบบ คือ การแนะนำ การประชุมชี้แจง การประชุมปฏิบัติการ การประชุมสัมมนา การประชุมอบรม การบรรยาย การอภิปราย การศึกษานอกสถานที่ การทดลองปฏิบัติการ การเยี่ยมเยือนตามชั้นเรียน การจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ การจัดตั้งศูนย์วิชาการ และการสาธิต ผู้บริหารจำเป็นจะต้องทราบรูปแบบของการสอนรายวิชาต่าง ๆ เพราะจากการวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยของ จอยส์ และ วิล (Joyce and Weil. 1986 : 11) เพื่อหาเครื่องมือที่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนมากที่สุด ผลจากการค้นคว้าพบว่า ยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ รูปแบบของการสอน แม้จะทราบว่า รูปแบบการสอนใดมีผลต่อการเรียนของนักเรียน แต่ก็เป็นการยากสำหรับผู้นิเทศที่จะนิเทศงานการสอน เพราะมีอุปสรรคอื่น ๆ อีกมากมายในการที่จะเลือกใช้ (Brandt. 1987 : 3)

การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เป็นการนิเทศการศึกษาที่จัดทำขึ้นภายในโรงเรียน โดยบุคลากรภายในโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ และมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น (กรมสามัญศึกษา. 2528 : 1/7) สำหรับหลัก

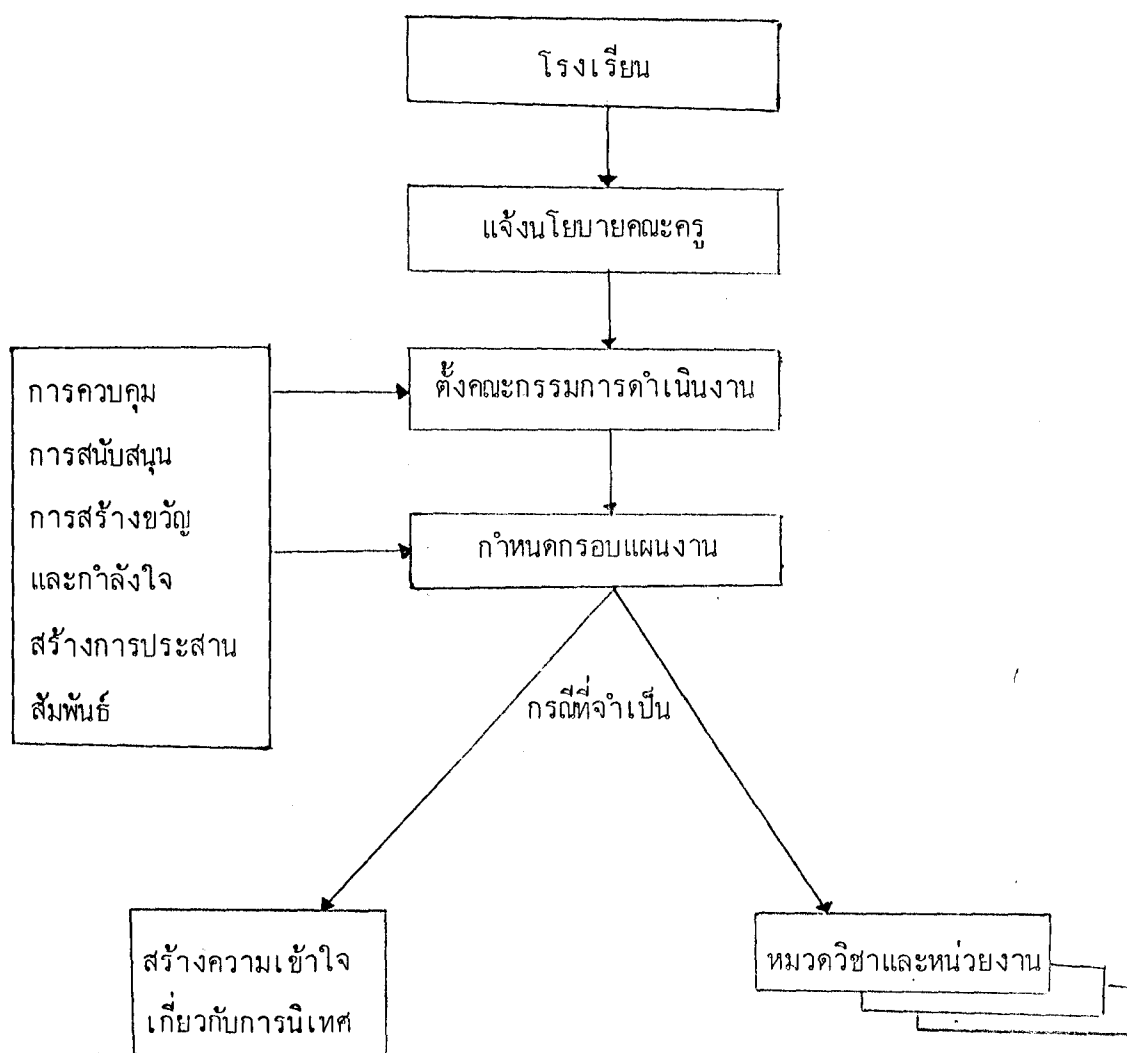
ในการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา (2528 : 2/3) ได้เสนอแนะไว้ดังนี้คือ

1. การนิเทศนั้นจะต้องใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ กล่าวคือ จะต้องเป็นไปอย่างมีระบบระเบียบ และวิธีการ
2. การนิเทศนั้นจะต้องเป็นประชาธิปไตย กล่าวคือ จะต้องเคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงาน และใช้ความรู้ความสามารถเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่
3. การนิเทศนั้นจะต้องเป็นการสร้างสรรค์ กล่าวคือ จะต้องเป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล แล้วเปิดโอกาสให้ได้แสดงออกและพัฒนาความสามารถเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่
4. การนิเทศนั้นควรเริ่มต้นจากสภาพที่กำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยมุ่งให้ครูเรียนรู้ว่าอะไรคือปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ และจะหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร
5. การนิเทศนั้นจะต้องมุ่งช่วยให้ครูรู้สึกมั่นคง และมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของครูให้สูงขึ้น
6. การนิเทศนั้นจะต้องสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ยั่วยุและสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันในการช่วยเหลือครู และต้องทำให้ครูรู้สึกว่าช่วยเขาพบวิธีที่ดีกว่าในการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์
7. การนิเทศนั้นจะต้องอยู่บนรากฐานของการพัฒนาวิชาชีพมากกว่าที่จะเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

แนวทางและขั้นตอนการจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน แนวทางการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา (2528 : 2/4) กล่าวว่า ควรแบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ส่วนคือ การดำเนินงานของโรงเรียน และการดำเนินงานของผู้ให้การนิเทศ ดังรายละเอียดดังนี้

1. การดำเนินงานของโรงเรียน ควรมีขั้นตอนการดำเนินงานดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 แสดงขั้นตอนการจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

จากภาพประกอบ 5 แสดงให้เห็นว่าการจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน โรงเรียนควรดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนต่อเนื่องกันดังนี้

ขั้นที่ 1 แจ้งนโยบายแก่คณะครู เป็นขั้นที่ผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมและได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร แจ้งนโยบาย เหตุผลและความจำเป็นเกี่ยวกับการจัดการนิเทศงาน

วิชาการภายในโรงเรียนแก่คณะครู-อาจารย์ ในโรงเรียนมองเห็นถึงความสำคัญ และความจำเป็น อย่างรีบด่วนที่จะต้องเริ่มการนิเทศภายในโรงเรียน

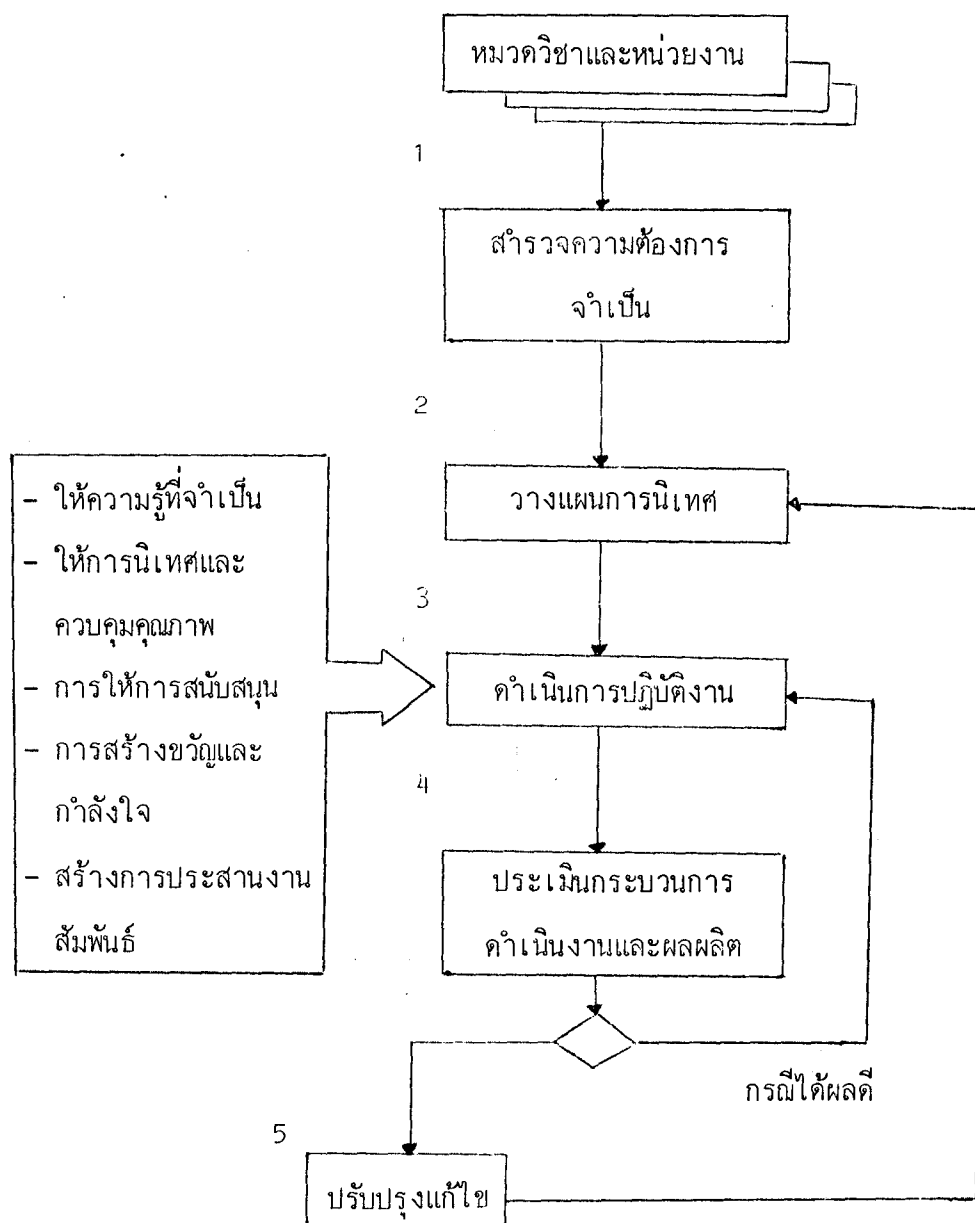
ขั้นที่ 2 ตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน เป็นขั้นที่ผู้บริหาร และครู-อาจารย์ ในโรงเรียน ร่วมกันจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบการดำเนินงาน การจัดการนิเทศภายในโรงเรียน

ขั้นที่ 3 กำหนดกรอบแผนงาน เป็นขั้นที่คณะกรรมการดำเนินงานร่วมกันกำหนดกรอบ แผนงานในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการที่จะจัดให้มีขึ้นภายในโรงเรียน ได้แก่ แนวนโยบาย ความจำเป็นที่จะให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศ และจัดตั้งคณะกรรมการ หรือมอบหมายให้แต่ละหมวดวิชา หรือหน่วยงานย่อยรับไปดำเนินงาน เป็นต้น

อนึ่ง ในการดำเนินงานขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3 ผู้บริหารจะต้องมีการควบคุม ดูแล การทำงานของคณะกรรมการเพื่อให้เป็นไปในแนวทางที่กำหนด และในขณะเดียวกัน ผู้บริหาร จะต้องให้การสนับสนุน สร้างขวัญและกำลังใจและสร้างประสานสัมพันธ์ให้แก่คณะกรรมการ ดำเนินงานควบคู่กันด้วย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความราบรื่น

2. การดำเนินงานของผู้ให้การนิเทศ ควรมีขั้นตอนการดำเนินงานดังภาพประกอบ 6 (กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา. 2528 : 2/5)

ภาพประกอบ 6 แสดงขั้นตอนการดำเนินงานของผู้ให้การนิเทศ

จากภาพประกอบ 6 แสดงให้เห็นว่าการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนโดยผู้ให้การนิเทศควรดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอนต่อเนื่องกันดังนี้

ขั้นที่ 1 สำรวจความต้องการจำเป็นของโรงเรียน เป็นขั้นที่สำรวจเพื่อให้ทราบปัญหาและความต้องการจำเป็นในสิ่งที่จะต้องมีการนิเทศ

ขั้นที่ 2 วางแผนการนิเทศ เป็นขั้นที่ผู้รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายไปแล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจมาวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญ เพื่อนำมาจัดทำเป็นโครงการนิเทศงานวิชาการที่รับผิดชอบต่อไป

ขั้นที่ 3 ดำเนินการปฏิบัติงาน เป็นขั้นที่ผู้รับผิดชอบนำโครงการที่จัดเตรียมไว้มาปฏิบัติ โดยดำเนินการตามขั้นตอน และวิธีการที่กำหนดไว้แล้วในโครงการนั้น

ในระหว่างดำเนินการผู้นิเทศจะต้องควบคุมคุณภาพ สนับสนุนและประสานงาน รวมทั้งอาจจะต้องดำเนินการเพื่อให้ความรู้ เทคนิคหรือทักษะเฉพาะอย่างที่เป็นแก่ผู้ปฏิบัติตามโครงการด้วย ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารจะต้องให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 4 ประเมินกระบวนการดำเนินงานและผลผลิต เป็นขั้นประเมินการปฏิบัติงานตามโครงการนิเทศที่ได้วางแผนไว้ หากพบว่า กระบวนการและผลงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายทุกประการ ก็นำไปเป็นแบบอย่างการปฏิบัติงานตามปกติต่อไป

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแก้ไข หากประเมินผลพบว่าสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขโครงการหรือระบบแผนงานนิเทศของโรงเรียนให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก็จะนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขในส่วนนั้น ๆ ต่อไป

การฝึกอบรมก็เป็นการพัฒนาสมรรถภาพผู้ร่วมงานอย่างหนึ่ง ซึ่ง เฮสเซลิง (Hesseling. 1971 : 93) ได้ให้นิยามความหมายคำว่า การฝึกอบรม คือ ความต่อเนื่องของประสบการณ์ต่าง ๆ หรือโอกาสที่ออกแบบไว้เพื่อปรับปรุงพฤติกรรมให้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ส่วน โอตตี (Oatey. 1970 : 4) ให้นิยาม คือ กิจกรรมใด ๆ ซึ่งตั้งใจพยายามที่จะปรับปรุงทักษะในการทำงานของบุคคล บทนิยามทั้งสองนี้กว้างมาก เพราะรวมเอาการศึกษา พัฒนาการ และสิ่งที่เรียกกันตามปกติว่า การฝึกอบรมเข้าด้วยกัน (Hamblin. แปลโดย ปรีชา ศรีวาลย์. 2525 : 6)

สำหรับนักการศึกษาของไทย สมพงษ์ เกษมสิน (2519 : 177) ได้ให้ข้อคิดว่าการที่จะเพิ่มพูนประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานโดยการเปลี่ยนแปลงท่าทีและพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน

ของคน การวางโครงการที่จะฝึกอบรมจึงต้องพิจารณาถึงความจำเป็นและความต้องการของการฝึกอบรมด้วย และความมุ่งหมายของการฝึกอบรม คือ

1. เพื่อสร้างความสนใจในการปฏิบัติงาน
2. เพื่อจะชี้แนะวิธีการปฏิบัติงานที่ดีที่สุด
3. เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานให้ได้ผลดีที่สุด
4. ลดความสิ้นเปลืองและป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน
5. เพื่อจัดวางมาตรฐานในการปฏิบัติงาน
6. พัฒนาฝีมือในการปฏิบัติงานของบุคคล
7. เพื่อพัฒนาการบริหาร
8. ฝึกฝนบุคคลไว้เพื่อความก้าวหน้าของงาน
9. สนองบริการอันมีประสิทธิภาพแก่สาธารณะ

กรมสามัญศึกษา (2522 ข : 400 - 401) ให้นิยามเกี่ยวกับการส่งเสริม และการฝึกอบรมครูให้มีสมรรถภาพในการทำงานไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. ศึกษางานไปพร้อมกับการปฏิบัติงาน
2. ปฐมนิเทศและประชุมชี้แจง
3. ให้ทำงานในฐานะผู้ช่วย
4. ให้ฝึกงานโดยมอบหมายให้ปฏิบัติจริง ๆ
5. ส่งเข้ารับการฝึกอบรมระยะสั้น
6. ส่งไปศึกษาต่อทั้งภายในและภายนอกประเทศ
7. ส่งไปเรียนบางวิชาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันต่าง ๆ บางเวลา
8. มอบหมายตำแหน่งหน้าที่พิเศษให้ทำ
9. ให้การนิเทศภายใน
10. ประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน
11. จัดประชุมอบรมหรือสัมมนาครูหัวหน้าหมวดวิชา หรือครูในแต่ละสายวิชา
12. ส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้ห้องสมุดให้เป็นประโยชน์
13. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา

แครมเมอร์ (Kramer. 1986 : 1945 - A) ได้วิจัยเรื่องการปรับปรุงทักษะการดำเนินงานในห้องเรียน โดยใช้โครงการฝึกอบรมการดำเนินงานในห้องเรียน พบว่า ครูที่ผ่านการอบรมได้ประยุกต์ใช้ทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรม มีผลทำให้นักเรียนที่มีพฤติกรรมเกียจคร้านทำงานนั้นลดน้อยลง และตัวครูเองก็มีความรู้สึกว่าความกดดันและเกียจคร้านน้อยลงด้วย

สุพล วุฒิสเสน (Wuthisen. 1985 : 2844 - A) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในระบบการศึกษา และความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในสังคมปัจจุบัน เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องให้ครูได้รับการฝึกอบรม ผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่ในเรื่องนี้เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นิวเอนส์เวนเดอร์ (Newenswander. 1986 : 1962 - A) ได้วิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับผลโดยตรงจากการบริหาร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่พยายามเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมและเป็นผู้นำทางด้านการสอน มีผลกระทบในทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา

วัสดุอุปกรณ์การศึกษา หมายถึง สื่อทุกชนิดที่นำมาประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้ นักเรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น แบบเรียน วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องฉายภาพยนตร์ กระดานดำ เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น (ภิญโญ สาร. 2523 : 160 ; Percival and Ellington. 1984 : 65 ; Brown and others. 1983 : 10 - 11 ; Erickson and Curl. 1972 : 81)

การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา คือ การบริการการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษานั้นเอง ซึ่ง หวน พันธุ์พันธ์ (2525 : 14 - 15) กล่าวว่า เทคโนโลยีทางการสอน เป็นการเน้นสื่อที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนโดยเฉพาะ ซึ่งครอบคลุมวัสดุและวิธีการทุกรูปแบบ เช่น กิจกรรม การสาธิตทดลอง การท่องเที่ยว การแสดงบทบาทสมมติ วิทยากร วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สิ่งพิมพ์ และการใช้ทรัพยากรในห้องเรียน เป็นต้น จะเห็นได้ว่า สื่อการสอนนี้มีมากมายหลายประการที่เดียว คือ นอกจากจะเป็นพวกวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งเรียกกันว่า "โสตทัศนูปกรณ์" แล้วยังครอบคลุมถึงกระบวนการและวิธีการ เช่น กิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะ

กิจกรรมที่ครูจัดทำขึ้น และมุ่งให้นักเรียนปฏิบัติ จนกระทั่งเป็นพวกสื่อประเภทการสอบแบบโปรแกรม อันเป็นสื่อการสอนที่จะต้องจัดเตรียมไว้ล่วงหน้า อาจมีสื่อทางโสตทัศนศึกษาเข้าช่วย เช่น แบบเรียนโปรแกรมบทเรียนสำเร็จรูปที่ใช้กับเครื่องช่วยสอน เป็นต้น ดังนั้น การบริการการใช้เทคโนโลยีทางการสอนและสื่อการสอน จึงเป็นการบริหารงานวิชาการอีกด้านหนึ่ง ซึ่งสัมพันธ์กับการปรับปรุงการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ผู้สอนจึงควรเห็นความสำคัญของสื่อการสอน และนำไปใช้ เพราะจะช่วยให้ครูสอนได้ดีขึ้น และสอนได้บรรลุเป้าหมายและได้ผลดีอีกมาก ซึ่ง ภิญญู สาร (2523 : 160 - 161) ได้เสนอหลักการใช้ไว้ดังนี้

1. ใช้วัสดุประกอบการสอนตามความเหมาะสมกับวิชาที่สอน ชั้นที่สอน วัยของผู้เรียน และระดับความยากง่ายของอุปกรณ์

2. ใช้ให้ได้ผลคุ้มค่า

3. ใช้อย่างประหยัดทั้งแรงงาน เงิน และเวลา

4. ก่อนใช้อุปกรณ์ทุกครั้งต้องทดลองใช้เสียก่อน

สำหรับแนวทางในการใช้วัสดุอุปกรณ์การศึกษา กรมสามัญศึกษา (2519 : 219 - 220) ได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้

1. การจัดศูนย์บริการโสตทัศนูปกรณ์ เพื่อบริการสายวิชาต่าง ๆ

2. การจัดแหล่งวัสดุอุปกรณ์วิชาต่าง ๆ ตามลักษณะเฉพาะวิชานั้น ๆ

3. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย และปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสม

4. สำรวจ วิเคราะห์ความต้องการวัสดุอุปกรณ์รายวิชาต่าง ๆ

5. การฝึกอบรมครูประจำวิชาให้มีความรู้ ทักษะในการใช้ การรักษา และการซ่อม

วัสดุอุปกรณ์

6. กระตุ้นให้ครูและนักเรียนสนใจในการใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น ด้วยวิธีการต่าง ๆ

โรงเรียนแต่ละแห่งควรจะได้ใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน เพื่อประโยชน์แก่การจัดการศึกษาให้มากขึ้น การใช้แหล่งวิทยาการในชุมชนมีความหมายรวมไปถึงตัวบุคคล หน่วยงาน และสถานที่ต่าง ๆ ที่อยู่ในชุมชนแห่งนั้น สามารถจัดกระทำได้ 2 ทาง คือ การพานักเรียน

ออกไปหาแหล่งวิชาการนั้น ๆ หรืออาจจะเชิญบุคคลภายนอกมาให้ความรู้พิเศษแก่นักเรียนก็ได้ (ประยูร แสนพล. 2528 : 50)

กรมวิชาการ (2524 : 79) ได้แบ่งทรัพยากรในห้องถิ่นที่โรงเรียนสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับการเรียนการสอนเป็น 3 ประการคือ แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ พร้อมกับได้อธิบายความหมายของแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. แหล่งวิทยาการ หมายถึง โรงเรียน วิทยาลัย และศูนย์ฝึกอาชีพต่าง ๆ ทั้งที่เป็นของราชการ และเอกชน ซึ่งจัดสอนวิชาชีพทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
2. สถานประกอบการ หมายถึง สถานประกอบอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมาย ได้แก่ บริษัท ห้างร้านต่าง ๆ ที่ยอมรับนักเรียนไปฝึกงานอาชีพ
3. สถานประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง แหล่งประกอบอาชีพตามพื้นบ้าน หรืออุตสาหกรรมในครัวเรือน

สำหรับแนวทางปฏิบัติเรื่องการใช้แหล่งทรัพยากรในห้องถิ่น กรมสามัญศึกษา (2522 ข : 425 - 430) ได้เสนอแนะให้โรงเรียนปฏิบัติ ดังนี้

1. ศึกษาประกาศของกรมเจ้าสังกัดหรือจังหวัดเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ
2. นำรายชื่อสถานประกอบอาชีพรายวิชาที่สถานฝึกอาชีพสามารถสอนได้ ตลอดจนข้อตกลงต่าง ๆ ซึ่งกรมเจ้าสังกัด หรือจังหวัดทำให้ มาประกาศในโรงเรียนให้นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนทราบทั่วกันก่อนวันลงทะเบียน
3. ทำความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานฝึกอาชีพ
4. ควรจะได้สำรวจสถานประกอบอาชีพอิสระ
5. ควรจัดทำแผนที่แสดงแหล่งที่อยู่ของสถานประกอบอาชีพ
6. จัดทำป้ายสถานฝึกงานอาชีพของนักเรียนที่บ้านผู้ปกครอง
7. ขอความช่วยเหลือจากเขตการศึกษาด้านเอกสารหลักสูตรอาชีพ

เดล (Dale. 1969 : 3) กล่าวถึงคุณค่าและบทบาทของการใช้วัสดุอุปกรณ์การศึกษาว่า การเรียนการสอนมิใช่การสื่อความหมายโดยการอ่านเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่วน

เพาเวลล์ (Powell. 1975 : 101) ได้สรุปค่าของวัสดุอุปกรณ์การศึกษาไว้อย่างกว้าง ๆ 2 ประการคือ ทำให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ผู้เรียนมีความสนใจในบทเรียนมากขึ้น ผลการเรียนรู้สูงขึ้น ประการที่สองสร้างทัศนคติที่ถูกต้องให้กับผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนเชื่อถือศรัทธาต่อครูผู้สอนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิททิช และ ชูเลอร์ (Wittich and Schuller. 1973 : 33) ซึ่งได้สรุปงานวิจัยเกี่ยวกับคุณค่าของวัสดุอุปกรณ์การศึกษาที่นักการศึกษาได้วิจัยไว้ว่า วัสดุอุปกรณ์การศึกษาหากได้มีการวางแผนอย่างเหมาะสมเกี่ยวกับวิธีการใช้ จะให้ผลในการใช้ดังนี้ สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่า วัสดุอุปกรณ์การศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องให้การสนับสนุนและส่งเสริมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน

การบริหารห้องสมุด

ห้องสมุดเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนการสอนในปัจจุบัน ซึ่งเน้นให้เด็กได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้บริหารควรจะพยายามจัดห้องสมุดให้เป็นสถานที่สำหรับการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนและครูในโรงเรียน ห้องสมุดโรงเรียนควรทำหน้าที่ประหนึ่งเป็นศูนย์วัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน ด้วยการเป็นแหล่งเก็บรวบรวมหนังสือ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อันจะเป็นเครื่องช่วยในการเรียนของนักเรียน และการสอนของครู หนังสือและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นำมาไว้ในห้องสมุดจะต้องผ่านการคัดเลือกมาเป็นอย่างดี และเก็บอย่างมีระบบ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์และความสะดวกในการใช้สำหรับครูและนักเรียน นอกจากนี้ ห้องสมุดควรจะมีบริการต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนการสอน และสนับสนุนคำกล่าวที่ว่า โรงเรียนสอนให้เด็กอ่านหนังสือออก แต่ห้องสมุดสอนเด็กให้รู้ว่าการอ่านออกนั้นให้ประโยชน์แก่เด็ก ในด้านการเรียนการสอนและการปรับปรุงตนเองอย่างไรบ้าง (ประยูร แสนพล. 2528 : 39)

วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร และ สุพิชญา ธีระกุล (2520 : 40 - 41) ได้ให้ข้อคิดในการจัดห้องสมุดว่า การจัดห้องสมุดเป็นศูนย์รวมวิชาการที่นักเรียนสามารถค้นคว้าด้วยตนเองได้ ควรมีหนังสือหลายชนิด เหมาะสมกับวัย และความสนใจของเด็ก ดังนั้นควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. จัดหาเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการใช้ห้องสมุดให้เพียงพอ
2. ฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักการใช้บริการห้องสมุด

3. สนับสนุนให้ครูใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ
4. ส่งเสริมให้ครูใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งสนับสนุนการสอน
5. ปรับปรุงห้องสมุดอยู่เสมอ
6. ให้ครู นักเรียน มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดห้องสมุด

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พันธ์ ทันนาคินทร์ (2524 : 212) ได้เสนอแนะว่า

ห้องสมุดโรงเรียนควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่ได้รับการฝึกหัดอบรม ในวิชาบรรณารักษศาสตร์อยู่ประจำ หรืออย่างน้อยที่สุดก็มีความรู้ในด้านนี้ทำหน้าที่บรรณารักษ์
2. มีหนังสืออุเทศ หรือหนังสืออ้างอิงเพียงพอแก่ความต้องการของนักเรียนในระดับนั้น ๆ ตำราเรียนและหนังสืออ่านประกอบก็ต้องมีให้พอ
3. มีระเบียบการจัดระบบหนังสือ เพื่อสะดวกในการค้นหา มีที่วางหนังสือสะดวกแก่การหยิบและค้นคว้า
4. มีโต๊ะเก้าอี้สำหรับอ่านและเขียนเพียงพอแก่จำนวนนักเรียนที่ใช้ห้องสมุด
5. ควรมีการเก็บสถิติของจำนวนนักเรียนที่ใช้ห้องสมุด จำนวนผู้ยืม หนังสือหายหรือสูญเสียไปด้วยเหตุต่าง ๆ การบอกรับนิยสารควรดูจากความสนใจของนักเรียน
6. มีเครื่องมือช่วยงานของบรรณารักษ์ เช่น เครื่องมือซ่อมหนังสือ บุคคลที่จะทำหน้าที่ต่าง ๆ เป็นต้น
7. ระบบสำหรับการยืมหนังสือควรจะเป็นไปในทางให้ความสะดวกแก่นักเรียนที่จะยืม มีเครื่องกระตุ้นให้นักเรียนอยากจะอ่านหนังสือ เช่น การแสดงหนังสือที่ได้รับมาใหม่ มีการสรุปย่อเรื่องหนังสือเพื่อสร้างความสนใจ
8. มีที่สำหรับอ่านหนังสือพิมพ์และนิยสารต่าง ๆ

กรมสามัญศึกษา (2521 : 120 - 121) ซึ่งมองเห็นความสำคัญของห้องสมุด

เพราะห้องสมุดมีหน้าที่ที่สำคัญคือ

1. เป็นแหล่งบริการทางวิชาการ
2. เป็นแหล่งการสอนของครู
3. เป็นศูนย์วิชาการของโรงเรียน

ดังนั้น โรงเรียนควรจัดห้องสมุดโดยตระหนักถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนต้องมองเห็นความสำคัญและความจำเป็นให้การสนับสนุนทุกด้าน
2. บรรณารักษ์หรือครูที่ได้รับมอบหมาย ควรมีความรู้เกี่ยวกับห้องสมุด เข้าใจนักเรียน
3. งบประมาณต้องได้รับความเหมาะสม
4. สถานที่ควรเป็นสัดส่วน
5. หนังสือควรมีทั้งสำหรับครูและนักเรียน
6. ครุภัณฑ์ห้องสมุดที่จะอำนวยความสะดวกต่าง ๆ (กรมสามัญศึกษา. 2522 ข :

447)

จากความสำคัญดังกล่าวแล้ว โรงเรียนควรจัดบริการห้องสมุดตามสภาพของโรงเรียน จนเต็มความสามารถ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าทั้งของนักเรียนและครู เพราะจากการวิจัยของ ราชิกิน (Razikin. 1986 : 490 - A) พบว่า ยิ่งนักเรียนใช้ห้องสมุดมากขึ้นเท่าไร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก็เพิ่มมากขึ้นเท่านั้น

การบริหารงานแนะแนว

งานแนะแนวเป็นบริการที่จัดให้กับทุกคนในโรงเรียนทั้งด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ อารมณ์ สังคม มีลักษณะเหมือนงานเสริมที่ช่วยป้องกันปัญหาที่จะมีผลกระทบต่อการจัดการเรียน การสอน ถือเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (วารุณี ธนวรรณิช. 2524 : 31) เสริมศักดิ์ วิศาลภรณ์ (2520 : 18) ให้ข้อคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ รับผิดชอบในงานแนะแนว เมื่อโรงเรียนมีขนาดใหญ่ขึ้น สังคมสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การแนะแนว ก็มีความจำเป็นสำหรับนักเรียนมากยิ่งขึ้น

การแนะแนว (Guidance) เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเอง และ สิ่งแวดล้อมเพื่อให้เขาสามารถนำตนเองได้ เป็นต้นว่า ตัดสินใจว่าจะศึกษาด้านใด ประกอบอาชีพใด หรือแก้ปัญหาย่างไร และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุขความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ให้พัฒนา ตนเองให้ถึงขีดสุดในทุกด้าน (วัชร ทรัพย์มี. 2520 : 1)

ฉะนั้น ในการจัดกิจกรรมแนะแนว โรงเรียนควรจัดโดยยึดหลักการให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง จัดให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน จัดกิจกรรมที่จะให้นักเรียนได้พัฒนาทุก ๆ ด้าน ควรวางแผนเป้าหมายก่อนจัดกิจกรรม และผู้จัดควรมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี (ธีระชัยยุทธบรรยง. 2525 : 49 - 51) ในเมื่อผู้บริหารมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรทำหน้าที่เกี่ยวกับการแนะแนว คือ

1. เป็นผู้นำในการสร้างบรรยากาศ ซึ่งช่วยพัฒนาการเรียนของผู้เรียน
2. ช่วยในการวางแผนโครงการแนะแนวของโรงเรียน
3. สร้างระบบบริการเพื่อช่วยการพัฒนาโดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร
4. ช่วยปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน
5. ทหารายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งทรัพยากรในชุมชนเพื่อมาช่วยเหลือโรงเรียน
6. ช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์อื่น ๆ
7. รู้จักนักเรียนและจำชื่อนักเรียนได้บ้าง
8. ปรึกษาหารือปัญหาการพัฒนาการของเด็กกับคณะครู
9. ให้ผู้ปกครองนักเรียนมีโอกาสช่วยเหลือกิจกรรมแนะแนวบ้าง
10. วางแผนการทดสอบอย่างมีประสิทธิภาพ
11. สร้างระบบระเบียบส่งเสริมที่ดี ให้ครูนำไปใช้ได้
12. พัฒนาโครงการเพื่อประเมินผลการเจริญงอกงามของเด็ก
13. จัดหาสิ่งที่จะสนองความต้องการของเด็กนักเรียนที่ปกติ
14. จัดและสนับสนุนการฝึกอบรมครูประจำการ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. 2520 :

26 - 27)

สำหรับการวิจัยที่ใช้ให้เห็นถึงบทบาทของงานแนะแนวมีมากมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มได้มีผู้ศึกษา และได้ผลตรงกัน เช่น คาร์นี วงษ์อยู่น้อย (2525) ได้ศึกษาผลของการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม พบว่า หลังจากให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม นักเรียนที่ได้รับการทดลองมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนได้รับคำปรึกษา ส่วน วิญญูพลศรี (2523 : 35 - 39) ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความวิตกกังวลในการเรียน ทักษะคิดในการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่ม และคะแนนความวิตกกังวลในการเรียนลดลง ส่วนคะแนนทัศนคติในการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ บาร์นส์ (Barnes. 1978 : 5920 - A) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่ม นอกจากนี้ การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มยังทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบสูงขึ้นอีกด้วย (Holt. 1979 : 6564 - A)

การจัดกิจกรรมทางวิชาการ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2520 : 107) กล่าวว่า กิจกรรมทางวิชาการ ได้แก่ ชุมนุมทางวิชาการต่าง ๆ เช่น ชุมนุมวิทยาศาสตร์ ชุมนุมภาษาอังกฤษ เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนจะจัดกิจกรรมได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียน เช่น ขนาดสถานที่ จำนวนวัสดุอุปกรณ์ และโรงเรียนไม่ควรหลีกเลี่ยง การจัดกิจกรรม โดยเน้นการเรียนการสอนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว ส่วน วิทยุโสธร (2523 : 410 - 411) กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียน หมายถึง บรรดากิจกรรมร่วมหรือนอกหลักสูตรทั้งหลายที่ให้การศึกษแก่นักเรียนนอกห้องเรียน ปริมาณและคุณภาพของกิจกรรมนักเรียนมีเพียงใดขึ้นอยู่กับโรงเรียนแต่ละแห่ง และความสามารถของนักเรียนแต่ละคน ทั้งนี้ต้องอาศัยความสามารถของผู้บริหาร คือ ครูใหญ่และครูที่ปรึกษาของนักเรียนอีกด้วย คุณประโยชน์ของกิจกรรมของนักเรียนที่สำคัญ มี 9 อย่างคือ

1. ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน
2. สนับสนุนการศึกษาที่นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
3. ช่วยให้การบริหารโรงเรียนดำเนินไปด้วยความสะดวก และเรียบร้อยเพราะนักเรียนมีโอกาสปกครองกันเอง และมีหนทางระบายความคิดเห็น โดยผ่านกิจกรรมบางอย่างในโรงเรียน
4. ช่วยเหลือชุมชนให้มีโอกาสได้รับความรู้ และความสนุกสนานเพลิดเพลินกับกิจกรรมบางอย่างของนักเรียนไปด้วย โดยโรงเรียนควรจะเป็นโอกาสให้ประชาชนมาชมกิจกรรมของตนเสมอ
5. ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการกระทำ

6. ช่วยให้นักเรียนมีความรู้สึกมั่นคงในทางใจ เพราะมีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ เกิดความสามัคคี กลมเกลียว และมีโอกาสแสดงความสามารถให้เป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม โดยการร่วมมือจัดกิจกรรมนักเรียน

7. ส่งเสริมค่านิยมทางสังคม โดยอาศัยกิจกรรมบางอย่าง ผูกจรรยา มารยาท และการวางตนในสังคม เช่น การจัดงานเลี้ยงอาหารและจัดงานรื่นเริงหรืองานทางวัฒนธรรม และชนบประเพณีอย่างอื่นตามวาระอันควร

8. ช่วยสร้างเสริมบุคลิกภาพนักเรียนให้มีลักษณะของความเป็นผู้นำ เพราะมีโอกาสฝึกฝนการบริหารงานเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน

9. ช่วยฝึกความเป็นพลเมืองดี รู้จักรับผิดชอบ รู้แพ้รู้ชนะ โดยการแข่งขันและเชียร์กีฬาที่ถูกต้องทำนองคลองธรรม และมีจรรยา มารยาทที่ดี

พริส หันนาคินท์ (2524 : 219 - 220) ได้กล่าวว่า โรงเรียนควรจัดกิจกรรมขึ้น เพื่อมุ่งต่อความเจริญของนักเรียนและโรงเรียนจะได้รับประโยชน์ร่วมกันคือ

1. กิจกรรมเป็นเครื่องส่งเสริมนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ความเป็นผู้นำ ความสามัคคี สุขภาพทางกายและจิตใจ การติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ เป็นต้น
2. กิจกรรมทำให้หลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะนักเรียนได้ทดลองทำตามความสนใจและความสามารถของตน
3. กิจกรรมช่วยเหลือการบริหารงานของโรงเรียน คือ ก่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างครูและนักเรียนดีขึ้น
4. กิจกรรมมีส่วนช่วยเหลือชุมชน เช่น กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ

นอกจากนี้ กรมสามัญศึกษา (2526 : 103) ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมทางวิชาการไว้ดังนี้

1. กิจกรรมลูกเสือหรือนักกาชาด หรือเนตรนารี หรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์
2. กิจกรรมทางศาสนา
3. กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
4. กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

5. กิจกรรมการใช้ห้องสมุด
6. กิจกรรมส่งเสริมการใช้สินค้าไทย
7. กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม
8. กิจกรรมทัศนศึกษา
9. กิจกรรมนันทนาการ
10. กิจกรรมส่งเสริมวิชาการต่าง ๆ ในหลักสูตร

โรงเรียนไม่ควรละเลยต่อการจัดกิจกรรมทางวิชาการ เพราะเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสนองความสนใจและเพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ อุปนิสัยของนักเรียนให้เหมาะสมกับสังคมประชาธิปไตย นอกจากนี้ จากการวิจัยของ ราซิกิน (Razikin. 1986 : 490 - A) ได้วิจัยเรื่อง โรงเรียนมัธยมศึกษาของมาเลเซีย ในสภาพแวดล้อมทางสังคม : การวิเคราะห์ชนิดของโรงเรียน ภูมิหลังของนักเรียน และบุคลิกภาพของครูที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ข้อมูลทุติยภูมิรวบรวมจากฝ่ายวางแผนและวิจัยทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาของมาเลเซีย ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมนอกหลักสูตรเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรียา เสดบุตร และคนอื่น ๆ (2526 : 65) ที่พบว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน มีอิทธิพลต่อความสัมฤทธิ์ผลด้านวิชาการของผู้เรียน จึงกล่าวได้ว่า การจัดกิจกรรมทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

วิธีดำเนินการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่วัดในระดับโรงเรียน ด้วยเหตุที่หน่วยของการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) จึงเป็นโรงเรียน ดังนั้น ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมีตำแหน่งผู้อำนวยการ และเปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนทั้งสิ้น 489 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

ในการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-stage random sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) ดังนี้

1. สุ่มอย่างง่ายจังหวัดในภาคทั้ง 4 ภาคมาร้อยละ 50 ของจังหวัดทั้งหมด ในแต่ละภาค ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 35 จังหวัดคือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 จังหวัด ได้แก่ ขอนแก่น สกลนคร อุบลราชธานี นครพนม มหาสารคาม นครราชสีมา ศรีสะเกษ และบุรีรัมย์

ภาคเหนือ 8 จังหวัด ได้แก่ พิจิตร โขงเจียม นครสวรรค์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ น่าน แพร่ เชียงราย ลำพูน

ภาคกลาง 12 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม นนทบุรี สมุทรปราการ กาญจนบุรี เพชรบุรี สุพรรณบุรี ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา อุทัยธานี ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ชลบุรี

ภาคใต้ 7 จังหวัด ได้แก่ ยะลา ปัตตานี สงขลา นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ตรัง พังงา

2. สุ่มอย่างง่ายโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และผู้บริหารโรงเรียนมีตำแหน่งผู้อำนวยการในจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 35 จังหวัด เฉพาะโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมืองมาร้อยละ 50 ส่วนโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองใช้กลุ่มประชากรทั้งหมด ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง 90 โรงเรียน และนอกเขตอำเภอเมือง 100 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 190 โรงเรียน

สำหรับการจำแนกประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามภาคและอำเภอที่ตั้งมีรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนโรงเรียนที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภาคและอำเภอที่ตั้ง

ภาค	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ในเขตอำเภอเมือง	นอกเขตอำเภอเมือง	ในเขตอำเภอเมือง	นอกเขตอำเภอเมือง
	เมือง	เมือง	เมือง	เมือง
ตะวันออกเฉียงเหนือ	45	122	24	35
เหนือ	35	56	19	16
กลาง	53	97	31	28
ใต้	30	51	16	21
รวม	163	326	90	100
รวมทั้งสิ้น	489		190	

แหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล

ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและข้อมูลจากเอกสาร ดังนั้นในการให้ได้มาซึ่งข้อมูลของโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง มีวิธีการและเกณฑ์ ดังนี้

1. เลือกหัวหน้าหมวดวิชาเฉพาะวิชาสามัญ 5 หมวด ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมได้หัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 950 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม
2. คัดลอกครูติ และประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่บริหารของผู้อำนวยการในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 190 คน จากกรมสามัญศึกษา
3. คัดลอกคะแนนผลการสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้ทดสอบด้วยข้อสอบมาตรฐานของกรมวิชาการในปีการศึกษา 2530 ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคนจากกรมวิชาการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ และแบบกรอกข้อมูลอีก 2 ฉบับ รวมเป็น 3 ฉบับ แต่ละฉบับมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ฉบับที่ 1 : แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน

1. ลักษณะของแบบสอบถาม แบบสอบถามฉบับนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน 7 ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การนิเทศการศึกษา การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา การบริหารห้องสมุด การบริหารงานแนะแนว การจัดกิจกรรมทางวิชาการ ซึ่งตอบโดยหัวหน้าหมวดวิชาที่เป็นวิชาสามัญ 5 หมวดวิชา แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ เป็นแบบเติมข้อความ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มี 2 ด้าน คือด้านปริมาณ และด้านคุณภาพ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก.)

2. การสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน 7 ด้าน ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจาก วิเชียร เกตุสิงห์ (2524 : 79 - 103) และ ไพศาล หวังพานิช (2530 : 116 - 166) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ศึกษาเอกสาร หนังสือ วารสาร ผลงานวิจัย และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการ ของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา พร้อมทั้งเครื่องมือที่ผู้ทำไว้แล้ว

2.3 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การหาคุณภาพของแบบสอบถามฉบับนี้ ประกอบด้วยการหาความเที่ยงตรงและการหาความเชื่อมั่น ดังนี้

3.1 ความเที่ยงตรง (Validity) การหาความเที่ยงตรงโดยนำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผล และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการพิจารณาตรวจสอบว่าครอบคลุมในเนื้อหาหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข สร้างเป็นแบบสอบถามนำไปหาค่าความเชื่อมั่นต่อไป รายนามผู้เชี่ยวชาญมีดังนี้ นายบรรจง พงศ์ศาสตร์ นายโกศล ดวงพัตรา นางอาภรณ์ สาครินทร์ นายนิยม เสรีรัตน์ นายประกาศ แสงเพชร นายมานพ กาละดี ดร.อาคม จันทสุนทร รศ.ดร.ธีรวิทย์ ประทุมพรรัตน์ รศ.ดร.กิติมา ปริัติดิolk รศ.ดร.วิจิตร วรุตบางกูร และ รศ.ดร.โชติ เพชรชื่น

3.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับหัวหน้าหมวดวิชาสามัญ 5 หมวดวิชา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 18 โรงเรียน จำนวน 90 คน แล้วนำผลการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับและแยกคำนวณค่ารายด้าน ด้วยวิธีการ

หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของ ครอนบัค (Cronbach. 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นรวม .9726 แต่เมื่อแยกเป็นรายด้านแล้วได้ค่าความเชื่อมั่นต่างกันดังนี้คือ ด้านการจัด การเรียนการสอนเท่ากับ .8900 ด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนเท่ากับ .8969 ด้านการนิเทศการศึกษาเท่ากับ .8360 ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา .9410 ด้านการบริหารห้องสมุดเท่ากับ .8744 ด้านการบริหารงานแนะแนว .9208 และด้าน การจัดกิจกรรมทางวิชาการ .9060 (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก.)

ฉบับที่ 2 แบบกรอกข้อมูลด้านวุฒิและประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร

แบบกรอกข้อมูลด้านวุฒิและประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารของผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการและเติมคำ (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก.)

ฉบับที่ 3 แบบกรอกคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบกรอกคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่ง กรณวิชาการเป็นผู้ประเมิน ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบเติมคำ (รายละเอียดอยู่ใน ภาคผนวก ก.)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงกรมสามัญ ศึกษา และกรณวิชาการ เพื่อพิจารณาและอนุญาตในการเก็บข้อมูล
2. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน มทาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อ ขออนุญาตให้หัวหน้าหมวดวิชาสามัญ 5 หมวดวิชาในโรงเรียนตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยจัดส่งหนังสือขอความร่วมมือและแบบสอบถาม หัวหน้าหมวดวิชา 5 หมวดวิชา ไปยังโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 190 โรงเรียน โดยทางไปรษณีย์

4. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยตนเอง โดยคัดลอกจากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

5. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนตัวของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ด้วยตนเอง โดยคัดลอกจากกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

การจัดกระทำกับข้อมูล

การจัดกระทำกับข้อมูล เริ่มต้นด้วยการตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบที่ได้รับกลับคืนมา แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำคะแนนไปวิเคราะห์ทางสถิติดังรายละเอียดต่อไป

การตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนจากเครื่องมือการวิจัยแต่ละฉบับมีเกณฑ์แตกต่างกัน มีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน คำตอบแต่ละข้อของแบบสอบถามฉบับนี้เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ "มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย, น้อยที่สุด" ดังนั้นค่าคะแนนจึงเป็น "5, 4, 3, 2 และ 1" ตามลำดับ ทั้งด้านปริมาณและด้านคุณภาพ

การคิดคะแนนเอาคะแนนด้านปริมาณและด้านคุณภาพมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย โดยกำหนดความสำคัญของค่าเฉลี่ยตามแบบของ เบสท์ (Best. 1970 : 204 - 208) พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน จึงกำหนดดังนี้

2.00 - 3.00 = อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.01 - 5.00 = อยู่ในระดับน้อย

5.01 - 7.00 = อยู่ในระดับปานกลาง

7.01 - 9.00 = อยู่ในระดับมาก

9.01 - 10.00 = อยู่ในระดับมากที่สุด

2. แบบกรอกคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งคัดลอกจากกรมวิชาการดำเนินการ ดังนี้

2.1 หากค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละวิชาในแต่ละโรงเรียน

2.2 เอาค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละวิชาไปอ่านค่าคะแนน ที่ (T - Score)

จากเกณฑ์ปกติของวิชานั้น ๆ

2.3 เอาค่าคะแนน ที่ (T - Score) ที่อ่านได้ของแต่ละวิชามารวมกันหารด้วยจำนวนวิชาได้เป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนของแต่ละโรงเรียน (Y)

การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ของศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยใช้โปรแกรม SPSS_x ดังนี้

1. คำนวณค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ แบบ เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

2. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบแต่ละขั้น (Step-wise Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาสมการถดถอยพหุคูณระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ศึกษาค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้านว่าแต่ละด้านส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับมากน้อยแตกต่างกันอย่างไร

ทั้งนี้เพื่อเป็นการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน จึงวิเคราะห์แยกทั้งการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและวิเคราะห์ค่าน้ำหนักของตัวแปรต้น ตามลำดับดังนี้

ครั้งที่ 1 วิเคราะห์แยกตามภาคที่ตั้งของโรงเรียน โดยแยกเป็น 4 ภาคคือ

1. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. ภาคเหนือ
3. ภาคกลาง
4. ภาคใต้

ครั้งที่ 2 วิเคราะห์แยกตามอำเภอที่ตั้งของโรงเรียน โดยแยกเป็น 2 เขต คือ

1. ในเขตอำเภอเมือง
2. นอกเขตอำเภอเมือง

ครั้งที่ 3 วิเคราะห์แยกตามวุฒิของผู้บริหาร โดยแยกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ปริญญาตรี
2. สูงกว่าปริญญาตรี

ครั้งที่ 4 วิเคราะห์แยกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหาร โดยใช้ค่าเฉลี่ยของจำนวนปีที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหาร แบ่งเป็น

1. ประสบการณ์น้อย (มีจำนวนปีเท่ากับค่าเฉลี่ยและต่ำกว่า คือ 14 ปี

ลงมา)

2. ประสบการณ์มาก (มีจำนวนปีสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ 15 ปีขึ้นไป)

ครั้งที่ 5 วิเคราะห์รวมทั้งประเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงขอกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	=	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	=	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	=	ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ
N	=	จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง
R	=	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ
B	=	สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	=	สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
SEB	=	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
X_1	=	การจัดการเรียนการสอน
X_2	=	การวัดผลและการประเมินผลการเรียน
X_3	=	การนิเทศการศึกษา
X_4	=	การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา
X_5	=	การบริหารห้องสมุด
X_6	=	การบริหารงานแนะแนว
X_7	=	การจัดกิจกรรมทางวิชาการ
Y	=	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานประกอบด้วย จำนวนข้อมูลและลักษณะของข้อมูล
ดังต่อไปนี้

จำนวนข้อมูล

ข้อมูลของการวิจัยซึ่งใช้โรงเรียนเป็นหน่วยตัวอย่าง เก็บรวบรวมได้ 162 โรงเรียน เมื่อจำแนกตามภาคภูมิศาสตร์และอำเภอที่ตั้งแล้ว มีรายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภาคและอำเภอที่ตั้ง

ภาค	จำนวนที่ส่งไป		จำนวนที่ได้รับคืน	
	ในเขตอำเภอ	นอกเขตอำเภอ	ในเขตอำเภอ	นอกเขตอำเภอ
	เมือง	เมือง	เมือง	เมือง
ตะวันออกเฉียงเหนือ	24	35	22	28
เหนือ	19	16	18	12
กลาง	31	28	23	27
ใต้	16	21	13	19
รวม	90	100	76	86
รวมทั้งสิ้น	190		162	
คิดเป็นร้อยละ	100.00		85.26	

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า จำนวนข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้มี 162 โรงเรียน จากข้อมูลที่ส่งไป 190 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.26

ลักษณะของข้อมูล

ข้อมูลที่ได้รวบรวมได้ทั้งหมด เมื่อนำมาแยกวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูล ตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน ภาควิชาศาสตร์ วุฒิของผู้อำนวยการ ประสบการณ์ด้านการบริหารของผู้อำนวยการ และวิเคราะห์รวมทั้งประเทศ มีลักษณะดังนี้

1. เขตที่ตั้งของโรงเรียน ซึ่งแบ่งเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง และโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง ดังรายละเอียดในตาราง 3 และตาราง 4

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการ ในแต่ละด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง

(N = 86)

ตัวแปร		$\bar{X}$	S.D.
การจัดการเรียนการสอน	X_1	6.491	.723
การวัดผลและการประเมินผลการเรียน	X_2	6.763	.704
การนิเทศการศึกษา	X_3	6.091	.890
การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา	X_4	6.269	.787
การบริหารห้องสมุด	X_5	6.565	1.050
การบริหารงานแนะแนว	X_6	6.175	.913
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ	X_7	6.291	.856
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	Y	48.160	1.806

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมืองในแต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันมาก นั่นคือ ผลการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ ของผู้อำนวยการโรงเรียนอยู่ในระดับเท่า ๆ กัน คือ อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนค่าคะแนนที่ (T - score) เฉลี่ยเท่ากับ

48.160

2. ภาควิชาศาสตร์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ภาค คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ดังรายละเอียดในตาราง 5 ถึงตาราง 8

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการ ในแต่ละด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (N = 50)

ตัวแปร		$\bar{X}$	S.D.
การจัดการเรียนการสอน	X_1	6.579	.654
การวัดผลและประเมินผลการเรียน	X_2	6.959	.724
การนิเทศการศึกษา	X_3	6.259	.850
การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา	X_4	6.379	.797
การบริหารห้องสมุด	X_5	6.662	1.066
การบริหารงานแนะแนว	X_6	6.214	1.030
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ	X_7	6.466	.883
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	Y	48.696	2.496

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน ที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในแต่ละด้าน มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันมาก นั่นคือ ผลการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ ของผู้อำนวยการโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีค่าคะแนน ที่ (T - score) เฉลี่ยเท่ากับ 48.696

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้าน
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในโรงเรียนในภาคเหนือ (N = 30)

ตัวแปร		$\bar{X}$	S.D.
การจัดการเรียนการสอน	X_1	6.718	.855
การวัดผลและการประเมินผลการเรียน	X_2	7.023	1.037
การนิเทศการศึกษา	X_3	6.353	1.102
การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา	X_4	6.471	1.008
การบริหารห้องสมุด	X_5	6.884	1.230
การบริหารงานแนะแนว	X_6	6.597	.987
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ	X_7	6.626	.939
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	Y	50.377	3.044

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน
ที่อยู่ในภาคเหนือในแต่ละด้าน มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันมาก คืออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้าน
การวัดผลและการประเมินผลการเรียน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนมีค่าคะแนน ที่ (T - score) เฉลี่ยเท่ากับ 50.377

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้าน
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคกลาง (N = 50)

ตัวแปร		$\bar{X}$	S.D.
การจัดการเรียนการสอน	X_1	6.719	.795
การวัดผลและประเมินผลการเรียน	X_2	7.094	.921
การนิเทศการศึกษา	X_3	6.627	1.103
การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา	X_4	6.617	1.086
การบริหารห้องสมุด	X_5	6.971	1.145
การบริหารงานแนะแนว	X_6	6.706	1.079
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ	X_7	6.645	1.002
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	Y	49.906	2.893

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
ที่อยู่ในภาคกลางในแต่ละด้าน มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันมาก คืออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้าน
การวัดผลและประเมินผลการเรียน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
มีค่าคะแนน ที่ (T - score) เฉลี่ยเท่ากับ 49.906

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้าน
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคใต้ (N = 32)

ตัวแปร		$\bar{X}$	S.D.
การจัดการเรียนการสอน	X_1	6.440	.853
การวัดผลและประเมินผลการเรียน	X_2	6.763	.811
การนิเทศการศึกษา	X_3	6.133	.958
การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา	X_4	6.485	.940
การบริหารห้องสมุด	X_5	6.937	.981
การบริหารงานแนะแนว	X_6	6.302	1.222
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ	X_7	6.483	.946
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	Y	48.663	2.510

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน
ที่อยู่ในภาคใต้ในแต่ละด้าน มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันมาก คืออยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนมีค่าคะแนน ที่ (T - score) เฉลี่ยเท่ากับ 48.663

3. วุฒิของผู้อำนวยการโรงเรียน แบ่งออกเป็น ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี
 ดังรายละเอียดในตาราง 9 และตาราง 10

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้าน
 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิปริญญาตรี
 (N = 132)

ตัวแปร		$\bar{X}$	S.D.
การจัดการเรียนการสอน	X_1	6.560	.755
การวัดผลและการประเมินผลการเรียน	X_2	6.915	.847
การนิเทศการศึกษา	X_3	6.276	.972
การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา	X_4	6.411	.947
การบริหารห้องสมุด	X_5	6.789	1.071
การบริหารงานแนะแนว	X_6	6.356	1.097
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ	X_7	6.470	.917
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	Y	49.264	2.853

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน
 ที่มีวุฒิปริญญา ในแต่ละด้าน มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันมาก คืออยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลสัมฤทธิ์
 ทางการเรียนของนักเรียนมีค่าคะแนน ที่ (T - score) เฉลี่ยเท่ากับ 49.264

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้าน
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี (N = 30)

ตัวแปร		$\bar{X}$	S.D.
การจัดการเรียนการสอน	X_1	6.887	.837
การวัดผลและการประเมินผลการเรียน	X_2	7.230	.923
การนิเทศการศึกษา	X_3	6.756	1.098
การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา	X_4	6.839	.934
การบริหารห้องสมุด	X_5	7.134	1.220
การบริหารงานแนะแนว	X_6	6.888	.952
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ	X_7	6.925	.960
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	Y	49.859	2.546

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี ในด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียน และการบริหารห้องสมุด มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันมาก คืออยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีค่าคะแนน ที่ (T - score) เฉลี่ยเท่ากับ 49.859

4. ประสิทธิภาพด้านการบริหารของผู้อำนวยการโรงเรียน แบ่งออกเป็น ประสิทธิภาพน้อย และประสิทธิภาพมาก ดังรายละเอียดในตาราง 11 และตาราง 12

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสิทธิผลน้อย (N = 101)

ตัวแปร		$\bar{X}$	S.D.
การจัดการเรียนการสอน	X_1	6.699	.810
การวัดผลและการประเมินผลการเรียน	X_2	7.039	.942
การนิเทศการศึกษา	X_3	6.471	1.082
การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา	X_4	6.544	1.021
การบริหารห้องสมุด	X_5	6.945	1.134
การบริหารงานแนะแนว	X_6	6.642	1.144
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ	X_7	6.652	.944
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	Y	49.497	2.875

จากตาราง 11 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีประสิทธิผลน้อยในแต่ละด้าน มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันมาก คืออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียน ซึ่งอยู่ในระดับมาก ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีค่าคะแนน ที่ (T - score) เฉลี่ยเท่ากับ 49.497

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้าน
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์มาก
(N = 61)

ตัวแปร		$\bar{X}$	S.D.
การจัดการเรียนการสอน	X_1	6.491	.711
การวัดผลและการประเมินผลการเรียน	X_2	6.865	7.21
การนิเทศการศึกษา	X_3	6.189	.861
การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา	X_4	6.401	.838
การบริหารห้องสมุด	X_5	6.700	1.045
การบริหารงานแนะแนว	X_6	6.143	.918
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ	X_7	6.393	.914
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	Y	49.170	2.684

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน
ที่มีประสบการณ์มากในแต่ละด้าน มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันมาก คืออยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีค่าคะแนน ที่ (T - score) เฉลี่ยเท่ากับ 49.170

5. วิเคราะห์รวมทั้งประเทศ ตั้งรายละเอียดในตาราง 13

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยภาพรวมทั้งประเทศ (N = 162)

ตัวแปร		$\bar{X}$	S.D.
การจัดการเรียนการสอน	X_1	6.621	.779
การวัดผลและการประเมินผลการเรียน	X_2	6.974	.867
การนิเทศการศึกษา	X_3	6.365	1.011
การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา	X_4	6.490	.956
การบริหารห้องสมุด	X_5	6.853	1.104
การบริหารงานแนะแนว	X_6	6.454	1.089
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ	X_7	6.554	.939
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	Y	49.374	2.801

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในแต่ละด้าน มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกันมาก คืออยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีค่าคะแนน ที่ (T - score) เฉลี่ยเท่ากับ 49.374

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

นอกจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบแต่ละขั้น (Step - wise Multiple Regression Analysis) แล้ว ได้วิเคราะห์หาสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) และวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way ANOVA)

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 6

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า "การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในแต่ละภาคภูมิศาสตร์ในแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6"

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 6 ที่ว่า "การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในแต่ละภาคภูมิศาสตร์ในแต่ละด้าน ทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในระดับมากน้อยต่างกัน"

1. โรงเรียนในการตะวันออกเฉียงเหนือ (ตาราง 14 - 16)

การทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ดังตาราง 14

ตาราง 14 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y
X ₁	1.000	.713**	.629**	.671**	.476**	.547**	.729**	.375**
X ₂		1.000	.764**	.706**	.580**	.524**	.697**	.250**
X ₃			1.000	.718**	.533**	.559**	.767**	.303**
X ₄				1.000	.683**	.672**	.818**	.474**
X ₅					1.000	.621**	.583**	.327**
X ₆						1.000	.684**	.381**
X ₇							1.000	.522**
Y								1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 14 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการบริหาร วัสดุอุปกรณ์การศึกษา ด้านการบริหารงานแนะแนว และด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน ต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 15 อำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวพยากรณ์	R	F	ระดับนัยสำคัญ
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ X_7	.5216	17.945	.001

จากตาราง 15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ = .5216 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 โดยมีค่า $F = 17.945$ แสดงว่า การจัดกิจกรรมทางวิชาการ เป็นการบริหารงานวิชาการเพียงด้านเดียวที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนการบริหารงานวิชาการอีก 6 ด้าน พบว่า ไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 16 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวพยากรณ์	B	SEB	β	F	ระดับนัยสำคัญ
X_7	1.4749	.3481	.5216	17.945	.001
ค่าคงที่	39.1584	2.2718			

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน ส่งผลต่อตัวเกณฑ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งการจัดกิจกรรมทางวิชาการเป็นตัวพยากรณ์ ดังนี้

$$Y = 1.479 X_7 + 39.1584$$

2. โรงเรียนในภาคเหนือ (ตาราง 17 - 19)

การทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ดังตาราง 17

ตาราง 17 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนในภาคเหนือ

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y
X ₁	1.000	.867***	.849***	.837***	.754***	.713***	.855***	.317
X ₂		1.000	.893***	.869***	.787***	.785***	.800***	.311
X ₃			1.000	.855***	.741***	.766***	.838***	.315
X ₄				1.000	.769***	.781***	.837***	.371
X ₅					1.000	.737***	.825***	.368
X ₆						1.000	.777***	.520***
X ₇							1.000	.340
Y								1.000

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการด้านการบริหารงานแผนงาน สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน ต่างก็มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 18 อำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานวิชาการ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ

ตัวพยากรณ์	R	F	ระดับนัยสำคัญ
การบริหารงานแนะแนว X_6	.5200	10.378	.01

จากตาราง 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ = .5200 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยมีค่า $F = 10.378$ แสดงว่า การบริหารงานแนะแนวเป็นการบริหารงานวิชาการเพียงด้านเดียว ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเหนือ ส่วนการบริหารงานวิชาการอีก 6 ด้าน พบว่าไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 19 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์
ของตัวพยากรณ์ ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ

ตัวพยากรณ์	B	SEB	β	F	ระดับนัยสำคัญ
X_6	1.6039	.4978	.5200	10.379	.01
ค่าคงที่	39.7960	3.3197			

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน ส่งผลต่อตัวเกณฑ์ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีสมการพยากรณ์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งการบริหารงานแนะแนวเป็นตัวพยากรณ์ดังนี้

$$Y = 1.6039 X_6 + 39.7960$$

3. โรงเรียนในภาคกลาง (ตาราง 20 - 23)

การทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของนักเรียน ดังตาราง 20

ตาราง 20 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนในภาคกลาง

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y
X ₁	1.000	.882***	.839***	.845***	.749***	.706***	.730***	-.002
X ₂		1.000	.863***	.880***	.785***	.716***	.773***	.038
X ₃			1.000	.918***	.797***	.775***	.803***	.173
X ₄				1.000	.846***	.785***	.842***	.142
X ₅					1.000	.735***	.736***	.164
X ₆						1.000	.759***	.007
X ₇							1.000	.298
Y								1.000

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ ทั้ง 7 ด้านต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แต่ระหว่างการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 21 อำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานวิชาการ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง

ตัวพยากรณ์	R	F	ระดับนัยสำคัญ
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ X_7	.2984	4.692	.05
การจัดการเรียนการสอน X_1	.4388	5.604	.01

จากตาราง 21 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของการจัดกิจกรรมทางวิชาการ = .2984 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยมีค่า $F = 4.692$ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของการจัดการเรียนการสอน = .4388 มีนัยสำคัญที่ .01 โดยมีค่า $F = 5.604$ แสดงว่า การบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ และด้านการจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคกลาง ส่วนการบริหารงานวิชาการ อีก 5 ด้าน พบว่า ไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 22 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์
ของตัวพยากรณ์ ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง

ตัวพยากรณ์	B	SEB	B	F	ระดับนัยสำคัญ
X_7	.8614	.3977	.2984	4.692	.05
ค่าคงที่	44.1814	2.6719			

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานส่งผลต่อตัวเกณฑ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งการจัดกิจกรรมทางวิชาการเป็นตัวพยากรณ์ ดังนี้

$$Y = .8614 X_7 + 44.1814$$

ตาราง 23 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง

ตัวพยากรณ์	B	SEB	β	F	ระดับนัยสำคัญ
X_7	1.8525	.5533	.6417	11.210	.001
X_1	-1.7114	.6971	-.4705	6.027	.01
ค่าคงที่	49.0948	3.2355			

$$\text{สมการพยากรณ์ที่ 2 } Y = 1.8525 X_7 - 1.7114 X_1 + 49.0948$$

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ คือ การจัดกิจกรรมทางวิชาการ ส่งผลต่อตัวเกณฑ์ในทางบวก ส่วนตัวพยากรณ์ด้านการจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อตัวเกณฑ์ในทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .01 ตามลำดับ โดยมีสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งการจัดกิจกรรมทางวิชาการ และการจัดการเรียนการสอนเป็นตัวพยากรณ์ ดังนี้

$$Y = 1.8525 X_7 - 1.7114 X_1 + 49.0948$$

4. โรงเรียนในภาคใต้ (ตาราง 24)

การทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ทั้งตาราง 24

ตาราง 24 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนในภาคใต้

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y
X ₁	1.000	.909***	.845***	.825***	.671***	.780***	.809***	.180
X ₂		1.000	.796***	.830***	.592***	.786***	.802***	.273
X ₃			1.000	.761***	.581***	.742***	.803***	.260
X ₄				1.000	.709***	.737***	.835***	.319
X ₅					1.000	.440***	.572***	.142
X ₆						1.000	.711***	.181
X ₇							1.000	.314
Y								1.000

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 24 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ ทั้ง 7 ด้านต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แต่ระหว่างการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบแต่ละขั้น (Step - wise Multiple Regression Analysis) ไม่พบว่ามีการบริหารงานวิชาการด้านใดที่ส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่อยู่ในภาคใต้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 และข้อที่ 7

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า "การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในและนอกเขตอำเภอเมือง ในแต่ละด้าน ทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 7 ที่ว่า "การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในและนอกเขตอำเภอเมืองในแต่ละด้าน ทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในระดับมากน้อยต่างกัน"

1. โรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง (ตาราง 25)

การทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตาราง 25

ตาราง 25 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y
X ₁	1.000	.803*	.745*	.728*	.559*	.573*	.686*	.003
X ₂		1.000	.788*	.758*	.570*	.555*	.654*	-.120
X ₃			1.000	.763*	.537*	.622*	.724*	.092
X ₄				1.000	.691*	.633*	.721*	.017
X ₅					1.000	.582*	.526*	-.026
X ₆						1.000	.586*	.064
X ₇							1.000	.121
Y								1.000

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 25 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ ทั้ง 7 ด้านต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แต่ระหว่างการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบแต่ละขั้น (Step - wise Multiple Regression Analysis) ไม่พบว่า มีการบริหารงานวิชาการด้านใดที่ส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สำหรับโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง (ตาราง 26 - 28)

การทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กึ่งตาราง 26

ตาราง 26 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y
X ₁	1.000	.877***	.826***	.836***	.721***	.750***	.833***	.251
X ₂		1.000	.851***	.844***	.757***	.731***	.914***	.217
X ₃			1.000	.856***	.726***	.734***	.824***	.206
X ₄				1.000	.802***	.776***	.901***	.323***
X ₅					1.000	.640***	.778***	.275**
X ₆						1.000	.804***	.268**
X ₇							1.000	.388***
Y								1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 26 แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ การศึกษาและด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านการบริหารห้องสมุด และด้านการบริหารงานแนะแนว มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอีก 3 ด้านมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน ต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 27 อำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานวิชาการ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง

ตัวพยากรณ์	R	F	ระดับนัยสำคัญ
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ X_7	.3877	13.091	.001

จากตาราง 27 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ = .3877 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 โดยมีค่า $F = 13.091$ แสดงว่า การจัดกิจกรรมทางวิชาการเป็นการบริหารงานวิชาการเพียงด้านเดียวที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง ส่วนการบริหารงานวิชาการอีก 6 ด้าน พบว่า ไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 28 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์
ของตัวพยากรณ์ ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง

ตัวพยากรณ์	B	SEB	β	F	ระดับนัยสำคัญ
X_7	1.2691	.3507	.3877	13.091	.001
ค่าคงที่	42.0517	2.4259			

จากตาราง 28 แสดงให้เห็นว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน ส่งผลต่อตัวเกณฑ์ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งการจัดกิจกรรมทางวิชาการเป็นตัวพยากรณ์ ดังนี้

$$Y = 1.2691 X_1 + 42.0517$$

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 และข้อที่ 8

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า "การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ในแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6"

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 8 ที่ว่า "การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ในแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในระดับมากน้อยต่างกัน"

1. โรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิปริญญาตรี (ตาราง 29 - 31)

การทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ดังตาราง 29

ตาราง 29 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิปริญญาตรี

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y
X ₁	1.000	.833	.779	.792	.653	.683	.750	.272
X ₂		1.000	.847	.819	.669	.684	.747	.236
X ₃			1.000	.840	.662	.713	.793	.345
X ₄				1.000	.779	.755	.829	.339
X ₅					1.000	.629	.648	.295
X ₆						1.000	.738	.420
X ₇							1.000	.420
Y								1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 29 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ ทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้านต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 30 อำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิปริญญาตรี

ตัวพยากรณ์	R	F	ระดับนัยสำคัญ
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ X_7	.4196	27.787	.001

จากตาราง 30 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ = .4196 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 โดยมีค่า $F = 27.787$ แสดงว่า การจัดกิจกรรมทางวิชาการเป็นการบริหารงานวิชาการเพียงด้านเดียวที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียน ที่ผู้บริหารมีวุฒิปริญญาตรี ส่วนการบริหารงานวิชาการอีก 6 ด้าน พบว่า ไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 31 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์
ของตัวพยากรณ์ ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิปริญญาตรี

ตัวพยากรณ์	B	SEB	B	F	ระดับนัยสำคัญ
X_7	1.3063	.2478	.4196	27.788	.001
ค่าคงที่	40.8110	1.6193			

จากตาราง 31 แสดงให้เห็นว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน ส่งผลต่อตัวเกณฑ์ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งการจัดกิจกรรมทางวิชาการเป็นตัวพยากรณ์ ดังนี้

$$Y = 1.3063 X_7 + 40.8110$$

2. โรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี (ตาราง 32)

การทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตาราง 32

ตาราง 32 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y
X ₁	1.000	.879***	.821***	.776***	.632***	.651***	.810***	-.080
X ₂		1.000	.781***	.827***	.749***	.669***	.785***	.052
X ₃			1.000	.757***	.640***	.660***	.776***	-.102
X ₄				1.000	.682***	.600***	.811***	.071
X ₅					1.000	.665***	.776***	.061
X ₆						1.000	.632***	-.202
X ₇							1.000	.125
Y								1.000

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 32 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ ทั้ง 7 ด้านต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แต่ระหว่างการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบแต่ละขั้น (Step - wise Multiple Regression Analysis) ไม่พบว่า มีการบริหารงานวิชาการด้านใดที่ส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 และข้อที่ 9

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 4 ที่ว่า "การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ที่มีประสพการณ์ด้านการบริหารน้อยและมาก ในแต่ละด้าน ทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6"

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 9 ที่ว่า "การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ที่มีประสพการณ์ด้านการบริหารน้อยและมาก ในแต่ละด้าน ทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในระดับมากน้อยต่างกัน"

1. โรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์น้อย (ตาราง 33 - 35)

การทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ดังตาราง 33

ตาราง 33 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์น้อย

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y
X ₁	1.000	.854	.778	.804	.724	.741	.811	.211
X ₂		1.000	.832	.835	.762	.751	.803	.188
X ₃			1.000	.849	.716	.762	.842	.322
X ₄				1.000	.798	.791	.871	.323
X ₅					1.000	.645	.749	.213
X ₆						1.000	.787	.273
X ₇							1.000	.341
Y								1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 33 แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและการจัดกิจกรรมทางวิชาการสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ด้านการบริหารงานแนะแนวมีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอีก 3 ด้านมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน ต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 34 อำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานวิชาการ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์น้อย

ตัวพยากรณ์	R	F	ระดับนัยสำคัญ
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ	.1165	13.0554	.001

จากตาราง 34 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ = .4302 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 โดยมีค่า $F = 13.4018$ แสดงว่า การจัดกิจกรรมทางวิชาการเป็นการบริหารงานวิชาการเพียงด้านเดียวที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์น้อย ส่วนการบริหารงานวิชาการอีก 6 ด้าน พบว่า ไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 35 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์น้อย

ตัวพยากรณ์	B	SEB	B	F	ระดับนัยสำคัญ
X_7	1.0396	.2877	.3413	13.0554	.001
ค่าคงที่	42.5824	1.9328			

จากตาราง 35 แสดงให้เห็นว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน ส่งผลต่อตัวเกณฑ์ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งการจัดกิจกรรมทางวิชาการเป็นตัวพยากรณ์ ดังนี้

$$Y = 1.0396 X_7 + 42.5824$$

2. โรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์มาก (ตาราง 36 - 38)

การทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ดังตาราง 36

ตาราง 36 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์มาก

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y
X ₁	1.000	.827***	.824***	.769***	.498***	.531***	.678***	.218
X ₂		1.000	.843***	.792***	.521***	.507***	.672***	.257
X ₃			1.000	.774***	.532***	.552***	.695***	.146
X ₄				1.000	.683***	.620***	.756***	.257
X ₅					1.000	.614***	.542***	.335
X ₆						1.000	.597***	.331
X ₇							1.000	.430***
Y								1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 36 แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการด้านการบริหารงานห้องสมุด การบริหารงานแนะแนว มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านอื่น ๆ อีก 4 ด้าน มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน ต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 37 อำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานวิชาการ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์มาก

ตัวพยากรณ์	R	F	ระดับนัยสำคัญ
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ X_7	.4302	13.4018	.001

จากตาราง 37 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ = .4302 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 โดยมีค่า $F = 13.4018$ แสดงว่า การจัดกิจกรรมทางวิชาการเป็นการบริหารงานวิชาการเพียงด้านเดียวที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์มาก ส่วนการบริหารงานวิชาการอีก 6 ด้าน พบว่า ไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 38 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์
ของตัวพยากรณ์ ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์มาก

ตัวพยากรณ์	B	SEB	β	F	ระดับนัยสำคัญ
X_7	1.2629	.3449	.4320	13.4018	.001
ค่าคงที่	41.0950	2.2277			

จากตาราง 38 แสดงให้เห็นว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน ส่งผลต่อตัวเกณฑ์ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งการจัดกิจกรรมทางวิชาการเป็นตัวพยากรณ์ ดังนี้

$$Y = 1.2629 X_7 + 41.0950$$

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 และข้อที่ 10

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 5 ที่ว่า "การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์ และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6"

สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 10 ที่ว่า "การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในระดับมากน้อยต่างกัน"

โดยภาพรวมทั้งประเทศ (ตาราง 39 - 41)

การทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของนักเรียน ดังตาราง 39

ตาราง 39 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน โดยภาพรวมทั้งประเทศ

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y
X ₁	1.000	.846***	.794***	.794***	.655***	.684***	.769***	.218**
X ₂		1.000	.836***	.824***	.691***	.686***	.761***	.212**
X ₃			1.000	.828***	.663***	.711***	.796***	.272***
X ₄				1.000	.762***	.738***	.831***	.304***
X ₅					1.000	.639***	.681***	.258***
X ₆						1.000	.729***	.295***
X ₇							1.000	.376***
Y								1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 39 แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอีก 4 ด้าน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 และการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้านต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 40 อำนาจพยากรณ์ของการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน โดยภาพรวมทั้งประเทศ

ตัวพยากรณ์	R	F	ระดับนัยสำคัญ
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ X_7	.37619	26.376	.001

$$R^2 = .1414$$

จากตาราง 40 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ = .37619 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 โดยมีค่า $F = 26.3760$ แสดงว่า การจัดกิจกรรมทางวิชาการเป็นการบริหารงานวิชาการเพียงด้านเดียว ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยภาพรวมทั้งประเทศ ส่วนการบริหารงานวิชาการอีก 6 ด้าน พบว่า ไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 41 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์
ของตัวพยากรณ์ โดยภาพรวมทั้งประเทศ

ตัวพยากรณ์	B	SEB	B	F	ระดับนัยสำคัญ
X_7	1.1226	.2186	.3761	26.376	.001
ค่าคงที่	42.0155	1.4473			

จากตาราง 41 แสดงให้เห็นว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน ส่งผลต่อตัวเกณฑ์ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งการจัดกิจกรรมทางวิชาการเป็นตัวพยากรณ์ ดังนี้

$$Y = 1.1226 X_7 + 42.0155$$

ผลการวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

มีรายละเอียดดังตาราง 42 ถึงตาราง 46

ตาราง 42 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง กับโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง

	เขตที่ตั้งของ	นอกเขต		ในเขต		t
	ร.ร.	อำเภอเมือง		อำเภอเมือง		
		(N = 86)		(N = 76)		
การบริหารงาน						
วิชาการและผล						
สัมฤทธิ์ทางการเรียน		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน		6.491	.723	6.766	.817	-2.26*
2. ด้านการวัดผลและประเมินผล						
การเรียน		6.763	.704	7.212	.972	-3.33***
3. ด้านการนิเทศการศึกษา		6.091	.890	6.675	1.055	-3.79***
4. ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา		6.269	.787	6.740	1.069	-3.16**
5. ด้านการบริหารห้องสมุด		6.565	1.050	7.179	1.080	-3.66***
6. ด้านการบริหารงานแนะแนว		6.175	.913	7.770	1.188	-3.54**
7. ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ		6.291	.856	6.852	.944	-3.95***
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		48.160	1.806	50.748	3.089	-6.40***

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 42 แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง กับโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง มีการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา และด้านการบริหารงานแนะแนว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการบริหารห้องสมุด ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย พบว่า การบริหารงานวิชาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง

ตาราง 43 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ภาคภูมิศาสตร์ที่ต่างกัน

การบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการจัดการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	3	1.894	.631	1.043
	ภายในกลุ่ม	158	95.689	.606	
	รวม	161	97.583		
2. ด้านการวัดผลและ การประเมินผล การเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	2.219	.739	.984
	ภายในกลุ่ม	158	118.800	.752	
	รวม	161	121.019		
3. ด้านการนิเทศ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	5.718	1.906	1.897
	ภายในกลุ่ม	158	158.730	1.005	
	รวม	161	164.449		
4. ด้านการบริหาร วัสดุอุปกรณ์ การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	1.437	.479	.519
	ภายในกลุ่ม	158	145.825	.923	
	รวม	161	147.262		
5. ด้านการบริหาร ห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	3	2.767	.922	.753
	ภายในกลุ่ม	158	193.626	1.226	
	รวม	161	196.394		
6. ด้านการบริหารงาน แนะแนว	ระหว่างกลุ่ม	3	7.388	2.463	2.120
	ภายในกลุ่ม	158	183.504	1.161	
	รวม	161	190.892		

ตาราง 43 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
7. ด้านการจัดกิจกรรม ทางวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.116	.372	.418
	ภายในกลุ่ม	158	140.700	.891	
	รวม	161	141.816		
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	83.519	27.840	3.729*
	ภายในกลุ่ม	158	1179.517	7.465	
	รวม	161	1263.036		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 43 แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคภูมิศาสตร์ที่ต่างกันนั้น มีการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคภูมิศาสตร์ใดบ้างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแตกต่างกัน ดังตาราง 44

ตาราง 44 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาค
ภูมิศาสตร์ที่ต่างกันเป็นรายคู่

ภาคภูมิศาสตร์	ภาคภูมิศาสตร์				
		ใต้	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	เหนือ
	$\bar{X}$	48.663	48.696	49.906	50.377
ใต้	48.663	-	0.033	1.243	1.714
ตะวันออกเฉียงเหนือ	48.696		-	1.210*	1.681*
กลาง	49.906			-	0.471
เหนือ	50.377				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 44 แสดงให้เห็นว่า เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนในภาคกลางและภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 45 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิปริญญาตรี กับสูงกว่าปริญญาตรี

วุฒิของผู้บริหาร	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t
	(N = 132)		(N = 30)		
วิชาการและผลสัมฤทธิ์					
ทางการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน	6.560	.755	6.887	.837	-1.97
2. ด้านการวัดผลและประเมินผล					
การเรียน	6.915	.847	7.230	.923	-1.71
3. ด้านการนิเทศการศึกษา	6.276	.972	6.756	1.098	-2.21*
4. ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา	6.411	.947	6.839	.934	-2.26*
5. ด้านการบริหารห้องสมุด	6.789	1.071	7.134	1.220	-1.43
6. ด้านการบริหารงานแผนงาน	6.356	1.097	6.888	.952	-2.68**
7. ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ	6.470	.917	6.925	.960	-2.36*
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	49.264	2.853	49.859	2.546	-1.13

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 45 แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิปริญญาตรี กับสูงกว่าปริญญาตรี มีการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการบริหารงานแผนงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่มีวุฒิสองสูงกว่าปริญญาตรีสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรี ส่วนการบริหารงานวิชาการอีก 3 ด้าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 46 การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์น้อย กับประสบการณ์มาก

การบริหารงาน วิชาการและผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	ประสบการณ์ของ ผู้บริหาร	ประสบการณ์น้อย		ประสบการณ์มาก		t
		(N = 101)		(N = 61)		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน		6.699	.810	6.491	.711	1.72
2. ด้านการวัดผลและการประเมินผล การเรียน		7.039	.942	6.864	.721	1.33
3. ด้านการนิเทศการศึกษา		6.471	1.082	6.189	.861	1.83
4. ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา		6.544	1.021	6.401	.838	.97
5. ด้านการบริหารห้องสมุด		6.945	1.134	6.700	1.045	1.40
6. ด้านการบริหารงานแนะแนว		6.642	1.144	6.143	.918	3.05**
7. ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ		6.652	.944	6.393	.914	2
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		49.497	2.875	49.169	2.684	.73

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 46 แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์น้อย กับประสบการณ์
มาก มีการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารงานแผนงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่มี
ประสบการณ์น้อยสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก ส่วนการบริหารงานวิชาการด้านอื่น ๆ
และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

การวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิด

จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 758 คน มีผู้ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ขอนำเสนอเป็นรายด้านดังนี้

ตาราง 47 ข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอน

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1	ผู้บริหารควรติดตามผลการเรียนการสอนของนักเรียน และครูอย่างใกล้ชิดด้วยตนเองบ้าง เพราะเท่าที่เป็นอยู่ ขาดการติดตามผล	78	10.29
2	ควรจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละ ห้องถิ่น	34	4.49
3	ควรมีการให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ปฏิบัติการสอนอย่าง ตั้งใจ และลงโทษครูผู้ละทิ้งการสอนเพื่อจะได้ปรับปรุง ตนเองให้ดีขึ้น	26	3.43
4	ควรให้ครู-อาจารย์ มีส่วนร่วมในการวางแผน จัดการเรียนการสอน หรือจัดในรูปคณะกรรมการ	23	3.03
5	ควรจัดแผนการเรียนให้มีความหลากหลาย เพื่อ นักเรียนจะได้เลือกเรียนได้ตามความถนัด	21	2.77
6	ควรจัดสอนซ่อมเสริม ควรจัดอย่างมีระบบและจริงจัง	18	2.37
7	ควรมีแผนดำเนินงานหรือปฏิทินฝ่ายวิชาการ และ ดำเนินงานตามแผนที่วางไว้	15	1.98
8	ควรมีการประสานงานที่ดีระหว่างฝ่ายวิชาการและ หมวดวิชา	10	1.32

ตาราง 47 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
9	ผู้บริหารควรมีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรอย่างจริงจัง สามารถนิเทศครู-อาจารย์ได้	6	0.79
10	ควรดำเนินการปฏิบัติจริงด้านการวางแผนการสอนที่เป็น รูปธรรม และมีการพัฒนาการสอนอยู่เสมอ	5	0.66

จากตาราง 47 แสดงให้เห็นว่า ข้อเสนอแนะด้านการจัดการเรียนการสอนที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารควรติดตามผลการเรียนการสอนของนักเรียนและครูอย่างใกล้ชิดด้วยตนเองบ้าง เพราะเท่าที่เป็นอยู่ขาดการติดตามผล ควรจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น และควรมีการให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ปฏิบัติการสอนอย่างตั้งใจ และลงโทษครูผู้ละทิ้งการสอนเพื่อจะได้ปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

ตาราง 48 ข้อเสนอแนะด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรส่งเสริมให้ครู-อาจารย์วิเคราะห์ข้อสอบ เพื่อสร้างข้อสอบมาตรฐานไว้ใช้ในการวัดผลประเมินผลในแต่ละรายวิชา	58	7.65
2	การติดตามผลและประเมินผล ควรกระทำอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด	43	5.67
3	ควรนำผลจากการประเมินผลมาใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น	40	5.28
4	ข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบ ควรได้รับการตรวจขึ้นพื้นฐานก่อน อาจเป็นหัวหน้าหมวดวิชา หรือฝ่ายวิชาการหมวด ไม่ใช่ใครจะออกอย่างไรก็ได้	37	4.88
5	ผู้บริหารควรเอาใจใส่เรื่องการวัดผลและประเมินผล การเรียนให้มากขึ้นกว่าเดิม	36	4.75
6	ควรสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ ได้พัฒนาวิธีการวัดผลประเมินผลให้ตรงกับหลักสูตรให้มากที่สุด	32	4.22
7	หลังการสอบแต่ละครั้ง ควรแจ้งผลการสอบให้ผู้ปกครองทราบโดยด่วน	27	3.56
8	ควรกำหนดเวลาในการดำเนินการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน โดยกำหนดเป็นปฏิทินปฏิบัติงาน	18	2.37
9	ควรชี้แนะให้นักเรียนเห็นความสำคัญของวิชาที่เรียน ไม่ใช่เรียนไปเรื่อย ๆ เพราะถือว่าถึงสอบตกก็มีการสอบแก้ตัวถึง 2 ครั้ง	13	1.72

ตาราง 48 ข้อเสนอแนะด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรส่งเสริมให้ครู-อาจารย์วิเคราะห์ข้อสอบ เพื่อสร้างข้อสอบมาตรฐานไว้ใช้ในการวัดผลประเมินผลในแต่ละรายวิชา	58	7.65
2	การติดตามผลและประเมินผล ควรกระทำอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด	43	5.67
3	ควรนำผลจากการประเมินผลมาใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น	40	5.28
4	ข้อสอบที่ใช้ในการทดสอบ ควรได้รับการตรวจชั้นพื้นฐานก่อน อาจเป็นหัวหน้าหมวดวิชา หรือฝ่ายวิชาการหมวด ไม่ใช่ใครจะออกอย่างไรก็ได้	37	4.88
5	ผู้บริหารควรเอาใจใส่เรื่องการวัดผลและประเมินผล การเรียนให้มากขึ้นกว่าเดิม	36	4.75
6	ควรสนับสนุนให้ครู-อาจารย์ ใต้พัฒนาวิธีการวัดผล ประเมินผลให้ตรงกับหลักสูตรให้มากที่สุด	32	4.22
7	หลังการสอบแต่ละครั้ง ควรแจ้งผลการสอบให้ผู้ปกครองทราบโดยด่วน	27	3.56
8	ควรกำหนดเวลาในการดำเนินการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน โดยกำหนดเป็นปฏิทินปฏิบัติงาน	18	2.37
9	ควรชี้แนะให้นักเรียนเห็นความสำคัญของวิชาที่เรียน ไม่ใช่เรียนไปเรื่อย ๆ เพราะถือว่าถึงสอบตกก็มีการสอบแก้ตัวถึง 2 ครั้ง	13	1.72

ตาราง 48 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
10	ควรมีมาตรฐานในการให้คะแนนในการสอบแก้ตัวที่ดีกว่านี้		

จากตาราง 48 แสดงให้เห็นว่าข้อเสนอแนะด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ควรส่งเสริมให้ครู-อาจารย์วิเคราะห์ข้อสอบ เพื่อสร้างข้อสอบมาตรฐานไว้ใช้ในการวัดผลประเมินผลในแต่ละรายวิชา การติดตามผลและประเมินผลควรกระทำอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด และควรนำผลจากการประเมินผลมาใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

ตาราง 49 ข้อเสนอแนะด้านการนิเทศการศึกษา

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรให้ความสำคัญกับการนิเทศให้มากกว่านี้ เพราะยังมี น้อยมากทั้งการนิเทศภายในและภายนอก สำหรับการนิเทศ ภายในควรกระทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง	112	14.78
2	ควรส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ได้รับการอบรมทางด้าน วิชาการให้มากขึ้น	73	9.63
3	ผู้อำนวยการควรติดตามผลการปฏิบัติงานในแต่ละหมวดวิชา บ้าง ไม่ให้ให้เป็นหน้าที่ของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเพียง ฝ่ายเดียว	64	8.44
4	ควรมีการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็น ระบบ และถูกหลักวิชา	42	5.54
5	ส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ ให้ความร่วมมือให้มากกว่านี้ เพราะยังขาดความร่วมมือที่ดีในด้านการนิเทศการศึกษา	37	4.88
6	ผู้อำนวยการควรสนใจงานด้านการนิเทศการศึกษา และ สามารถนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ	32	4.22
7	ควรตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในขึ้นในโรงเรียน	22	2.90
8	โรงเรียนควรสนับสนุนจัดหาเอกสารให้ครูได้ศึกษาค้นคว้า เพื่อการศึกษาต่อบ้าง	18	2.37
9	ในหมวดวิชาควรส่งเสริมให้มีการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อแก้ปัญหาร่วมกันอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง	9	1.19
10	ควรมีระบบการสร้างคุณภาพงาน (Q.C.) มาใช้ เพื่อส่งเสริมการนิเทศภายใน	5	0.66

จากตาราง 49 แสดงให้เห็นว่า ข้อเสนอแนะด้านการนิเทศการศึกษาที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ควรให้ความสำคัญกับการนิเทศให้มากกว่านี้ เพราะยังมีน้อยมาก ทั้งการนิเทศภายในและภายนอก สำหรับการนิเทศภายในควรกระทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ควรส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ได้รับการอบรมทางด้านวิชาการให้มากขึ้น และผู้อำนวยการควรติดตามผลการปฏิบัติงานในแต่ละหมวดวิชาบ้าง ไม่ใช่ให้เป็นหน้าที่ของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเพียงฝ่ายเดียว

ตาราง 50 ข้อเสนอแนะด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านอุปกรณ์การศึกษาให้มากขึ้นกว่าเดิม	131	17.28
2	ควรจัดศูนย์อุปกรณ์ มีเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลรักษา จัดระบบให้ยืมและส่งคืน มีการตรวจสอบความเรียบร้อยและจัดซ่อมเมื่อชำรุด	97	12.80
3	ควรมีการติดตามผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ ว่าคุ้มค่าหรือไม่อย่างไร	95	12.53
4	ควรส่งเสริมให้ครู-อาจารย์รู้จักผลิอุปกรณ์การสอนใช้เอง	82	10.82
5	ควรจัดบริการอำนวยความสะดวกในเรื่องการเบิกวัสดุอุปกรณ์ให้ดีกว่าที่เป็นอยู่	73	9.63
6	ควรจัดฝึกอบรมเรื่องการใช้วัสดุอุปกรณ์แก่ครู-อาจารย์บ้าง	60	7.92
7	ควรจัดหาอุปกรณ์ที่ทันสมัยใช้ในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ	53	6.99
8	ควรส่งเสริมให้หมวดวิชาที่มีอุปกรณ์การสอนที่พร้อมทั้งปริมาณและคุณภาพ นอกจากที่มีไว้ที่ห้องโสตทัศนศึกษา	41	5.41
9	ควรให้ความรู้แก่ครู-อาจารย์ เกี่ยวกับการซ่อมแซมอุปกรณ์การสอนที่มีอยู่แล้ว ให้สามารถใช้การได้อย่างมีประสิทธิภาพ	30	3.96
10	ควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้คัดเลือกอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสม	17	2.24

จากตาราง 50 แสดงให้เห็นว่า ข้อเสนอแนะด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา
 ที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านอุปกรณ์การศึกษา
 ให้มากขึ้นกว่าเดิม ควรจัดศูนย์อุปกรณ์มีเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลรักษา มีการตรวจสอบความ
 เรียบร้อยและจัดซ่อมเครื่องมือชำรุด และควรมีการติดตามผลการใช้วัสดุอุปกรณ์ว่าคุ้มค่าหรือไม่
 อย่างไร

ตาราง 51 ข้อเสนอแนะด้านการบริหารห้องสมุด

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรจัดหาหนังสือให้มีเพียงพอในทุกแขนงวิชา	137	18.87
2	ควรให้ความสำคัญกับห้องสมุดให้มาก สถานที่ต้องไม่คับแคบจนเกินไป ควรอยู่ในที่เป็นศูนย์กลาง สะดวกที่จะเข้าใช้บริการ	122	16.09
3	ควรจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	93	12.27
4	บุคลากรห้องสมุดควรมืออย่างเพียงพอ และมีวุฒิทางด้านบรรณารักษ์โดยตรงด้วย	71	9.37
5	ควรมีการแนะนำหนังสือใหม่กระตุ้นให้นักเรียนเข้าห้องสมุดมากยิ่งขึ้น	68	8.91
6	ควรสำรวจความต้องการของแต่ละหมวดวิชา ก่อนที่จะซื้อหนังสือใหม่เข้าห้องสมุด	55	7.26
7	ควรจัดระบบการให้บริการให้ดี เพื่อป้องกันหนังสือสูญหายและความคล่องตัวในการยืม - คืนหนังสือ	41	5.41
8	ควรเปิดบริการในวันหยุด เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าได้อย่างเต็มที่	28	3.69
9	ควรปรับปรุงระบบการจัดเก็บสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ให้สามารถค้นคว้าได้ง่ายขึ้น	19	2.51
10	ควรให้บุคลากรห้องสมุดได้รับการอบรมอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน	17	2.24
11	ห้องสมุดควรมีบริการอย่างครบถ้วน เช่น ถ่ายเอกสาร มีแผนกห้องสมุดเสียง ห้องฉายวิดีโอ และภาพยนตร์ เป็นต้น	9	1.19

จากตาราง 51 แสดงให้เห็นว่า ข้อเสนอแนะด้านการบริหารห้องสมุดที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ควรจัดหาหนังสือให้มีเพียงพอในทุกแขนงวิชา ควรให้ความสำคัญกับห้องสมุดให้มาก สถานที่ต้องไม่คับแคบจนเกินไป ควรอยู่ในที่เป็นศูนย์กลาง สะดวกที่จะเข้าใช้บริการ และควรจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

ตาราง 52 ข้อเสนอแนะด้านการบริหารงานแนะแนว

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรให้ความสำคัญกับงานแนะแนวให้มากกว่านี้ โดยจัดบุคลากรที่มีความรู้ด้านการแนะแนวโดยตรง ทำหน้าที่ครูแนะแนวให้มีสัดส่วนเพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนด้วย	95	12.53
2	ฝ่ายแนะแนวควรมีส่วนรับผิดชอบและช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนประพฤติตนไม่เหมาะสมร่วมกับฝ่ายปกครอง	73	9.63
3	ควรกระตุ้นให้ครู-อาจารย์ และนักเรียนเห็นความสำคัญของฝ่ายแนะแนว โดยสนับสนุนให้ฝ่ายแนะแนวมีบทบาทมากขึ้น	69	9.10
4	บุคลากรฝ่ายแนะแนว หากไม่มีวุฒิทางด้านการแนะแนวโดยตรง ควรคัดเลือกคนที่มีใจรักและสมัครใจทำงานด้านนี้ด้วย	52	6.86
5	ควรจัดกิจกรรมแนะแนวให้มากยิ่งขึ้น พยายามให้นักเรียนตระหนักถึงอนาคตของตนให้มากที่สุด	37	4.88
6	ส่งเสริมด้านการประสานงานให้มากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นระหว่างฝ่ายแนะแนวกับฝ่ายปกครองหรือกับฝ่ายอื่น	28	3.69
7	ฝ่ายแนะแนวควรมีการติดตามผลให้มากกว่านี้	16	2.11
8	การจัดบริการแนะแนวควรมีห้องทำงานที่เป็นสัดส่วนเหมาะสม	9	1.19
9	ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้นและต่อเนื่อง	6	0.79
10	ควรมีการแนะแนวเกี่ยวกับอาชีพให้แก่นักเรียนให้มากกว่านี้	5	0.66

จากตาราง 52 แสดงให้เห็นว่า ข้อเสนอแนะด้านการบริหารงานแนะแนวที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ควรให้ความสำคัญกับงานแนะแนวให้มากกว่านี้ โดยจัดบุคลากรที่มีความรู้ด้านการแนะแนวโดยตรงทำหน้าที่ครูแนะแนวให้มีสัดส่วนเพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนด้วย ฝ่ายแนะแนวควรมีส่วนรับผิดชอบและช่วยแก้ปัญหานักเรียนประพฤติดนไม่เหมาะสมร่วมกับฝ่ายปกครอง และควรกระตุ้นให้ครู-อาจารย์ และนักเรียนเห็นความสำคัญของฝ่ายแนะแนว โดยสนับสนุนให้ฝ่ายแนะแนวมีบทบาทมากขึ้น

ตาราง 53 ข้อเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1	ควรส่งเสริมให้จัดกิจกรรมทางวิชาการให้มากขึ้นกว่านี้ เพราะยังมีน้อยมาก	85	11.21
2	ควรกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนให้ความร่วมมือให้มากขึ้น ในการจัดกิจกรรมทางวิชาการแต่ละครั้ง	71	9.37
3	ควรให้ความสนใจในการจัดกิจกรรมของหมวดวิชาต่าง ๆ ให้ทั่วถึง และให้กำลังใจแก่ครูและนักเรียนที่ร่วมกิจกรรม	63	8.31
4	ควรมีการประเมินผลการจัดกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อนำ ข้อบกพร่องไปแก้ไขปรับปรุงในโอกาสต่อไป	44	5.80
5	ควรมีการวางแผนในการจัดกิจกรรมทางวิชาการไว้อย่าง เด่นชัด เพื่อผลการจัดจะมีคุณภาพยิ่งขึ้น		
6	ควรจัดกิจกรรมทางวิชาการในลักษณะที่ประสานสัมพันธ์กัน ในทุก ๆ หมวดวิชา ไม่ควรแยกจัดเป็นหมวด ๆ โดยจัด พร้อมกันทั้งโรงเรียน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	32	4.22
7	ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมทาง วิชาการทั้งด้านงบประมาณ และเวลาในการจัด	25	3.30
8	ควรจัดให้มีกิจกรรมทางวิชาการเป็นระยะ ๆ แต่ไม่ดี จนเกินไป เพราะเวลาเรียนมีจำกัด	13	1.72
9	ควรมีการแข่งขันทางด้านวิชาการในหมวดวิชาต่าง ๆ ในภาคปฏิบัติ เช่น หมวดเกษตรกรรม คหกรรม อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ ฯลฯ แล้วส่งเข้าแข่งขัน ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศต่อไป	10	1.32

จากตาราง 53 แสดงให้เห็นว่าข้อเสนอแนะด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการที่มีค่าความดีสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ควรส่งเสริมให้จัดกิจกรรมทางวิชาการให้มากขึ้นกว่านี้ เพราะยังมีน้อยมาก ควรกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนให้ความร่วมมือให้มากขึ้น ในการจัดกิจกรรมทางวิชาการแต่ละครั้ง และควรให้ความสนใจในการจัดกิจกรรมของหมวดวิชาต่าง ๆ ให้ทั่วถึง และให้กำลังใจแก่ครูและนักเรียนที่ร่วมกิจกรรม

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจของโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เป็นสิ่งหนึ่งที่จะบอกได้ว่า การบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จหรือไม่ แต่ปัจจุบันผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก็ยังไม่เป็นที่พอใจนัก ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ โดยมีการถกเถียงความคิดของการวิจัยครั้งนี้ คือ ตัวแปรต้น ได้แก่ การบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ 7 ด้าน ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอน การวัดผล และการประเมินผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา การบริหารห้องสมุด การบริหารงานแนะแนว และการจัดกิจกรรมทางวิชาการ ตัวแปรตามคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และตัวแปรควบคุม ประกอบด้วย สภาพภูมิศาสตร์ที่แสดงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน แบ่งออกเป็น 4 ภาคคือ ภาคตะวันออก เชียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ เขตอำเภอที่ตั้งโรงเรียนประกอบด้วยในเขตอำเภอเมือง และนอกเขตอำเภอเมือง วุฒิของผู้บริหาร ประกอบด้วย ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ประสิทธิภาพด้านบริหาร ประกอบด้วย ประสิทธิภาพน้อย และประสิทธิภาพมาก จากกรอบความคิดของการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ 10 ข้อ เพื่อศึกษาว่าการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือไม่ และมีระดับมากน้อยต่างกันอย่างไร เพื่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ อันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการแต่ละด้านทั้ง 7 ด้านในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของความสัมพันธะระหว่างการบริหารงานวิชาการแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาหาความสัมพันธะระหว่างการบริหารงานวิชาการ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่วัดในระดับโรงเรียน ด้วยเทคนิคหน่วยของการวิเคราะห์จึงเป็นโรงเรียน โดยมีประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมีตำแหน่งผู้อำนวยการและเปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนทั้งสิ้น 489 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบสองขั้นตอน ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 190 โรงเรียน แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือการวิจัย 3 ฉบับ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการ ของผู้อำนวยการโรงเรียน ซึ่งตอบโดยหัวหน้าหมวดวิชาสามัญ 5 หมวดวิชา ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 62 ข้อ แบบกรอกข้อมูลด้านวุฒิ และประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการและเติมคำ และแบบกรอกคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบเติมคำ ผลการรวบรวมข้อมูลได้รับคืนและใช้วิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้มี 162 โรงเรียน จากข้อมูลที่ส่งไป 190 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.26

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ของศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยใช้โปรแกรม SPSS_x โดยแยกวิเคราะห์ตามตัวแปรควบคุม

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ปรากฏผลโดยสรุป ดังนี้

1. โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในสภาพภูมิศาสตร์ที่แสดงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนต่างกัน พบว่า ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การจัดการเรียนการสอน การบริหาร วัสดุอุปกรณ์การศึกษา การบริหารงานแผนงาน และการจัดกิจกรรมทางวิชาการ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และมีการจัดกิจกรรมทางวิชาการเพียงด้านเดียว ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในภาคเหนือ การบริหารงานวิชาการด้านการบริหารงานแผนงาน มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และในภาคกลาง พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ส่วนในภาคใต้ พบว่า ไม่มีการบริหารงานวิชาการด้านใดที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2. โรงเรียนที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองและนอกเขตอำเภอเมือง พบว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง ไม่มีการบริหารงานวิชาการด้านใดที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ส่วนโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง การบริหารงานวิชาการด้านการบริหาร วัสดุอุปกรณ์การศึกษา การบริหารห้องสมุด การบริหารงานแผนงาน และการจัดกิจกรรมทางวิชาการ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และมีเพียงการจัดกิจกรรมทางวิชาการด้านเดียวที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3. โรงเรียนที่ผู้อำนวยการมีวุฒิต่างกัน พบว่า โรงเรียนที่ผู้อำนวยการมีวุฒิปริญญาตรี การบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้านที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แต่มีการจัดกิจกรรมทางวิชาการเพียงด้านเดียวที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ส่วนโรงเรียนที่ผู้อำนวยการมีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี ไม่พบว่ามีการบริหารงานวิชาการด้านใด มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

4. โรงเรียนที่ผู้อำนวยการมีประสบการณ์ต่างกัน พบว่า โรงเรียนที่ผู้อำนวยการมีประสบการณ์น้อย การบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา การบริหาร วัสดุอุปกรณ์การศึกษา การบริหารงานแผนงาน และการจัดกิจกรรมทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แต่มีเพียงการจัดกิจกรรมทางวิชาการ ที่ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ส่วนโรงเรียนที่ผู้อำนวยการมีประสบการณ์มาก พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการบริหารห้องสมุด การบริหารงานแนะแนว และการจัดกิจกรรมทางวิชาการ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แต่มีเพียงการจัดกิจกรรมทางวิชาการ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

5. ผลการวิเคราะห์รวมทั้งประเทศ พบว่า การบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แต่มีการจัดกิจกรรมทางวิชาการเพียงด้านเดียวที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

6. ผลการวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างกลุ่ม พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง กับโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง มีความแตกต่างกันทุกด้านที่ศึกษา เมื่อเปรียบเทียบตามภาคภูมิศาสตร์ พบว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกับโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง และภาคเหนือ ส่วนการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ ทั้ง 7 ด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนที่ผู้อำนวยการมีวุฒิต่างกันพบว่าการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ด้านการบริหารงานแนะแนวและด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในโรงเรียนที่ผู้อำนวยการมีประสบการณ์ต่างกันนั้นมีเพียงด้านการบริหารงานแนะแนวนั้นที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

7. ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิด พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารควรติดตามผลการเรียนการสอนของนักเรียนและครูอย่างใกล้ชิดด้วยตนเองบ้าง เพราะเท่าที่เป็นอยู่ขาดการติดตามผล ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนควรส่งเสริมให้ครู-อาจารย์วิเคราะห์ข้อสอบ เพื่อสร้างข้อสอบมาตรฐานไว้ใช้ในการวัดผลประเมินผลในแต่ละรายวิชา ด้านการนิเทศการศึกษาควรให้ความสำคัญกับการนิเทศให้มากกว่านี้ เพราะยังมีน้อยมากทั้งการนิเทศภายในและภายนอก สำหรับการนิเทศภายในควรกระทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านอุปกรณ์การศึกษาให้มากขึ้นกว่าเดิม ด้านการ

บริหารห้องสมุดควรจัดหาหนังสือให้เพียงพอในทุกแขนงวิชา และควรให้ความสำคัญกับห้องสมุดให้มาก สถานที่ต้องไม่คับแคบเกินไปควรอยู่ในที่เป็นศูนย์กลางสะดวกที่จะเข้าใช้บริการ ด้านการบริหารงานแนะแนวควรให้ความสำคัญกับงานแนะแนวให้มากกว่านี้ โดยจัดบุคลากรที่มีความรู้ด้านการแนะแนวโดยตรง ทำหน้าที่ครูแนะแนวให้มีสัดส่วนเพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนด้วย และด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการควรส่งเสริมให้จัดกิจกรรมทางวิชาการให้มากขึ้นกว่านี้เพราะยังมีน้อยมาก ควรกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนให้ความร่วมมือให้มากขึ้นในการจัดกิจกรรมทางวิชาการแต่ละครั้ง

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ขอล่าวถึงบางประเด็นที่น่าสนใจ จากการค้นพบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์ของการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากการวิเคราะห์รวมทั้งประเทศ พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ ที่ศึกษาทั้ง 7 ด้าน คือ การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา การบริหารห้องสมุด การบริหารงานแนะแนว และการจัดกิจกรรมทางวิชาการ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แต่ด้านที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีเพียงด้านเดียว คือการจัดกิจกรรมทางวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมทางวิชาการเป็นเรื่องที่กว้าง ผู้บริหารสามารถจัดได้อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของแต่ละคน จะเน้นมากน้อยขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละโรงเรียน ไม่มีกรอบกำหนดแน่นอนเหมือนการบริหารงานวิชาการด้านอื่น จึงทำให้การจัดกิจกรรมทางวิชาการในแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน จึงทำให้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ราซิกิน (Razikin. 1986 : 490 - A) ที่พบว่า กิจกรรมนอกหลักสูตรเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรียา เสดบุตร และคนอื่น ๆ

(2526 : 65) ที่พบว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ส่วนด้านอื่น ๆ นั้น ไม่พบว่าเป็นตัวส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรมการบริหารงานด้านอื่น ๆ มีความแตกต่างกันไม่มากนัก และจากการวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิด พบว่าพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนโดยทั่วไปมีเหมือนกัน กล่าวคือ การบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ ของผู้อำนวยการโรงเรียนอยู่ในระดับที่พอ ๆ กัน อาจเป็นไปได้ที่โรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างต่างก็เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ทั้งสิ้น ความพร้อมด้านต่าง ๆ ทั้งด้านอาคารสถานที่ มีห้องสมุด ห้องแนะแนว และมีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กรมสามัญศึกษากำหนด จึงทำให้การบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกันมากนัก

อย่างไรก็ตาม การบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน ต่างก็มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นการยืนยันคำกล่าวของ เทรเวอร์ส (Travers. 1958 : 396) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบที่ไม่ใช่ความสามารถทางด้านสติปัญญาต่างมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่น้อยไปกว่าองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา และยังสอดคล้องกับความเห็นของ อแนสตาซี (Anastasi. 1976 : 141 - 143) และ วรางคณา ปันลายนาค (2526 : 3) ที่กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เป็นสิ่งหนึ่งที่จะบอกได้ว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จหรือไม่

แม้ว่าผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การจัดกิจกรรมทางวิชาการเพียงด้านเดียวที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และมีอำนาจในการพยากรณ์เพียงร้อยละ 14.14 (จากตาราง 40 $R = .376$ เพราะฉะนั้น $R^2 = .1414$) ซึ่งสนับสนุนผลการวิจัยของ โคลแมน และคนอื่น ๆ (Coleman and others. 1966) ที่ได้เสนอรูปแบบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น อันประกอบด้วยกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวกับโรงเรียนด้านต่าง ๆ แต่รูปแบบของผลการเรียน ควรจะสามารถเสนอแนะแก่ผู้บริหาร นักพัฒนาหลักสูตร ครูและนักเรียนว่าควรทำอะไรบ้าง เพื่อที่จะช่วยยกระดับผลการเรียนของนักเรียน (บุญชม ศรีสะอาด. 2524 : 6)

2. การบริหารงานวิชาการด้านที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จากการแยกวิเคราะห์ตามตัวแปรควบคุม พบว่า นอกจากการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในเกือบทุกตัวแปรควบคุมแล้ว

ยังพบว่าการบริหารงานแนะแนวส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ ทั้งนี้จากการพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยพบว่า ในภาคเหนือการบริหารงานแนะแนวมีค่าคะแนนเฉลี่ย = 6.597 ส่วนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่า = 6.214 ในภาคใต้มีค่า = 6.302 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนในภาคเหนือให้ความสนใจ เอาใจใส่ด้านการบริหารงานแนะแนวมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ สำหรับในภาคกลางแม้ว่า การบริหารงานแนะแนวจะมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงถึง 6.706 แต่การจัดการเรียนการสอนมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า คือ 6.719 และเป็นค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงกว่าในทุกภาค กล่าวคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ = 6.579 ภาคเหนือ = 6.718 ภาคใต้ = 6.440 ในภาคกลาง ผู้บริหารโรงเรียนเอาใจใส่ด้านการจัดการเรียนการสอนมากกว่าในภาคอื่น ๆ จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในภาคเหนือ พบว่า โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุดคือมีค่าคะแนนที่ (T - score) เฉลี่ยเท่ากับ 56.64 และที่ต่ำสุดคือ 44.72 ส่วนด้านการบริหารงานแนะแนวปรากฏว่าโรงเรียนที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดมีค่าเท่ากับ 8.467 และต่ำสุดคือ 4.700 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนที่ผู้บริหารเอาใจใส่ต่อการบริหารงานแนะแนวมาก ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนก็สูง ส่วนโรงเรียนที่ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการบริหารงานแนะแนวน้อย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก็ต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนในภาคเหนือเป็นผู้ที่เชื่อฟัง และประพฤติปฏิบัติตามคำแนะนำและการให้คำปรึกษา จึงทำให้ผู้ที่ได้รับการดำเนินการแนะแนว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง อีกประการหนึ่งจากการวิจัยของ ภาระดี พันธุ์ (2530 : 659 - 660) พบว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือครูแนะแนวส่วนใหญ่จัดบริการแนะแนวครบทั้ง 5 บริการคือ บริการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผล และยังพบอีกว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีทัศนคติในทางบวกต่อครูแนะแนว สิ่งดังกล่าวนี้น่าจะมีส่วนที่ทำให้การบริหารงานแนะแนวส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ ซึ่งมีผลสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิญญู พูลศรี (2523 : 35 - 39) และ บาร์นส์ (Barnes.

1978 : 5920 - A) ซึ่งพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่ม (group counseling) สูงขึ้นกว่าก่อนได้รับคำปรึกษา

ผลการวิจัยที่พบว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง การบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อพิจารณาจากข้อมูลเป็นรายโรงเรียน แล้วพบว่า โรงเรียนที่ผู้บริหารเอาใจใส่ต่อการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนมาก ก็มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงถึง 7.307 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงสุดด้วย คือมีค่าคะแนนที่ (T - score) เฉลี่ยเท่ากับ 56.21 ส่วนโรงเรียนที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยด้านการจัดการเรียนการสอนต่ำที่สุดคือ 4.800 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพียง 48.66 ทั้งนี้ อาจเป็นไปได้ที่โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคกลางส่วนใหญ่จะมีความพร้อมด้านการจัดการเรียนการสอนสูง เพราะอยู่ใกล้เมืองหลวงแหล่งความเจริญในทุก ๆ ด้าน ใกล้กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงและการถ่ายโอนทางด้านวิทยาการต่าง ๆ เป็นไปได้รวดเร็วกว่า แต่ภาคกลางเป็นภาคที่มีพื้นที่กว้างขวาง ดังนั้นโรงเรียนบางโรงเรียนจึงได้รับโอกาสไม่เท่าเทียมกันทำให้การบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนได้ดีไม่เท่าที่ควร จึงทำให้โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคกลางมีความแตกต่างกันในด้านการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นจึงเป็นตัวส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2530 : 23) ที่พบว่า จำนวนคาบที่ครูสอนในหนึ่งสัปดาห์เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และในเรื่องของการจัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงวุฒิและประสบการณ์น้อย สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บาร์ซากา และ บีเบอท์ (Barsaga. 1978 : 24 ; Alexander and Simons. 1975 : 49 - 55 ; citing Beebout. 1972) ที่ศึกษา พบว่า วุฒิของครูและประสบการณ์ของครูมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และโรงเรียนที่อยู่ในภาคกลางนั้น ส่วนใหญ่จำนวนครูจะอยู่ในอัตราส่วนที่เกินกว่าเกณฑ์กำหนด จึงทำให้อัตราร้อยนักเรียนต่อครูต่ำ กล่าวคือ ครูหนึ่งคนรับผิดชอบนักเรียนเพียงไม่กี่คน จึงทำให้เป็นตัวส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองปอนด์ สาค่ออ่อน (2526 : 423 - 428) ที่พบว่า อัตราส่วนของนักเรียนต่อครูเป็นตัวยุทธศาสตร์ที่ตัวหนึ่งขององค์ประกอบด้านโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้นจากผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมทางวิชาการ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมทางวิชาการ ผู้บริหารมีอิสระมากในการบริหารงานด้านนี้ ไม่เหมือนกับการบริหารวิชาการด้านอื่น ๆ ที่มีกฎ มีระเบียบ หรือแนวปฏิบัติโดยมีเกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษาเป็นแนวทาง แต่การจัดกิจกรรมทางวิชาการขึ้นอยู่กับความสนใจ และนโยบายของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนสนใจเอาใจใส่ต่อการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก็สูงตามไปด้วย จากค่าคะแนนเฉลี่ยรายโรงเรียนของโรงเรียน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏว่าโรงเรียนที่ผู้บริหารปฏิบัติงานด้านการจัดกิจกรรมทาง วิชาการมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 7.542 น้อยที่สุดมีค่าเท่ากับ 5.300 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนก็มีค่าสูงต่ำตามกัน คือมีค่าคะแนนที่ (T - score) เฉลี่ยเท่ากับ 55.14 และ 45.00 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ที่โรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งมีพื้นที่กว้างขวาง แม้จะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่เช่นเดียวกัน แต่สภาพแวดล้อมของโรงเรียนต่างกัน บางโรงเรียน มีความพร้อมในทุกด้านทั้งวัสดุอุปกรณ์และกำลังคน ก็สามารถจัดกิจกรรมทางวิชาการได้ดี แต่บาง โรงเรียนนั้นมีความพร้อมน้อยกว่าเช่นโรงเรียนประจำอำเภอที่ห่างไกลจากที่ตั้งจังหวัด ทำให้เป็น อุปสรรคต่อการจัดกิจกรรมทางวิชาการ จึงทำให้การจัดกิจกรรมทางวิชาการส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน เพราะนักเรียนในโรงเรียนที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางวิชาการ อย่างจริงจัง สามารถได้รับประสบการณ์นอกเหนือจากชั้นเรียน นักเรียนได้มีโอกาสเตรียมตัว และแสดงออกในเชิงวิชาการ จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้

ในภาคใต้พบว่า ไม่มีการบริหารงานวิชาการด้านใดที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียน ทั้งนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียนในภาคใต้ปฏิบัติงานวิชาการด้านต่าง ๆ ทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับพอ ๆ กัน กล่าวคืออยู่ในระดับปานกลางในทุก ๆ ด้าน ไม่ได้มุ่งเน้น ด้านหนึ่งด้านใด จึงทำให้ไม่มีการบริหารงานวิชาการด้านใดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ วินัย คงพ่วง (2530 : 108) ซึ่งได้ศึกษาความ สัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาับผลการประเมิน คุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พัทลุง ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กันทั้งในภาพรวม และรายองค์ประกอบทั้ง 9

องค์ประกอบคือ งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัสดุ ประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานวัดและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศ การศึกษา งานด้านการวางแผนและกำหนดวิสัยทัศน์ การส่งเสริมการสอน และงานประชุม อบรมทางวิชาการ จังหวัดพัทลุงเป็นจังหวัดในภาคใต้ แม้ว่า งานวิจัยจะเป็นระดับประถมศึกษา แต่ก็น่าจะเป็นการยืนยันได้ว่า การบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารโรงเรียนใน ภาคใต้ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ในโรงเรียนที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง และนอกเขตอำเภอเมือง พบว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง ไม่มีการบริหารงานวิชาการด้านใดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขต อำเภอเมืองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 23) ไม่ว่าผู้บริหารจะปฏิบัติงานวิชาการด้านต่าง ๆ มากเพียงใดหรือในระดับใด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก็ไม่ดีขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มักจะสมัครเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนประจำจังหวัดเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง ส่วนโรงเรียนประจำอำเภอคือโรงเรียนที่อยู่นอกเขต อำเภอเมือง ต้องประกาศรับสมัครรอบที่สองหรือรอบที่สามก็มี ทำให้คุณภาพของนักเรียนมีความ แตกต่างกัน ผลการเรียนของนักเรียนที่อยู่นอกเขตอำเภอเมืองอยู่ในระดับปานกลางและ ก่อนข้างอ่อน จึงทำให้ไม่มีการบริหารงานวิชาการด้านใดส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง ส่วนโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง พบว่า การจัดกิจกรรมทางวิชาการส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะความพร้อมด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองมีสูง ผู้บริหารสามารถ ดำเนินงานด้านวิชาการได้อย่างสะดวก หากผู้บริหารโรงเรียนสนใจสนับสนุนงานด้านการจัด กิจกรรมทางวิชาการมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก็จะสูงขึ้นด้วย ส่วนการบริหาร งานวิชาการด้านอื่น ๆ อีก 6 ด้านไม่พบว่าเป็นตัวส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะพฤติกรรมการบริหารวิชาการด้านต่าง ๆ ดังกล่าวอยู่ในระดับพอ ๆ กัน เพราะโรงเรียนที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีความพร้อมเหมือน ๆ กัน

ในทุก ๆ ด้าน ประกอบทั้งมีเกณฑ์มาตรฐานที่กรมสามัญศึกษากำหนด จึงทำให้การบริหารงานวิชาการทั้ง 6 ด้าน ไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ในโรงเรียนที่ผู้อำนวยการมีวุฒิต่างกัน พบว่า โรงเรียนที่ผู้อำนวยการมีวุฒิปริญญาตรีการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ส่วนโรงเรียนที่ผู้อำนวยการมีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีไม่พบว่ามีการบริหารงานวิชาการด้านใดมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจำนวนกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีเพียง 30 โรงเรียน ในขณะที่โรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิปริญญาตรีมีถึง 132 โรงเรียน จึงเป็นไปได้ที่จำนวนกลุ่มตัวอย่างน้อยไป ทำให้ผลจึงออกมาว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีไม่มีด้านใดส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเลย ส่วนโรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิปริญญาตรีนั้น การบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะการบริหารงานด้านนี้เกี่ยวข้องกับความคิดริเริ่มและการเอาใจใส่ของผู้บริหาร หากผู้บริหารสนับสนุนงานด้านนี้มาก ก็จะเป็นตัวส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ในโรงเรียนที่ผู้อำนวยการมีประสบการณ์ต่างกัน พบว่า ทั้งในโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์น้อย และมีประสบการณ์มาก การบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์น้อยหรือประสบการณ์มากต่างก็มีอิสระในการจัดกิจกรรมด้านวิชาการ หากโรงเรียนใดที่ผู้บริหารเอาใจใส่สนับสนุนงานวิชาการมาก นักเรียนก็ได้รับประสบการณ์ทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ ส่วนการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา การบริหารห้องสมุด และการบริหารงานแนะแนว ไม่พบว่าเป็นตัวส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้อำนวยการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ เหล่านี้พอ ๆ กัน อาจจะเป็นด้วยระเบียบปฏิบัติ เช่น เรื่องของการวัดผลและการประเมินผลการเรียน กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำคู่มือการประเมินผลการเรียนให้โรงเรียนต่าง ๆ ยึดเป็นแนวปฏิบัติ ทำให้ความแตกต่างในด้านการวัดผล

และการประเมินผลการเรียนมีน้อยมาก ส่วนด้านอื่น ๆ ก็มีเกณฑ์มาตรฐานของกรมสามัญศึกษาเป็นตัวกำหนดอยู่ และจากการวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดก็พบว่ามีปัญหาเหมือน ๆ กัน จึงทำให้ไม่พบว่าการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3. ข้อเสนอแนะของหัวหน้าหมวดวิชาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารควรติดตามผลการเรียนการสอนของนักเรียนและครูอย่างใกล้ชิดด้วยตนเองบ้างเพราะเท่าที่เป็นอยู่ขาดการติดตามผล จากสภาพความเป็นจริงผู้บริหารได้มอบหมายหน้าที่ด้านการติดตามผลการเรียนการสอนแก่ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หากผู้บริหารได้มีโอกาสติดตามผลด้วยตนเองบ้างทำให้ครูมีขวัญและกำลังใจดีขึ้น ความกระตือรือร้นในการสอนก็จะมีมากขึ้น อันจะส่งผลให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้นด้วย

ด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนควรส่งเสริมให้ครูอาจารย์วิเคราะห์ข้อสอบและสร้างข้อสอบมาตรฐานไว้ใช้ในการวัดผลประเมินผลในแต่ละรายวิชา เพราะในการสอบแต่ละครั้งผลการสอบที่ปรากฏออกมามันยังไม่มี ความเที่ยงตรงเพียงพอ หากข้อสอบที่ใช้สอบไม่ได้มีการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรงและหาค่าความยากง่าย ผลการสอบอาจจะเชื่อถือไม่ได้ เช่นผลการสอบบางรายวิชามีนักเรียนได้คะแนนระดับศูนย์มาก อาจไม่ใช่เป็นสาเหตุมาจากนักเรียน แต่อาจเป็นเพราะข้อสอบยากเกินไปก็ได้ ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้ครูอาจารย์วิเคราะห์ข้อสอบเพื่อสร้างข้อสอบมาตรฐานดังกล่าว

ด้านการนิเทศการศึกษาควรให้ความสำคัญกับการนิเทศให้มากกว่านี้ เพราะยังมีน้อยมาก ทั้งการนิเทศภายในและภายนอก สำหรับการนิเทศภายในควรกระทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพราะการนิเทศการศึกษาจะช่วยพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถภาพในการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สูงขึ้น ผู้บริหารที่ทำหน้าที่นี้เทศได้ทำงานร่วมกับครู เพื่อช่วยเหลือแนะนำและช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการเรียนการสอน จะทำให้ครูมีขวัญและกำลังใจดีขึ้น สร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านอุปกรณ์การศึกษาให้มากขึ้นกว่าเดิม เพราะอุปกรณ์การศึกษาทำให้นักเรียนสนใจในบทเรียนมากขึ้น ผลการเรียนสูงขึ้น (Powell. 1975 : 101) แต่เท่าที่เป็นอยู่งบประมาณด้านอุปกรณ์การศึกษา

ยังมีจำนวนน้อย ครูผู้สอนยังไม่มีอุปกรณ์การศึกษาอย่างเพียงพอ ทำให้ต้องใช้วิธีสอนแบบบรรยาย เสียเป็นส่วนใหญ่ โรงเรียนควรสนับสนุนด้านอุปกรณ์การศึกษาให้มีย่างเพียงพอและเหมาะสม เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (Wittich and Schuller. 1973. : 33)

ด้านการบริหารห้องสมุดควรจัดหาหนังสือให้เพียงพอในทุกแขนงวิชา และควรให้ความสำคัญกับห้องสมุดให้มาก สถานที่ต้องไม่คับแคบเกินไปควรอยู่ในที่เป็นศูนย์กลางสะดวกที่จะเข้าใช้บริการ เพราะห้องสมุดเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนการสอนในปัจจุบัน ซึ่งเน้นให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้บริหารจึงควรพยายามจัดห้องสมุดให้เป็นสถานที่สำหรับศึกษาค้นคว้าของนักเรียนและครูอาจารย์ในโรงเรียน หากนักเรียนมีความพอใจที่จะเข้าใช้บริการของห้องสมุดมากเท่าไร นักเรียนก็จะเข้าใช้บริการห้องสมุดบ่อยครั้งขึ้นเท่านั้น ซึ่งจะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นด้วย (Razikin. 1968 : 490 - A)

ด้านการบริหารงานแนะแนวควรให้ความสำคัญกับงานแนะแนวให้มากกว่านี้ โดยจัดบุคลากรที่มีความรู้ด้านการแนะแนวโดยตรงทำหน้าที่ครูแนะแนวให้มีสัดส่วนเพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนด้วย เพราะในโรงเรียนขนาดใหญ่สังคมสลับซับซ้อนมากขึ้น การแนะแนวมีความจำเป็นสำหรับนักเรียนมากยิ่งขึ้น โรงเรียนจึงควรสนใจงานแนะแนวให้มาก บุคลากรที่มีความรู้ด้านการแนะแนวโดยตรงจะสามารถจัดบริการด้านต่าง ๆ ได้ครบถ้วน ซึ่งสามารถช่วยป้องกันปัญหาที่จะมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนได้ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่

ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการควรส่งเสริมให้จัดกิจกรรมทางวิชาการให้มากขึ้นกว่านี้ เพราะยังมีน้อย ควรกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนให้ความร่วมมือให้มากขึ้นในการจัดกิจกรรมทางวิชาการแต่ละครั้ง โรงเรียนไม่ควรละเลยต่อการจัดกิจกรรมทางวิชาการ เพราะเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทั้งกิจกรรมทางวิชาการเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในที่นี่แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นคือ ข้อเสนอแนะทั่วไป และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ควรจะกำหนดนโยบายส่งเสริมด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการในโรงเรียนให้ชัดเจน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น เพราะจากผลการวิจัยครั้งนี้ยืนยันได้ว่า การจัดกิจกรรมทางวิชาการส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นโดยภาพรวมทั้งประเทศหรือแยกวิเคราะห์ตามตัวแปรควบคุม

2. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมทางวิชาการขึ้นในโรงเรียนอย่างมีระบบ เพื่อช่วยให้ผลการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

3. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน ควรพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองให้ดีขึ้น เนื่องจากผลจากการวิเคราะห์ปรากฏว่าระดับของการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ฉะนั้นผู้บริหารควรจะได้เน้นการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในแต่ละด้านดังนี้

3.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรติดตามผลการเรียนการสอนของนักเรียนและครูอย่างใกล้ชิดด้วยตนเองบ้าง เพราะเท่าที่เป็นอยู่ขาดการติดตามผล

3.2 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ควรส่งเสริมให้ครู-อาจารย์วิเคราะห์ข้อสอบเพื่อสร้างข้อสอบมาตรฐานไว้ใช้ในการวัดผลประเมินผลในแต่ละรายวิชา

3.3 ด้านการนิเทศการศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการนิเทศให้มากกว่านี้ เพราะยังมีน้อยมาก ทั้งการนิเทศภายในและภายนอก สำหรับการนิเทศภายในควรกระทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

3.4 ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านอุปกรณ์การศึกษาให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

3.5 ด้านการบริหารห้องสมุด ควรจัดหาหนังสือให้มีเพียงพอในทุกแขนงวิชา ตลอดจนการจัดสถานที่ควรสะดวกที่จะเข้าใช้บริการ

3.6 ด้านการบริหารงานแนะแนว ควรจัดบุคลากรที่มีความรู้ด้านการแนะแนว โดยตรงทำหน้าที่ครูแนะแนวให้มีสัดส่วนเพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

3.7 ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ ควรจัดกิจกรรมทางวิชาการให้มากขึ้น โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเหล่านั้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัยเรื่องนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป ดังนี้

1. ควรทำการศึกษาวิจัยซ้ำเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง โดยเพิ่มตัวแปรต้นให้มากขึ้น เพราะผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ตัวแปรต้นทั้งหมดที่ศึกษามีความสัมพันธ์ระหว่างกันสูง จึงทำให้มีการบริหารงานด้านวิชาการเพียงบางด้านเท่านั้นที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ควรจะเพิ่มตัวแปรด้านวุฒิและประสบการณ์ทางด้านการบริหารของผู้อำนวยการเป็นตัวแปรต้นด้วย นอกจากนี้ อาจเพิ่มตัวแปรต้นที่ ฮาร์นิเฟเกอร์ และไวเลย์ (Harnischfeger and Wiley. 1978 : 224) เสนอไว้ คือ ภูมิหลังของครู ภูมิหลังของนักเรียน กิจกรรมของครู และกิจกรรมของนักเรียน ทำให้ลดความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรต้นลงได้บ้าง ทำให้ได้ตัวแปรต้นที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ชัดเจนมากขึ้น

2. จากผลการวิจัยพบว่าการบริหารวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการเพียงด้านเดียวเท่านั้นที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ฉะนั้นควรที่จะได้ศึกษาว่าทำไมการบริหารงานวิชาการด้านอื่น ๆ อีก 6 ด้าน จึงไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3. จากผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือเท่านั้นที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ฉะนั้นควรที่จะได้ศึกษาว่าทำไมการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคอื่น ๆ จึงไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิตติพงศ์ วงศ์สุนทร. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- กิติมา ปรีดีดิลก. เอกสารคำสอนการบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- กิริติ ศรีวิเชียร. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนของนักเรียน พระปริยัติธรรมแผนกบาลี. ปริญญาโท กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- เกรียง เอี่ยมสกุล. "ช่วยครูให้เป็นนักบริหารดี," วิทยาสาร. 5(ก.ค.) : 16 ; 2512.
- โกวิท ประวาลพฤกษ์ และสมศักดิ์ สินธุระเวชอยู่. การประเมินในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2523.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2530. อัดสำเนา.
- _____. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2530.
- _____. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : เอราวัฒการพิมพ์, 2520.
- จรรยา เสถบุตร และคนอื่น ๆ. ผลขององค์ประกอบที่ไม่ใช่ทางด้านวิชาการที่มีต่อความสัมฤทธิ์ผลด้านวิชาการของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2526. อัดสำเนา.

ชาวี มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : บุรพาสาน, 2521.

คารณี วงษ์อยู่น้อย. การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม.

ปริญญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2525. อัดสำเนา.

ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์. "การบริหารงานด้านวิชาการ," เอกสารประกอบการสัมมนา

เรื่อง การบริหารการศึกษาและประชากรศึกษา. หน้า 48 - 49. มหาสารคาม
: วิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม, 2517. อัดสำเนา.

_____. เอกสารการสัมมนาทางวิชาการ. มหาสารคาม : วิทยาลัยวิชาการศึกษา
มหาสารคาม, 2516. อัดสำเนา.

ทองปอนด์ สาคออ่อน. "การพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ม.4) โดยใช้ข้อประกอบที่อยู่นอกเหนือความสามารถทางด้านสติปัญญา,"
ผลงานวิจัยทางการศึกษา (เล่ม 1) เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่อง
"การวิจัยทางการศึกษา และการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา". ครั้งที่ 3. 12
- 16 กันยายน 2526.

ธีระ ชัยยุทธยรรยง. "ข้อคิดในการจัดกิจกรรมแนะแนว," แนะแนว. 16(82) : 49 - 51
; สิงหาคม - กันยายน 2525.

นางเยาว์ ธาราศรีสุทธิ. "ผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการ," รวมคำแห่งฉบับ
ฟ้ารวม. 10(10) : 31 - 36 ; กันยายน 2528.

บุญชม ศรีสะอาด. รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน. ปริญญาณพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ
: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

ปกรณ์ ศรีดอนไผ่. บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ
ศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา
และครู ในเขตการศึกษา 6. ปริญญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

- ประกาศ เข็นกลาง. การปฏิบัติงานของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
ในเขตการศึกษา 11," ใน รวมบทความวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2524. หน้า
174. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- ประยูร แสนพล. การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ตามทัศนะ
ของศึกษานิเทศก์จังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและประธานกรรมการกลุ่ม
โรงเรียน ในเขตการศึกษา 4. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบ
ทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- พิสิฐ คงเมือง. การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.
- ไพศาล หวังพานิช. วิธีการวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- การะจี พันธุ. "การศึกษาปัญหาการจัดการบริหารแนะแนวในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขต
การศึกษา 8," เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการเรื่อง "การวิจัยทางการ
ศึกษาและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา". ครั้งที่ 5. 12 - 16 ตุลาคม 2530.
- ปิฎกธรรมา สวรร. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศ.ส. การพิมพ์, 2523.
- _____. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2526.
- มนี ภักเกษม. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือข่ายออลิก ใน
กรุงเทพมหานคร. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- ยง วิชวัลลภ. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตไทย, 2524.
- วรารัตนา บัณฑยานาค. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของ
ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี. ปรินทิเนียนท์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

- วัชร ทรัพย์มี. การแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- วารุณี ธนวรานิซ. "งานแนะแนวของโรงเรียน," แนะแนว. 16(72) : 31 ; ธันวาคม 2523 - มกราคม 2524.
- วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ชนิษฐาการพิมพ์, 2520.
- วิชัย ราษฎร์ศิริ. หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- วิชาการ, กรม. แนวการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์ 2524.
- _____. รายงานการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2528. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2529.
- วิเชียร เกตุสิงห์. หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เรือนอักษร, 2524.
- วินัย คงพ่วง. ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กับผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทตลึง. ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2530. อัดสำเนา.
- วิญญู พูลศรี. ผลของการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นกลุ่มต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยครูเชียงใหม่. ปรินฎานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523. อัดสำเนา.
- วิรัตน์ ศิริบุรณ. การศึกษาสมรรถภาพในการบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11. ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

- ศึกษาธิการ, กระทรวง: ทิศทางแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 6
(พ.ศ. 2530 - 2534) กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำราวิทยาลัยครู
เพชรบุรี, 2528.
- ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 3, สำนักงาน. เขตการศึกษา 3 ปีการศึกษา 2528.
สงขลา : สำนักงานศึกษาธิการเขตเขตการศึกษา 3, 2529. อัดสำเนา.
- สงัด อุทรานันท์. "20 งานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา," ครูเชียงราย. 18 : 30
- 34 ; ธันวาคม 2526.
- สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน. ประมวลข้อมูลสถิติที่สำคัญของประเทศไทย พ.ศ. 2530 (ฉบับ
พิเศษ). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530.
- สมบูรณ์ ชิตพงษ์. เอกสารประกอบการเรียนวิชาการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. กรุงเทพฯ
: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
ม.ป.ป. อัดสำเนา.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.
- สามัญศึกษา, กรม. แนวปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียนและการจัดระบบ
การบริหารงานทะเบียนวัดผลในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษา
นิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2530. อัดสำเนา.
- _____. กิจกรรมและแนวทางในการจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา.
กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา, 2528. อัดสำเนา.
- _____. คู่มือผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2519.
- _____. คู่มือการจัดโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช, 2521.
- _____. คู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524.
กรุงเทพฯ : อัมรินทร์การพิมพ์, 2526.
- _____. คู่มือการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครู. กรุงเทพฯ : เอราวัน
การพิมพ์, 2525.
- _____. การพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมการศาสนา,
2522. ก.

- สามัญศึกษา, กรม. คู่มือครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดใหม่. กรุงเทพฯ : จงเจริญ
การพิมพ์. 2522. ช.
- สายหยุด จำปาทอง. งานนิเทศการศึกษา. ม.ป.ท., 2514. อัดสำเนา.
- สุคใจ ไสสุก. งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 9.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อัดสำเนา.
- สุคใจ เหล่าสุนทร. หลักการบริหารโรงเรียนด้านวิชาการ. ธนบุรี : โรงพิมพ์บรรหาร,
2505.
- สุพิชญา อีระกุล, กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ และวิจิตร (อีระกุล) วรุตบางกูร. การนิเทศ
การศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : วิทยาการ, 2524.
- สุมิตร คุณานุกร. "การส่งเสริมวิชาการในโรงเรียน และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร
ประถมศึกษา," วิทยาสาร. 3 : 16 - 18 ; มีนาคม 2518.
- สุวิทย์ บุญช่วย. "ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการ," พิชฌ์. 2(1 ฉ) :
59 : 66 ; มิถุนายน - กันยายน 2526.
- สุรัตน์ เจียรตระกูล. การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. การบริหารกิจการนักเรียน. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก, 2520. อัดสำเนา.
- หวน พันธุพันธ์. "การบริหารวิชาการโรงเรียน," มิตรครู. 22 : 10 ; พฤศจิกายน 2525.
- อภิรมย์ ณ นคร. หลักการบริหารโรงเรียนมัธยม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2517.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. "ข้อคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ," ใน ประมวลบทความทาง
การศึกษา สำหรับผู้บริหารการศึกษา. หน้า 100 - 105. นครปฐม : พระปฐม
การพิมพ์, 2523.
- แฮมบลิน, เอ.ซี. การประเมินผลและการควบคุมการฝึกอบรม. แปลจาก Evaluation
and Control of Thailand โดยปรีชา ศรีวัลย์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว, 2525.

- Alexander, Leigh and John Simmons. The Determinants of School Achievement in Developing Countries : The Educational Production Function. NewYork : Holt Rinehart and Winston, 1975.
- Anastasi, Anne. Psychological Testing. 2nd ed. New York : The Macmillan Company, 1967.
- Anderson, Lester W. and Van Dyke Lauren A. Secondary School Administration. Boston, Mass. : Houghton Mifflin Co., 1963.
- Andrews, Richard L. and Roger, Sorder. "Principal Leadership and Student Achievement," Educational Leadership. 44(6) : 9 - 11 March, 1987.
- Barnes, Leona Walters. "The Effects of Group Counseling on the Self Concept and Achievement of Primary Grade Maxican American Pupils," Dissertation Abstracts International. Vol. 38, No. 10, p. 920 - A, April, 1978.
- Barsaga, Eligio B. "Factor Associated with School Performance in the NCEE : A Policy Study," Educational Quarterly. 3 : 5 - 32, January March, 1978.
- Best, John N. Research in Education. 2nd ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, 1970.
- Boonruangratana, Samrerng. A Model of School Effects. Doctor's Thesis, University of Illinois at Urbana - Champaign, 1978.
- Brandt Ron. "Teaching Must Be More Productive and It Can Be," Educational Leadership. 45(2) : 3 ; October, 1987.
- Bridge, R. Gary, Charles M. Judd and Peter R. Moock. The Determinants of Educational Outcomes : The Impact of Families, Peers, Teachers and Schools. Cambridge, Massachusetts : Ballinger Publishing Company, 1979.
- Brown, James W., Richard B. Lewis and Fred F. Harcleroad. AV Instruction Technology : Media and Methods. 6th ed. New York : McGraw-Hill Book Company, 1983.
- Campbell, Roald F. and others. Introduction to Educational Administration. 4th ed. Boston, Mass. : Allyn and Bacon, 1971.
- Centra, John A. and David A. Potter. "School and Teacher Effects : An Interrelational Model," Review of Educational Research. 50 : 273 - 291. Summer, 1980.

- Coleman, James S. and others. Equality of Educational Opportunity. Washington : U.S. Department of Health, Education, and Welfare, 1966.
- Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper & Row, 1970.
- Dale, Edgar. Audiovisual Methods in Teaching. 3rd ed. New York : Dryden press, 1969.
- Drake, Thelbert L. and William H. Roe. The Principalship. 3rd ed. New York : Macmillan Publishing Company, 1986.
- Erickson, Carlton W.H. and David H. Curl. Fundamentals of Teaching with Sudiovisual Technology. 2nd ed. New York : Macmillan, 1972.
- Gorton, Richard A. School Administration and Supervision Leadership Challenges and Opportunities. 2nd ed. Dubuge : Wm. C. Brown, 1983.
- Gourley, Kavid L. "Student Achievement in Seven and Eight - Period Block Schedules in Secondary Schools of Granite District (UTAH)." Dissertation Abstracts International. Vol. 47, No. 8, p. 2986 - A, February, 1987.
- Hesseling, P.G.M. "Evaluation of Management Training in Some European Countries," in L.E. Abt and B.F. Riess (eds.) : Clinical Psychology in Industrial Management and Organizations. Progress in Clinical Psychology No. 9, New York : Grine & Stratton, 1971. p. 94 - 105.
- Holt, Essie Williams. "The Effects of Behavioral Group Counseling Using Self-Varbalization on the Self-Responsibility and Academic Achievement of Culturally Different Adolescents," Dissertation Abstracts International. Vol. 39, No. 11, p. 6546 - A, May, 1979.
- Jackson, Sandra L. Fulton. "The Relationship of Mississippi Public School Principals' Style of Leadership and Eighth-Graders' Achievement Scores (Administration, Secondary Schools, Middle Schools)," Dissertation Abstracts International. Vol. 47, No. 4, p. 1171 - A, October, 1986.
- Jacobson, Paul B. and others. The Effective School Principal. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall Inc., 1973.
- Jarrach, George Edward. "Change and Secondary School Student Achievement in the Basic Skills : Costs, Obstacles, Staff Perception," Dissertation Abstracts International. Vol. 43, No. 11, p. 3559 - A, May, 1983.

- Joyce, Bruce and Marsha Weil. Model of Teaching. 3rd ed. Englewood Cliffs, Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, 1986.
- Keisling, Herbert J. Multivariate Analysis of School and Educational Policy. Santa Monica : Calif., Ran Corporation, March, 1971.
- Kramer, Barton Hale. "Improving Classrooms Through the Use of Limit - Setting, and Incentive System, and Structured Teaching," Dissertation Abstracts International. Vol. 47, No. 6, p. 1954 - A, December, 1986.
- MacCathy, Water M. "The Role of the Secondary School Principal in New Jersey," Dissertation Abstracts International. Vol. 32, No. 2, p. 705 - A, August, 1971.
- Miller, Van. The Public Administration of American School System. New York : The Macmillan Company, 1965.
- Minudin, Othman Osman Bin. "The Role of the Secondary School Principal as Perceived by Secondary School Principals in Sabah, Malaysia," Dissertation Abstracts International. Vol. 47, No. 7, p. 2403 - A, January, 1987.
- Neuenswander, William Swartz. "Achievement Directed Administration," Dissertation Abstracts International. Vol. 47, No. 6, p. 1962 - A, December, 1986.
- Newman, Rita Gray. "The Impact of Teacher Experience on the Achievement of Third-Grade Students in Inner-City Schools," Dissertation Abstracts International. Vol. 46, No. 7, p. 3766 - A, January, 1980.
- Oatey, M. "The Economics of Training with Respect to the Firm," British Journal of Industrial Relations. 8(1) : 1 - 21 ; 1970.
- Olaniyi, Wilson Olayele. "Relationship between the Role of the Principal, School Climate and Student Achievement in Selected Secondary Schools in Nigeria," Dissertation Abstracts International. Vol. 46, No. 6, p. 1469 - A, December, 1985.
- Percival, Fred and Henry Ellington. A Handbook of Educational Technology. London : Kogan page, 1984.
- Powell, Leonard S. Communication and Learning. New York : Pitman Publishing, 1973.

- Razikin, Mohyani. "Selected Malaysian Secondary Schools in Social Context : A Secondary Analysis of School Type, Student Background and Teacher Characteristics and Their Influence on Academic Achievement," Dissertation Abstracts International. Vol 47, No. 2, p. 490 - A, August, 1986.
- Shim, Shung Phing. "A Study of the Cumulative Effect of Four Teacher Characteristics on the Achievement of Elementary School Pupils," Dissertation Abstracts. Vol. 24, No. 12, p. 5225 - A, June, 1964.
- Smith, Edward W. and others. The Education's Encyclopedia. Englewood Cliffs, Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1961.
- Smith, Norman Kenneth. "An Investigation of the Relationship between Secondary School Achievement and School Climate and Selected Socioeconomic Variables for Sixteen Public School in Maine," Dissertation Abstracts International. Vol. 47, No. 3, p. 746 - A, September, 1986.
- Stoops, Emery and Russell E. Johnson. Elementary School Administration. New York : McGraw - Hill Book Co., 1967.
- Travers, Robert Moris William. Educational Measurement. New York : Macmillan Company, 1955.
- Wiles, Kimbal. Supervision for Better School. Englewood Cliff, Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, 1967.
- Wittich, Walter A. and Charles F. Schuller. Instructional Technology : It's Nature and Use. 5th ed. New York : Harper & Row, 1973.
- Wood, R. "Achievement Tests," in The International Encyclopedia of Education Research and Studies. V. 1, p. 35 - 36, New York : Pergamon Press LTD. 1985.
- Wuthisen, Supol. "The Teacher Training Regional Network of Educational Innovation : A Qualitative Study of An In-Service Teacher Training Program in Northeastern Thailand," Dissertation Abstracts International. Vol. 45, No. 9, p. 2844 - A, March, 1985.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือการวิจัย

- ฉบับที่ 1   แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการ ของผู้อำนวยการ
โรงเรียน
- ฉบับที่ 2   แบบกรอกข้อมูลด้านวุฒิ และประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร
- ฉบับที่ 3   แบบกรอกคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ที่ สข 0030.01/ว.2061

โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา

อ.เมืองสงขลา จ.สงขลา 90000

21 พฤศจิกายน 2531

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามหัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 5 ชุด
2. ช่องเปล่าพร้อมปิดแสตมป์ จำนวน 1 ช่อง

เนื่องด้วย นายปรีชา บุญคนรัตน์ อาจารย์ 2 ระดับ 5 โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา กำลังวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่" โรงเรียนของท่านเป็นโรงเรียนหนึ่งที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง จึงใคร่ขอความร่วมมือจากหัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 5 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา และพลานามัย เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณารวบรวมแบบสอบถามส่งคืนโดยบรรจุใส่ซองซึ่งได้ปิดแสตมป์ และจำหน่ายซองไว้เรียบร้อยแล้ว ภายในวันที่ 30 ธันวาคม 2531

หวังว่าคงได้รับความร่วมมือด้วยดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายโกศล ดวงพัตรา)

ผู้อำนวยการโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา

ฝ่ายแผนงาน

โทร.สงขลา 311006

เครื่องมือการวิจัย

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่

ฉบับที่ 1

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหาร
งานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ
  - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการ
  - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการ
2. ในการตอบแบบสอบถามนี้ขอได้โปรดตอบทุกข้อ และขอให้ท่านให้ความเห็นตามความจริง เพราะข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริง จะช่วยให้การวิจัยนี้มีผลสรุปที่เชื่อถือได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง
3. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาลักษณะรวม ๆ โดยไม่ได้จำแนกเฉพาะโรงเรียน ผู้บริหารหรือครูเป็นราย ๆ ดังนั้น ผลการวิจัยที่ปรากฏออกมาจะไม่กระทบกระเทือนต่อโรงเรียน ผู้บริหาร และครูแต่ละราย และขอให้ตอบอย่างอิสระเสรี โดยไม่ต้องลงชื่อของท่านในแบบสอบถามฉบับนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง

สถานที่ทำงานของท่าน โรงเรียน.....

อำเภอ.....จังหวัด.....ภาค.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการ

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาคำถามแต่ละข้อในด้านต่าง ๆ ทั้ง 7 ด้าน ว่าในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา คือปีการศึกษา 2530 ผู้อำนวยการได้ดำเนินงานวิชาการทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพมากน้อยเพียงใด กรุณาตอบคำถามตามความคิดเห็นของท่านจริง ๆ โดยไม่ต้องลงชื่อ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษาโดยส่วนรวม

แบบสอบถามในแต่ละข้อในแต่ละด้าน มีความสำคัญ 5 ระดับ จำแนกตามด้านปริมาณ และคุณภาพ คือ

ด้านปริมาณ	ด้านคุณภาพ
1 หมายถึง คำนึงงานน้อยที่สุด	ได้ผลคือน้อยที่สุด
2 หมายถึง คำนึงงานน้อย	ได้ผลคือน้อย
3 หมายถึง คำนึงงานปานกลาง	ได้ผลคือนานกลาง
4 หมายถึง คำนึงงานมาก	ได้ผลดีมาก
5 หมายถึง คำนึงงานมากที่สุด	ได้ผลดีมากที่สุด

ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับที่ต้องการตามที่ท่านเห็นว่า ผู้อำนวยการของท่านดำเนินงานด้านวิชาการทั้งในช่องด้านปริมาณ และด้านคุณภาพ นั่นคือ ให้ทำเครื่องหมาย 2 ครั้ง ในแต่ละข้อ

[illegible]

[illegible]

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินงานด้านวิชาการ									
		ปริมาณ					คุณภาพ				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7	เชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้ด้านวิชาการแก่ครู.....										
8	จัดประชุมอบรมหรือสัมมนาครูหัวหน้าหมวดวิชาหรือครูในแต่ละหมวด.....										
9	ส่งเสริมให้ครูใฝ่หาความรู้โดยการศึกษาต่อ.....										
10	จัดหาเอกสารและสิ่งพิมพ์ให้ครูได้อ่าน เพื่อพัฒนาด้านวิชาการ.....										
	<u>การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา</u>										
1	ส่งเสริมให้ครูใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน.....										
2	ส่งเสริมให้ครูทดลองใช้อุปกรณ์การสอนก่อนนำไปใช้จริง ฯ.....										
3	บริการวัสดุอุปกรณ์การสอนให้แต่ละหมวดวิชาได้เพียงพอ.....										
4	ปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์การสอนที่มีอยู่แล้ว.....										
5	สำรวจวิเคราะห์ความต้องการวัสดุอุปกรณ์รายวิชาต่าง ฯ.....										
6	ฝึกอบรมครูให้มีความรู้ ทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์.....										
7	ดูแล บำรุงรักษา ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์การสอน.....										

ข้อที่	รายการ	ระดับการดำเนินงานด้านวิชาการ									
		ปริมาณ					คุณภาพ				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8	ดูแลให้ใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนได้อย่างคุ้มค่า.....										
9	ครูมีความกระตือรือร้นที่จะใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน.....										
10	นักเรียนมีความพอใจในการที่ครูใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน.....										
	<u>การบริหารห้องสมุด</u>										
1	สนับสนุนให้ครูฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักการใช้บริการห้องสมุด.....										
2	สนับสนุนนักเรียนใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าด้วยตนเอง.....										
3	ปรับปรุงระบบบริหารห้องสมุดให้ทันสมัย.....										
4	ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดห้องสมุด.....										
5	จัดบุคลากรทำหน้าที่รับผิดชอบห้องสมุดได้อย่างเหมาะสม.....										
6	จัดสรรงบประมาณให้กับการดำเนินงานห้องสมุดได้อย่างเหมาะสม.....										
	<u>การบริหารงานแนะแนว</u>										
1	ให้ฝ่ายแนะแนวมียุทธศาสตร์สำคัญในการเลือกแผนการเรียน.....										

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการ

การจัดการเรียนการสอน

.....

.....

การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

.....

.....

การนิเทศการศึกษา

.....

.....

การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา

.....

.....

การบริหารห้องสมุด

.....

.....

การบริหารงานแนะแนว

.....

.....

การจัดกิจกรรมทางวิชาการ

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 พฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน
 โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของ ครอนบัค

(Cronbach. 1970 : 161)

ด้าน	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	x_6	x_7
จำนวนข้อ (n)	15	9	6	10	6	6	6
จำนวนข้อมูล (N)	90	90	90	90	90	90	90
α	0.8900	0.8969	0.8360	0.9410	0.8744	0.9208	0.9060

- x_1 = การจัดการเรียนการสอน
 x_2 = การวัดผลและการประเมินผลการเรียน
 x_3 = การนิเทศการศึกษา
 x_4 = การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา
 x_5 = การบริหารห้องสมุด
 x_6 = การบริหารงานแผน
 x_7 = การจัดกิจกรรมทางวิชาการ
 α = ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา

เครื่องมือการวิจัย

ฉบับที่ 2

แบบกรอกข้อมูลด้านวุฒิ และประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร

ลำดับที่	ผู้อำนวยการโรงเรียน	วุฒิ		ปี พ.ศ. ที่ดำรง ตำแหน่งผู้บริหาร
		ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	

ภาคผนวก ข.

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2530

ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	โรงเรียน	จังหวัด	ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน
1	กัลยาณวัตร	ขอนแก่น	53.47
2	แก่นนครวิทยาลัย	ขอนแก่น	55.14
3	ท่าพระวิทยายน	ขอนแก่น	45.00
4	ศรีกระนวนวิทยาคม	ขอนแก่น	46.79
5	ชนบทศึกษา	ขอนแก่น	45.28
6	น้ำพองศึกษา	ขอนแก่น	48.63
7	บ้านไผ่	ขอนแก่น	50.04
8	เมืองพลพิทยาคม	ขอนแก่น	47.97
9	สกลราชวิทยานุกูล	สกลนคร	53.00
10	สกลนครพัฒนศึกษา	สกลนคร	48.10
11	พรรณาวุฒาจารย์	สกลนคร	46.86
12	สว่างศึกษา	สกลนคร	49.49
13	มัธยมวานรนิวาส	สกลนคร	46.89
14	เบญจมะยมหาราช	อุบลราชธานี	51.61
15	นารีนุกูล	อุบลราชธานี	51.87
16	ปทุมพิทยาคม	อุบลราชธานี	48.53
17	ศรีปทุมพิทยาคาร	อุบลราชธานี	48.83
18	เขมรราชพิทยาคม	อุบลราชธานี	46.15
19	เขื่องในพิทยาคาร	อุบลราชธานี	46.78

ลำดับที่	โรงเรียน	จังหวัด	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
20	พนาศึกษา	อุบลราชธานี	46.87
21	วิจิตรพิทย	อุบลราชธานี	44.97
22	ปิยะมหาราชาลัย	นครพนม	50.27
23	นครพนมวิทยาคม	นครพนม	47.25
24	ธาตุพนม	นครพนม	47.15
25	นาแกสามัคคีวิทยา	นครพนม	46.52
26	สารคามพิทยาคม	มหาสารคาม	51.23
27	ผดุงนารี	มหาสารคาม	48.43
28	มหาวิทยาลัยอนุูล	มหาสารคาม	45.84
29	โกสุมพิทยาสรรค์	มหาสารคาม	47.06
30	นาเชือกพิทยาสรรค์	มหาสารคาม	45.00
31	ราชสีมาวิทยาลัย	นครราชสีมา	52.57
32	บุญวัฒนา	นครราชสีมา	51.59
33	โคราชพิทยาคม	นครราชสีมา	49.05
34	บุญเหลือวิทยานุสรณ์	นครราชสีมา	47.56
35	ครบุรี	นครราชสีมา	49.91
36	เวียงคอง	นครราชสีมา	47.96
37	จักราชวิทยา	นครราชสีมา	47.32
38	ประทาย	นครราชสีมา	48.99
39	ปากช่อง	นครราชสีมา	51.53
40	ศรีสะเกษวิทยาลัย	ศรีสะเกษ	51.29
41	สตรีสิริเกศ	ศรีสะเกษ	49.56

ลำดับที่	โรงเรียน	จังหวัด	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
42	กัณฑ์ลักษณ์วิทยา	ศรีสะเกษ	47.85
43	กัณฑ์รามย์	ศรีสะเกษ	48.68
44	ขุนันธ์	ศรีสะเกษ	49.55
45	กำแพง	ศรีสะเกษ	46.82
46	บุรีรัมย์พิทยาคม	บุรีรัมย์	54.47
47	ภัทรบพิตร	บุรีรัมย์	45.78
48	นางรอง	บุรีรัมย์	48.55
49	ลำปลายมาศ	บุรีรัมย์	47.70
50	สตึก	บุรีรัมย์	47.03
51	พิษณุโลกพิทยาคม	พิษณุโลก	52.17
52	เฉลิมขวัญสตรี	พิษณุโลก	56.64
53	พิษณุโลกศึกษา	พิษณุโลก	45.89
54	จ่านกร้อง	พิษณุโลก	49.15
55	นครไทย	พิษณุโลก	47.56
56	พรหมพิรามวิทยา	พิษณุโลก	51.06
57	สตรีนครสวรรค์	นครสวรรค์	52.76
58	จิระประวัติวิทยาคม	นครสวรรค์	44.72
59	ตากลีประชาสรรค์	นครสวรรค์	48.98
60	ชุมแสงชนูทิศ	นครสวรรค์	50.42
61	ลาดยาววิทยาคม	นครสวรรค์	48.57
62	สุโขทัยวิทยาคม	สุโขทัย	52.52
63	อุดมครุณี	สุโขทัย	51.00

ลำดับที่	โรงเรียน	จังหวัด	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
64	ศรีสำโรงชนูปถัมภ์	สุโขทัย	49.96
65	อุตรดิตถ์	อุตรดิตถ์	51.19
66	อุตรดิตถ์ครุณี	อุตรดิตถ์	54.57
67	พิชัย	อุตรดิตถ์	46.68
68	ศรีสวัสดิ์วิทยาการ	น่าน	50.81
69	ปัว	น่าน	51.09
70	สามัคคีวิทยาคม	เชียงราย	54.54
71	คำมกราษฎร์สงเคราะห์	เชียงราย	54.42
72	พานพิเศษพิทยา	เชียงราย	46.86
73	แม่จันวิทยาคม	เชียงราย	48.31
74	พิริยาลัย	แพร่	52.73
75	นาริรัตน์	แพร่	55.82
76	วิไลเกียรติอุปถัมภ์	แพร่	47.21
77	สูงเม่นชนูปถัมภ์	แพร่	48.73
78	จักรคำคณาทร	ลำพูน	50.28
79	ส่วนบุญโรปถัมภ์ลำพูน	ลำพูน	50.47
80	เวียงเจดีย์วิทยา	ลำพูน	46.22
81	พระปฐมวิทยาลัย	นครปฐม	54.24
82	ศรีวิชัยวิทยา	นครปฐม	49.95
83	สระกะเทียมวิทยาคม	นครปฐม	46.29
84	บางเลนวิทยา	นครปฐม	46.29
85	วัดไร่ขิงวิทยา	นครปฐม	50.28

ลำดับที่	โรงเรียน	จังหวัด	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
86	คงทองวิทยา	นครปฐม	50.96
87	ศรีบุญยานนท์	นนทบุรี	50.33
88	วัดเขมาภิรตาราม	นนทบุรี	49.40
89	โพธิ์นิมิตรวิทยาคม	นนทบุรี	47.26
90	ปากเกร็ด	นนทบุรี	47.97
91	บางบัวทอง	นนทบุรี	48.20
92	สมุทรปราการ	สมุทรปราการ	48.96
93	วัดทรงธรรม	สมุทรปราการ	50.82
94	บางบัววิทยาคม	สมุทรปราการ	48.78
95	บางพลีราษฎร์บำรุง	สมุทรปราการ	47.02
96	เทพมงคลรังษี	กาญจนบุรี	48.15
97	วิสุทธิรังษี	กาญจนบุรี	51.30
98	ท่ามะกาวิทยาคม	กาญจนบุรี	50.11
99	พรหมานุสรณ์	เพชรบุรี	56.21
100	เบญจมาเทศวิทย	เพชรบุรี	55.19
101	บ้านลาดวิทยา	เพชรบุรี	50.57
102	ท่าทรายวิทยา	เพชรบุรี	48.85
103	กรรณสูตรศึกษาลัย	สุพรรณบุรี	52.81
104	อู่ทอง	สุพรรณบุรี	51.70
105	สามชุกรัตนโกการาม	สุพรรณบุรี	47.04
106	ธรรมโชติศึกษาลัย	สุพรรณบุรี	48.73
107	ชัยนาทพิทยาคม	ชัยนาท	52.84

ลำดับที่	โรงเรียน	จังหวัด	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
108	อุลิตไพบูลย์ชนูปถัมภ์	ชัยนาท	47.26
109	วัดสิงห์	ชัยนาท	50.31
110	สรรพยาวิทยา	ชัยนาท	48.66
111	อยุธยาวิทยาลัย	พระนครศรีอยุธยา	51.09
112	จอมสุรางค์อุปถัมภ์	พระนครศรีอยุธยา	55.03
113	อยุธยาอนุสรณ์	พระนครศรีอยุธยา	43.57
114	ท่าเรือ "นิตยานุกูล"	พระนครศรีอยุธยา	45.11
115	เสนา "เสนาประสิทธิ์"	พระนครศรีอยุธยา	44.46
116	บางปะหัน	พระนครศรีอยุธยา	46.00
117	อุทัยวิทยาคม	อุทัยธานี	50.85
118	หนองฉางวิทยา	อุทัยธานี	49.33
119	เบญจมาชรังษี	ฉะเชิงเทรา	55.83
120	คัคครุณี	ฉะเชิงเทรา	50.47
121	บางค้ำฟ้าพิทยาคม	ฉะเชิงเทรา	47.68
122	พุทธรังษีพิบูล	ฉะเชิงเทรา	48.11
123	เบญจมาชชุติศ	จันทบุรี	51.24
124	ศรียานุสรณ์	จันทบุรี	52.59
125	ชลอรัชดาภิเษก	จันทบุรี	50.79
126	ชลราษฎรอำรุง	ชลบุรี	51.40
127	ชลกันยานุกูล	ชลบุรี	54.48
128	แสนสุข	ชลบุรี	47.49
129	พนัสพิทยาคาร	ชลบุรี	52.02

ลำดับที่	โรงเรียน	จังหวัด	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
130	ศรีราชา	ชลบุรี	51.24
131	คณะราษฎรบำรุง	ยะลา	52.68
132	สตรียะลา	ยะลา	46.05
133	เบญจมาชูทิศ	ปัตตานี	45.09
134	เดชะปัตตนยานุกูล	ปัตตานี	50.65
135	โพธิ์ศรีราชศึกษา	ปัตตานี	45.52
136	มหาวิทยาลัยราชวุธ สงขลา	สงขลา	55.25
137	วรนาธิเฉลิม	สงขลา	53.58
138	หาหใหญ่รัฐประชาสรรค์	สงขลา	47.92
139	ระโนดวิทยา	สงขลา	44.89
140	รัตภูมิวิทยา	สงขลา	47.02
141	จะนะวิทยา	สงขลา	47.73
142	นาทวีวิทยาคม	สงขลา	48.33
143	สะบ้าย้อยวิทยา	สงขลา	48.50
144	เมืองนครศรีธรรมราช	นครศรีธรรมราช	49.10
145	โยธินบำรุง	นครศรีธรรมราช	47.84
146	ปากพนัง	นครศรีธรรมราช	48.10
147	ท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา	นครศรีธรรมราช	46.57
148	สตรีทุ่งสง	นครศรีธรรมราช	49.71
149	เชียรใหญ่	นครศรีธรรมราช	46.46
150	ชะอวด	นครศรีธรรมราช	48.51
151	ร่อนพิบูลย์เกียรติสุนทราภิวัดณ์	นครศรีธรรมราช	45.38

ลำดับที่	โรงเรียน	จังหวัด	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
152	สุราษฎร์ธานี	สุราษฎร์ธานี	51.46
153	สุราษฎร์พิทยา	สุราษฎร์ธานี	51.10
154	บ้านนาสาร	สุราษฎร์ธานี	50.06
155	เวียงสระ	สุราษฎร์ธานี	46.33
156	ไชยาวิทยา	สุราษฎร์ธานี	47.49
157	สภาราชนี	ตรัง	51.42
158	ห้วยยอด	ตรัง	48.15
159	กันตังพิทยาคาร	ตรัง	50.77
160	ตึกพังงาวิทยายน	พังงา	47.99
161	สตรีพังงา	พังงา	47.75
162	ตะกั่วป่า "เสนานุกูล"	พังงา	49.81

ภาคผนวก ค.

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจแก้แบบสอบถาม

1. นายบรรจง พงศ์ศาสตร์	ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา
2. นายโกศล ดวงพัตรา	ผู้อำนวยการโรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา
3. นางอาภรณ์ สาครินทร์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวรนารีเฉลิม สงขลา
4. นายนิยม เสรีรัตน์	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์เขต เขตการศึกษา 2
5. นายประกาศ แสงเพชร	ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
6. นายมานพ กาละดี	ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
7. ดร.อาคม จันทสุนทร	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
8. รศ.ดร.ธีรวิทย์ ประทุมพรรัตน์	รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มศว.สงขลา
9. รศ.ดร.กิติมา ปรีดีติลล	ภาควิชาบริหารการศึกษา มศว.ประสานมิตร
10. รศ.ดร.วิจิตร วรุตบางกูร	ภาควิชาบริหารการศึกษา มศว.ประสานมิตร
11. รศ.ดร.โชติ เพชรชื่น	ผู้อำนวยการสำนักทดสอบ มศว.ประสานมิตร

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่

บทคัดย่อ

ของ

ปรีชา บุญคุ้มรัตน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปริญญาตรี

กันยายน 2532

การวิจัยเรื่องนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ และความแตกต่างของความสัมพันธ์ของการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ประชากรคือโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 489 โรงเรียน โดยสุ่มมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 190 โรงเรียน เครื่องมือการวิจัยมี 3 ฉบับคือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียน แบบกรอกข้อมูลด้านวุฒิและประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร และแบบกรอกคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นได้รับแบบสอบถามคืน คิดเป็นร้อยละ 85.26 ซึ่งได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์ผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบแต่ละชั้น สหสัมพันธ์อย่างง่าย ค่าทดสอบที และค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แต่มีเพียงด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการเท่านั้นที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
2. การบริหารงานและแนวของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
3. การจัดกิจกรรมทางวิชาการ และการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมทางวิชาการ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าการจัดการเรียนการสอน
4. โรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมืองกับโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง มีการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้านแตกต่างกันโดยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง
5. โรงเรียนที่ผู้บริหารมีวุฒิต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการแตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรีมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิปริญญาตรี

6. โรงเรียนที่ผู้บริหารมีประสบการณ์ต่างกันมีการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารงานแนะแนวแตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อยมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก

7. นักเรียนของโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองกับนักเรียนของโรงเรียนนอกเขตอำเภอเมืองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน โดยนักเรียนของโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนของโรงเรียนนอกเขตอำเภอเมือง

8. นักเรียนของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับนักเรียนของโรงเรียนในภาคกลางและภาคเหนือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน โดยนักเรียนของโรงเรียนในภาคกลางและภาคเหนือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนของโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE ACADEMIC ADMINISTRATION
AND STUDENT ACHIEVEMENT IN LARGE SECONDARY SCHOOLS

AN ABSTRACT

BY

PREECHIA BUNKOMRAT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Doctor of Education degree
at Srinakharinwirot University

September 1988

The purpose of this study was to study the relationships and the differences of the relationships between academic administrations and student achievement of Matayomsuksa VI in large secondary schools in Thailand.

The population of this study consisted of 489 large secondary schools under the General Education Department, Ministry of Education. The samples of this study were 190 large secondary schools. The data-collection instruments were the questionnaire for asking opinions about academic administration, and administrators' educational qualifications and experience data form, and the student achievement data form. The returned questionnaires were 85.26 per cent. A step-wise multiple regression analysis and related statistical techniques were used for data analysis.

The results of the study revealed that :

1. There were significant correlations between the academic administrations and student achievement. Only the academic activity management had an effect on student achievement.
2. In the Northern schools the guidance management had an effect on student achievement.
3. In the Central Region schools the academic activity management and the management of learning and instruction effected the student achievement. In comparison of beta weights, the academic activity management had a higher effect on student achievement than that of the management of learning and instruction.
4. There was significant differences between academic administration in the schools in Amphur Muang and the schools out of

Amphur Muang. The mean of the schools in Amphur Muang was higher than that the schools out of Amphur Muang.

5. There were significant differences between administrators with bachelor degree and administrators with higher degrees in educational supervision, the management of materials and audio-visual aids, and the academic activity management. The means of the higher degree administrators were higher than the lower ones.

6. There was significant difference between short experience administrators and long experience administrators in guidance management. The mean of short experience administrators was higher than the long ones.

7. There were significant differences between the student achievements in Amphur Muang schools and out of Amphur Muang schools. The student achievements in Amphur Muang schools were higher than the ones out of Amphur Muang.

8. There were significant differences between the student achievements in the Northeastern, the Central Region, and the Northern schools. The student achievements in the Central and the Northern schools were higher than the ones of the Northeastern.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายปรีชา ชื้อสกุล บุญคมรัตน์

เกิดวันที่ 26 เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช 2489

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 279 - 281 นครนอก ตำบลบ่อยาง

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000 โทร.(074) 321635

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 2 โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา

สถานที่ทำงานปัจจุบัน ฝ่ายแผนงาน โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2500 ป. 4 จากโรงเรียนวัดจันทน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ. 2506 ม. 6 จากโรงเรียนจรัสพิชากร จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ. 2512 พ.กศ. จากสนามสอบจังหวัดนราธิวาส

พ.ศ. 2514 พ.ม. จากสนามสอบจังหวัดนราธิวาส

พ.ศ. 2516 ศศ.บ. (ศึกษาศาสตร์) (วิชาเอกการบริหารการศึกษา วิชาโท
ประวัติศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

พ.ศ. 2526 กศ.ม. (การอุดมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
วิทยาเขตสงขลา

พ.ศ. 2532 กศ.ด. (การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร